

UCHWAŁA Nr SR.XLIV.0007.333.2014
RADY GMINY DĘBE WIELKIE
z dnia 27 marca 2014 roku

**w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego Gminy Dębe Wielkie**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013 roku, poz. 594, 645 i 1318) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 647, poz. 951 i 1445 oraz z 2013 r. poz. 21, 405 i 1238), w związku z uchwałą Nr SR.XXIII.0007.157.2012 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 30 sierpnia 2012 roku w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie, uchwała się, co następuje:

§1.

1. Uchwała się zmianę „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębe Wielkie”, przyjętego uchwałą Nr XLIII/211/2009 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 29 grudnia 2009 roku, zmienionego uchwałą Nr XLIX/249/2010 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 27 maja 2010 roku.
2. Studium zawiera:
 - 1) część tekstową w formie tekstu jednolitego z wyróżnionymi zmianami – stanowiącą załącznik Nr 1 do uchwały;
 - 2) część graficzną – stanowiącą załączniki Nr 2 i 3 na którą składają się:
 - a) „Uwarunkowania – 1:10 000” – załącznik Nr 2 do uchwały,
 - b) „Kierunki – 1:10 000” – załącznik Nr 3 do uchwały.
3. Lista nieuwzględnionych uwag złożonych w wyniku wyłożenia do publicznego wglądu projektu zmiany Studium stanowi załącznik Nr 4 do niniejszej Uchwały.

§2.

Rozstrzygnięcia w sprawie nieuwzględnionych uwag złożonych po wyłożeniu projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie” do publicznego wglądu, zostały dokonane przez podjęcie przez Radę Gminy Dębe Wielkie indywidualnych uchwał o numerach

- a) Uchwała Nr SR.XLIV.0007.228.2014 Rady Gminy Dębe Wielki z dnia 27 marca 2014r.,
- b) Uchwała Nr SR.XLIV.0007.229.2014 Rady Gminy Dębe Wielki z dnia 27 marca 2014r.,
- c) Uchwała Nr SR.XLIV.0007.230.2014 Rady Gminy Dębe Wielki z dnia 27 marca 2014r.,
- d) Uchwała Nr SR.XLIV.0007.231.2014 Rady Gminy Dębe Wielki z dnia 27 marca 2014r.,
- e) Uchwała Nr SR.XLIV.0007.232.2014 Rady Gminy Dębe Wielki z dnia 27 marca 2014r.,

§3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębe Wielkie.

§4.

W zakresie zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie” traci moc uchwała Nr XLIII/211/2009 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 29 grudnia 2009 roku, zmieniona uchwałą Nr XLIX/249/2010 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 27 maja 2010 roku.

§5.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Dębe Wielkie

Mirostaw Sylwester Siwik

UZASADNIENIE
do UCHWAŁY NR SR.0007.333.2014
RADY GMINY DĘBE WIELKIE
z dnia 27 marca 2014r.

Do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie przystąpiono uchwałą Nr SR.XXIII.0007.157.2012 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 30 sierpnia 2012 roku.

Uzasadnieniem przystąpienia do sporządzania niniejszej zmiany dotychczas obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie jest konieczność realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym w postaci budowy napowietrznej linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Miłosna – Siedlce -Ujrzanów oraz realizacja zamierzeń przestrzennych Gminy. W załącznikach graficznych do uchwały o przystąpieniu do sporządzania niniejszej zmiany Studium, zostały wskazane granice siedmiu obszarów, które ma obejmować zmiana Studium.

Ze względów porządkowych poszczególnym obszarom zmiany Studium nadano numery od 1 do 7. Numerów tych użyto zarówno w tekście, jak też w części graficznej stanowiącej załączniki Nr 2 i Nr 3 do niniejszej uchwały – to jest na rysunkach odpowiednio Uwarunkowań oraz Kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie.

Zmiana Studium dotycząca obszaru 1 wprowadza funkcję MN/U (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej) ograniczając jednocześnie powierzchnie terenów RO (teren specjalistycznej produkcji ogrodniczej), zaś tereny rolnicze pozostawiając bez zmian. Jest ona wynikiem rozwoju urbanizacji miejscowości gminnej, która powoduje ewolucję potrzeb mieszkańców. Są to potrzeby związane zarówno z funkcją terenu, jak też z ładem przestrzennym. Obecna w tym terenie strefę B - ochrony zachowanych elementów zabytkowych zastąpiono po konsultacjach z Mazowieckim Konserwatorem Zabytków rozszerzoną strefą E - ochrony ekspozycji zespołu zabytkowego.

Zmiana Studium dotycząca obszaru 2 wprowadza funkcję MN/U (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej) ograniczając jednocześnie powierzchnię dotychczasowej funkcji U (tereny zabudowy usługowej) do jego części położonej w strefie ochrony sanitarnej od istniejącego cmentarza. W tej części obszaru zmiany, wprowadza się strefę E - ochrony ekspozycji zespołu zabytkowego – zabytkowego cmentarza.

Zmiana Studium dotycząca obszaru 3 wprowadza funkcję MN/U (tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej), zaś w południowej – funkcją P/U (tereny zabudowy produkcyjno-usługowej) w miejsce dotychczasowej funkcji PT (tereny zabudowy produkcyjno-technicznej).

Zmiana Studium dotycząca obszaru 4 wyznacza tereny infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem w wodę – oznaczone symbolem W, w miejsce dotychczasowej funkcji PT (tereny zabudowy produkcyjno-technicznej).

Zmiana Studium dotycząca obszaru 5 wprowadza funkcję UTS/L (tereny usług turystyki, sportu i rekreacji oraz lasów) na przeważającej jego powierzchni w miejsce dominującego przeznaczenia leśnego z udziałem łąk i pastwisk klasy V-VI, a także ogranicza zasięg dotychczasowej funkcji P/U (tereny zabudowy produkcyjno-usługowej) i wyznacza w północno-zachodniej części tereny infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem w wodę oznaczone symbolem W).

Zmiana Studium dotycząca obszaru 6 wprowadza funkcję P/U (tereny zabudowy produkcyjno-usługowej) w miejsce dotychczasowej funkcji RM/MN/U (tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej). Dopuszcza ponadto lokowanie w tym obszarze instalacji służących pozyskiwaniu energii odnawialnej o mocy powyżej 100 kW – głównie ze źródeł fotowoltaicznych.

Zmiana Studium dotycząca obszaru 7, wzdłuż trasy istniejącej linii elektroenergetycznej najwyższych napięć 400 kV relacji Miłosna – Siedlce -Ujrzanów, wprowadza funkcję E (tereny

infrastruktury technicznej przesyłowej). Wyłącza ona z zainwestowania związanego z trwałym przebywaniem ludzi pas technologiczny ustalając jego szerokość na 80 metrów.

Procedura planistyczna została przeprowadzona zgodnie z zasadami określonymi przepisem artykułu 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 647 ze zmianami). O przystąpieniu do sporządzania niniejszej zmiany zostali poinformowani zarówno Mieszkańcy Gminy Dębe Wielkie, jak też właściwe organy i instytucje. W terminie oznaczonym w obwieszczeniu oraz zawiadomieniu, wpłynął jeden wniosek Mieszkańców oraz czternaście wniosków organów i instytucji. Na podstawie stosownych analiz wykonano projekt zmiany Studium. Równocześnie z tworzeniem projektu niniejszej zmiany opracowano prognozę jej wpływu na środowisko przyrodnicze. Wymienione projekty przedstawiono właściwym organom i instytucjom do uzgodnień i opiniowania.

Po zakończeniu tej fazy procedury projekt zmiany Studium oraz wykonana doń prognoza, zostały wyłożone do publicznego wglądu w terminie od 1 do 31 lipca 2013 roku, zaś dyskusja publiczna nad przyjętymi w nich rozwiązaniami odbyła się 19 lipca 2013 roku. W wyniku tego wyłożenia wpłynęło pięć uwag do projektu zmiany Studium. Do projektu Prognozy wpływu na środowisko nie wpłynęła żadna uwaga. W wyniku autopoprawki procedurę uzgodnień i opiniowania powtórzono i projekty obu opracowań zostały ponownie wyłożone do publicznego wglądu w dniach od 28 listopada do 31 grudnia 2013 roku, zaś ponowna dyskusja publiczna odbyła się w dniu 3 grudnia 2013 roku. W wyniku ponownego wyłożenia wpłynęły trzy uwagi do projektu zmiany Studium. Do projektu Prognozy wpływu na środowisko nie wpłynęła żadna uwaga. Uwagi do obu wyłożeń zostały rozstrzygnięte zarządzeniami Wójta Gminy Dębe Wielkie o numerach kolejnych od SR.0050.17.2014 do SR.0050.23.2014, wszystkie z dnia 10 lutego 2014 roku. Wójt Gminy Dębe Wielkie wraz z projektem zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie przedstawił Radzie Gminy Dębe Wielkie listę nieuwzględnionych uwag złożonych w wyniku obu wyłożeń. Rada Gminy Dębe Wielkie ponownie rozstrzygnęła nieuwzględnione przez Wójta uwagi uchwałami o numerach kolejnych od Nr SR.XLIV.0007.228.2014 do Nr SR.XLIV.0007.332.2014, wszystkie z dnia 27 marca 2014 roku

Wobec dopełnienia wszelkich wymagań proceduralnych podjęcie niniejszej uchwały w sprawie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie przyjętego uchwałą Nr XLIII/211/2009 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 29 grudnia 2009 roku, zmienionego uchwałą Nr XLIX/249.2010 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 27 maja 2010 roku, jest uzasadnione.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Dębe Wielkie

Mirosław Sylwester Siwik

UCHWAŁA Nr XLIX/249/2010
Rady Gminy Dębe Wielkie
z dnia 27 maja 2010r.

w sprawie: zmiany Uchwały Nr XLIII/211/2009 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 29 grudnia 2009r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie.

Na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt. 5, art. 41 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) **Rada Gminy Dębe Wielkie uchwala, co następuje:**

§ 1

1. Zmienia się Uchwałę Nr XLIII/211/2009 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 29 grudnia 2009r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie.
2. Zmiana, o której mowa w ust. 1, polega na naniesieniu na rysunek studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie funkcji terenu MN/U (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa) na całość obszaru działki o nr ewid. 433 położonej w miejscowości gminnej Dębe Wielkie – wg. załącznika graficznego Nr 1 do niniejszej Uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębe Wielkie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Dębe Wielkie

(-) Andrzej Wieczorek

UZASADNIENIE
do Uchwały Nr XLIX/249/2010
Rady Gminy Dębe Wielkie
z dnia 27 maja 2010r.

Niniejszą uchwałą zmienia się uchwałę Nr XLIII/211/2009 w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie w części dotyczącej załącznika graficznego nr 2 poprzez naniesienie na rysunek studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębe Wielkie funkcji terenu MN/U (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa) na cały obszar działki o nr ewid. 433 położonej w miejscowości gminnej Dębe Wielkie.

Z dokumentacji planistycznej wynika, iż w dniu 05.10.2009r. na przedmiotową działkę nr 433 położoną w miejscowości Dębe Wielkie wniesiono uwagę do wyłożonego projektu studium, która w trakcie opracowania dokumentu, zarządzeniem nr 112/2009 Wójta Gminy Dębe Wielkie z dnia 10.12.2009r., została uwzględniona w zakresie całościowego jej przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną i usługową. Dowodem na to, iż uwaga została uwzględniona w całości jest również fakt, iż nie została ona przedstawiona w zestawieniu tabelarycznym wraz z innymi nieuwzględnionymi uwagami do rozpatrzenia Radzie Gminy Dębe Wielkie.

Załącznik nr 7 dokumentacji prac planistycznych, zawierający wykaz uwag zgłoszonych do wyłożonego do publicznego wglądu projektu studium, wskazuje na jednomyślne i pozytywne stanowisko Wójta jak również Rady Gminy Dębe Wielkie dotyczące rozstrzygnięcia o sposobie uwzględnienia złożonej uwagi dot. działki nr 433, położonej w miejscowości Dębe Wielkie.

Uchwała Nr XLIII/211/2009 została podjęta w przekonaniu, iż część graficzna Studium jest zgodna z rozstrzygnięciem uwag zgłoszonych w trakcie wyłożenia projektu do publicznego wglądu.

W związku z powyższym podjęcie niniejszej uchwały uważa się za zasadne.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Dębe Wielkie
Andrzej Więczorek
(- Andrzej Więczorek

Uchwała Nr XLIII/211/2009
Rady Gminy Dębe Wielkie
z dnia 29 grudnia 2009r.

w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt. 1, art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) w związku z uchwałą Nr VIII/37/2007 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 2 lipca 2007 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie, Rada Gminy Dębe Wielkie, uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie, zwane dalej „Studium”.

§ 2

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie” składa się z:

- 1) części tekstowej Studium – stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszej uchwały;
- 2) części graficznej Studium, tj. mapy w skali 1:10000, zawierającej kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy – stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszej uchwały;
- 3) rozstrzygnięcia o sposobie rozpatrzenia nieuwzględnionych uwag dotyczących projektu Studium zgłoszonych w trakcie jego wyłożenia do publicznego wglądu – stanowiącego załącznik nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 3

Traci moc Uchwała Nr XII/76/99 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 9 września 1999 roku w sprawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie.

§ 4

Niniejsza uchwała obowiązuje w granicach administracyjnych Gminy Dębe Wielkie.

§ 5

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dębe Wielkie.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Dębe Wielkie
Andrzej
(-) Andrzej Wieczorek

UZASADNIENIE

**do Uchwały Nr XLIII/211/2009
Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 29 grudnia 2009r.
w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania
przestrzennego Gminy Dębe Wielkie.**

W dniu 2 lipca 2007 roku Rada Gminy Dębe Wielkie podjęła uchwałę Nr VIII/37/2007 w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie.

Potrzeba zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie wynika z dokonanych analiz, przeprowadzonej oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, jak również wprowadzenia zmian w przepisach prawnych związanych z zagospodarowaniem przestrzennym. Dokonano również analizy wniosków wpływających do Wójta Gminy Dębe Wielkie odnośnie zmiany w przeznaczeniu terenu.

Procedura planistyczna po podjęciu przez Radę Gminy uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie, była prowadzona zgodnie z zasadami określonymi w art. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.). Na podstawie powołanej ustawy Wójt Gminy Dębe Wielkie w pierwszej kolejności ogłosił w miejscowej prasie (tj. Tygodniku „Co słyhać” (nr 29 z dnia 22 lipca 2007 roku) oraz „Tygodniku Siedleckim” (nr 30 z dnia 29 lipca 2007 roku) oraz przez obwieszczenie z dnia 17 lipca 2007 roku o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie” oraz możliwości składania do tego dokumentu wniosków, w terminie do dnia 24 sierpnia 2007 roku. Z kolei pismem nr SR 7320/01/2007 z dnia 17 lipca 2007 roku powiadomił o podjęciu w/w uchwały instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium.

Kolejnym etapem było rozpatrzenie przez Wójta Gminy Dębe Wielkie wniesionych wniosków oraz opracowanie projektu studium, który następnie:

- w dniu 14 stycznia 2009 roku, został przez Wójta Gminy Dębe Wielkie pismem nr SR 7320/02/09 przekazany do zaopiniowania przez komisję urbanistyczno - architektoniczną;
- w dniu 14 stycznia 2009 roku, został przez Wójta Gminy Dębe Wielkie pismem nr SR 7320/01/09 przekazany do uzgodnienia z zarządem województwa oraz z wojewodą;
- w dniu 14 stycznia 2009 roku oraz 3 lutym 2009 roku, został przez Wójta Gminy Dębe Wielkie pismem nr SR 7320/02/09 przekazany do zaopiniowania przez organy i instytucje, o których m.in. mowa w art. 11 pkt 8 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.).

W dniu 26 stycznia 2009 roku pismem WI.III.LP/7041-ZP/45/09, Wojewoda Mazowiecki na mocy art. 11 pkt 7 i art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.), uzgodnił projekt studium w zakresie zadań rządowych, natomiast w dniu 2 lutego 2009 roku pismem MBP.PP.7323-03/Sd/2008, Zarząd Województwa Mazowieckiego na mocy art. 11 pkt. 6 i art. 24 ust. 1 w/w ustawy, uzgodnił projekt studium w zakresie jego zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania województwa mazowieckiego.

Powiatowa Komisja Urbanistyczno – Architektoniczna, w marcu 2009 roku w odniesieniu do projektu studium wydała stosowną opinię, w której stwierdziła, iż generalne decyzje podjęte w projekcie studium należy uznać za słuszne.

Ponadto projekt studium zaopiniowały następujące organy i instytucje:

- Starosta Miński z siedzibą organu w Mińsku Mazowieckim
ul. Kościuszki 3, 05-300 Mińsk Mazowiecki;
- Burmistrz Miasta Halinów z siedzibą urzędu Halinów ul. Spółdzielcza 1, 05-074 Halinów;
- Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie, Delegatura w Siedlcach
ul. Bema 4a, 08-110 Siedlce;
- Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie
ul. Polna 1, 00-622 Warszawa;
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Mińsku Mazowieckim
ul. Warszawska 120, 05-300 Mińsk Mazowiecki;
- Komenda Stołecznej Policji, Wydział Nieruchomości ul. Nowolipie 2, 00-150 Warszawa;
- Starosta Miński przy pomocy Geologa Powiatowego w Mińsku Mazowieckim
ul. Kościuszki 3, 05-300 Mińsk Mazowiecki;
- Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie
ul. Zarzecze 13B, 03-194 Warszawa;
- Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie
ul. Henryka Sienkiewicza 3, 00-015 Warszawa;
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Warszawie
ul. Mińska 25, 03-808 Warszawa;
- Mazowiecki Zarząd Dróg Wojewódzkich w Warszawie
ul. Kruczkowskiego 3, 00-380 Warszawa;
- Zarząd Dróg Powiatowych w Mińsku Mazowieckim
ul. Warszawska 219, 05-300 Mińsk Mazowiecki;
- PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., Oddział Regionalny w Warszawie
ul. Targowa 74, 03-734 Warszawa;
- PKP Polskie Kolejowe Państwowe S.A., Oddział Gospodarowania Nieruchomościami w Warszawie ul. Armatnia 14, 01-246 Warszawa;
- PGE Dystrybucja Warszawa-Teren Sp. z o.o., ul. Marsa 95, 04-470 Warszawa;
- Polskie Sieci Elektroenergetyczne - Centrum Spółka z o.o. w Warszawie
ul. Pruszkowska 17, 02-119 Warszawa;
- Mazowiecka Spółka Gazownictwa Sp. z o.o., Oddział Zakład Gazowniczy Warszawa
ul. Kruczkowskiego 2, 00-412 Warszawa;
- Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Warszawie, Oddział w Sokołowie Podlaskim ul. Repkowska 49, 08-300 Sokołów Podlaski;
- Lasy Państwowe Nadleśnictwo Mińsk w Mińsku Mazowieckim
ul. Gen. K. Sosnkowskiego 41, 05-300 Mińsk Mazowiecki;
- Wojewoda Mazowiecki, Plac Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa;
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mińsku Mazowieckim,
Plac Kilińskiego 10, 05-300 Mińsk Mazowiecki.

Integralnym elementem procedury sporządzania studium była na podstawie art. 46 pkt. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) przeprowadzona w ramach projektu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie” strategiczna ocena oddziaływania na środowisko. Obwieszczenie w tej sprawie Wójt Gminy Dębe Wielkie wydał w dniu 3 lutego 2009 roku (znak SR 7320/03/01/09), zawiadamiając jednocześnie społeczeństwo o przystąpieniu w ramach tej oceny do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko oraz o możliwości zapoznania

się z przyjętymi założeniami i możliwości składania uwag i wniosków. Na tym etapie w przedmiocie prowadzonego postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji Studium nie złożono żadnych uwag i wniosków.

Z uwagi, że w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko do projektu Studium istnieje konieczność sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko, na wniosek Wójta Gminy Dębe Wielkie z dnia 5 lutego 2009 roku (znak SR 7320/04/09), zgodnie z art. 53 w/w ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Warszawie (pismo z dnia 23 lutego 2009 roku – znak ZNS.711-415-1/09.AS) oraz z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo z dnia 12 marca 2009 roku – znak RDOŚ-14-WOOS-I-JD-7041-306/09), a następnie na mocy art. 54 w/w ustawy po opracowaniu projektu Studium poddano projekt, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez te organy.

W związku z powyższym Wójt Gminy Dębe Wielkie w dniu 25 maja 2009 roku (pismem znak SR 7320/06/09) zwrócił się z prośbą do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie o opinię dla projektu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, pismem z dnia 29 czerwca 2009 roku (znak RDOŚ-14-WOOS-I-IA-7041-1158/09) wydał pozytywną opinię dla projektu Studium, zaś Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie pismem z dnia 5 czerwca 2009 roku (znak ZNS.7175-415-2/09.AU) na mocy porozumienia z dnia 16 lutego 2009 roku zawartego z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Mińsku Mazowieckim, przesał do niego całą dokumentację z prośbą o zaopiniowanie. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Mińsku Mazowieckim wydał w dniu 8 lipca 2009 roku opinię (znak ZNS-711-12/09), bez zastrzeżeń do projektu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Biorąc pod uwagę przedstawione powyżej wszystkie opinie i dokonane uzgodnienia, wprowadzono w projekcie studium zmiany. Następnie na podstawie art. 11 pkt 10 i pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.) oraz w związku z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.), Wójt Gminy Dębe Wielkie wydał w dniu 7 lipca 2009 roku obwieszczenie (znak: SR 7320/07/09), zawiadamiające o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie”, wraz prognozą oddziaływania na środowisko oraz poinformował o przeprowadzeniu w dniu 14 września 2009 roku dyskusji publicznej nad przyjętymi w projekcie studium rozwiązaniami, zapewniając tym samym możliwość udziału społeczeństwa i stworzenie społeczeństwu możliwości zgłoszenia uwag do przedłożonych do wglądu dokumentów (w tym prognozy oddziaływania na środowisko). Niniejsze obwieszczenie zostało wywieszona na tablicach ogłoszeń Urzędu Gminy Dębe Wielkie, poszczególnych sołectw na terenie Gminy Dębe Wielkie, a także zamieszczono je na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy Dębe Wielkie (www.bip.debewielkie.pl) oraz w prasie lokalnej, tj. tygodniku „Co słyszeć” (nr 29 z dnia 19 lipca 2009 roku) oraz „Tygodniku Siedleckim” (nr 29 z dnia 19 lipca 2009 roku). Ponadto na piśmie zostali zawiadomieni wszyscy mieszkańcy, których wnioski nie zostały uwzględnione w projekcie studium.

W czasie zorganizowanej w Urzędzie Gminy Dębe Wielkie dyskusji publicznej nad przyjętymi w projekcie studium rozwiązaniami zwrócono między innymi uwagę na możliwość składania do dnia 5 października 2009 roku uwag do projektu studium oraz

wyłożonej prognozy oddziaływania na środowisko. W sumie do dnia 5 października 2009 roku wpłynęło 196 uwag do projektu studium, zaś nie wpłynęły uwagi dotyczące prognozy oddziaływania na środowisko, będącej elementem przeprowadzanej strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu przedmiotowego studium.

Wszystkie uwagi zostały rozpatrzone przez Wójta Gminy Dębe Wielkie. Na tej podstawie opracowano ostateczną wersję projektu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie”, który to dokument przedstawiono Radzie Gminy do uchwalenia wraz z listą nieuwzględnionych uwag.

Przyjęte niniejszą uchwałą „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie” określa nową politykę przestrzenną dla obszaru w granicach administracyjnych Gminy Dębe Wielkie. Przedmiotem studium są treści zgodne z art. 10 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm.), a w szczególności:

- związane ze stanem istniejącym, czyli diagnoza aktualnej sytuacji społeczno – gospodarczej jednostki osadniczej i uwarunkowań jej rozwoju dające rozpoznanie obiektywnych okoliczności rozwoju;
- określające kierunki rozwoju przestrzennego i zasady polityki przestrzennej, czyli podstawowe reguły działania w przestrzeni przyjęte przez Radę Gminy Dębe Wielkie.

Studium jest dokumentem określającym w sposób ogólny planowany sposób zagospodarowania całego terytorium gminy, zawierający informacje m.in. o:

- ustaleniu zasad przeznaczenia terenów i wyznaczenie następujących obszarów funkcjonalno-przestrzennych:
 - terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (MN/U);
 - terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej i tereny lasów (MN/U/L);
 - terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej (MN/ML);
 - terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej i tereny lasów (MN/ML/L);
 - terenów zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej (RM/MN/U);
 - terenów zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej (RM/MN/ML);
 - terenów zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej i tereny lasów (RM/MN/ML/L);
 - terenów zabudowy usługowej (U);
 - terenów zabudowy usług sakralnych (UKs);
 - terenów zabudowy usług publicznych (UP);
 - terenów zabudowy produkcyjno- technicznej (PT);
 - terenów zabudowy produkcyjno-usługowej (P/U);
 - terenów specjalistycznej produkcji ogrodniczej (RO);
 - terenów rolnych;
 - terenów zieleni i wód;
- zmiany w funkcjonowaniu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- wprowadzenia obszarów dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne;
- wprowadzenie granic terenów zamkniętych, granic obszarów o ograniczonym obszarze użytkowania;
- wyznaczeniu obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, w tym osuwiskowych;
- wyznaczenie terenu powierzchniowej eksploatacji (tereny poszukiwań złóż surowców naturalnych (w tym piasku).

Przyjęte w projekcie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie” rozwiązania oraz ustalone obszary funkcjonalno-

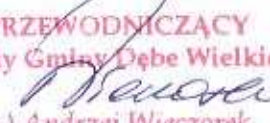
przestrzenne w pełni uwzględniają uwarunkowania przyrodnicze gminy. Nie stwierdza się istotnych kolizji pomiędzy planowanym zagospodarowaniem terenu, a walorami ekologicznymi, kulturowymi i krajobrazowymi gminy.

Rozwiązania przestrzenne Studium wychodzą naprzeciw potrzebom zawartym w zgłaszanych wnioskach przez osoby fizyczne i instytucje oraz innym potrzebom zidentyfikowanym przez Gminę.

Polityka przestrzenna Gminy zmierza do wyprzedzającego przygotowywania i uzbrajania terenów dla budownictwa mieszkaniowego i usługowego oraz działalności produkcyjno - technicznej. Nowe tereny najczęściej stanowią uzupełnienie lub kontynuację istniejącej zabudowy. Wykorzystują one istniejącą sieć dróg, zwłaszcza gminnych, i przebiegającą wzdłuż tych dróg sieć elektroenergetyczną, co oznacza ograniczenie potrzeb w zakresie uzbrojenia terenów. Tereny dla rozwoju rekreacji w formie zabudowy letniskowej wyznaczono wzdłuż ciągów przyrodniczo - ekologicznych, jako uzupełnienie istniejącej zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej.

W procesie sporządzania Studium została zachowana procedura formalno-prawna. Studium uzyskało pozytywne uzgodnienia i opinie z organami wymaganymi na podstawie przepisów szczególnych. Większość wniosków i uwag składanych do Studium zostało uwzględnionych pozytywnie. Rozstrzygnięcia Rady Gminy o sposobie rozpatrzenia nieuwzględnionych uwag dotyczących projektu Studium zgłoszonych w trakcie jego wyłożenia do publicznego wglądu - stanowi załącznik nr 3 do niniejszej uchwały. Część graficzna Studium, tj. mapa w skali 1:10000, zawierająca kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy - stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały i jest ona także odzwierciedleniem rozstrzygnięcia Rady Gminy Dębe Wielkie odnośnie rozpatrzenia wszystkich uwag, o których mowa w powyższym załączniku nr 3.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest jedynym, interdyscyplinarnym dokumentem określającym politykę przestrzenną i lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego na obszarze całej gminy, stanowi podstawowe narzędzie umożliwiające realizację zadań własnych Gminy w zakresie ładu przestrzennego. Niniejsze Studium tworzy podstawę prawną do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wprowadzenia zmian w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miejscowości Dębe Wielkie. Zapobiegnie to niekontrolowanej urbanizacji na terenie gminy.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy Dębe Wielkie

(-) Andrzej Wieczorek

WÓJT GMINY DĘBE WIELKIE

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY DĘBE WIELKIE**

TEKST JEDNOLITY ZAWIERAJACY ZMIANY

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XLIII/211/2009
Rady Gminy Dębe Wielkie
z dnia 29.12.2009 r.

*Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr SR.XLIV.0007.333.2014
Rady Gminy Dębe Wielkie
z dnia 27 marca 2014 roku*

**„URBI-PLAN” PRACOWNIA URBANISTYCZNA
Małgorzata Sienkiewicz –Januszkiewicz ul. Armii Krajowej 9/3 08-110 Siedlce**

Zmiana Studium 2014

*GARD - Pracownia Urbanistyczno-Architektoniczna - mgr inż. arch. Anna Woźnicka
Biuro Rozwoju Przestrzennego M. Reterski i M. Pasternak-Wiśniewska – spółka jawna*

Spis treści

WSTĘP	5
I. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY	10
1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO POŁOŻENIA, PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU ORAZ STANU PRAWNEGO GRUNTÓW	10
2. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE	12
2.1. Stan i funkcjonowanie środowiska	12
2.2. Regionalizacja ekologiczna przestrzeni gminy	20
3. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA	21
4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	22
4.1. Osadnictwo i układy komunikacyjne	22
4.2. Architektura sakralna	23
4.3. Założenia rezydencjonalne i folwarczne	24
4.4. Budownictwo świeckie	24
4.5. Zabytkowe cmentarze	26
4.6. Archeologia	26
4.7. Miejsca pamięci	28
4.8. Kapliczki, figury i krzyże przydrożne	29
4.9. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków	30
4.10. Wykaz obiektów w ewidencji zabytków	30
5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	32
5.1. Ludność	32
5.2. Źródła utrzymania ludności	33
5.3. Aktywność ekonomiczna ludności	34
5.4. Budżet gminy	35
5.5. Komunikacja zbiorowa	36
5.6. Zasoby i warunki mieszkaniowe	36
5.7. Handel i usługi	37
5.8. Szkoły i przedszkola	37
5.9. Opieka zdrowotna	37
5.10. Kultura. Sport	37
5.11. Bezpieczeństwo ludności	38
5.12. Problemy do rozwiązania	38
6. UWARUNKOWANIA KOMUNIKACYJNE	38
6.1. Powiązania zewnętrzne gminy	38
6.2. Układ drogowy	38
6.3. Komunikacja zbiorowa	42
6.4. Zadania wynikające z planów nadrzędnych	42
7. UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	42
7.1. Gospodarka wodno-ściekowa	42
7.2. Gospodarka odpadami	43
7.3. Zaopatrzenie w ciepło	43
7.4. Zaopatrzenie w gaz ziemny	43
8. UWARUNKOWANIA DOTYCZĄCE ELEKTROENERGETYKI	44
8.1. Uwarunkowania zewnętrzne	44
8.2. Uwarunkowania wewnętrzne	49

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	52
1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW.....	52
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	57
3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW	60
3.1. Zasady ochrony zasobów i walorów środowiska, przyrody i krajobrazu.....	60
3.1.1. Ochrona zasobów środowiska	60
3.1.2. Ochrona walorów krajobrazowych.....	60
3.1.3. Prawna ochrona przyrody	60
3.2. Zasady ochrony środowiskowych warunków jakości życia	61
3.2.1. Ochrona przed zanieczyszczeniami powietrza	61
3.2.2. Ochrona przed hałasem.....	62
3.2.3. Ochrona wód podziemnych	62
3.2.4. Gospodarka odpadami	63
3.2.5. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska.....	63
4. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	63
4.1. Leśna przestrzeń produkcyjna	63
4.2. Rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	64
5. KIERUNKI I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.....	65
5.1. Obszary objęte ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.....	65
5.2. Obiekty figurujące w ewidencji zabytków	66
5.3. Obiekty i obszary proponowane do objęcia ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	66
5.4. Strefowanie krajobrazu kulturowego oraz warunki w poszczególnych strefach.....	66
6. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI	69
7. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	73
7.1. Gospodarka wodno-ściekowa	73
7.2. Usuwanie odpadów stałych	77
7.3. Zaopatrzenie w ciepło i gaz	78
8. KIERUNKI ROZWOJU ELEKTROENERGETYKI	78
8.1. Kierunki rozwoju urządzeń ponadlokalnych	78
8.2. Kierunki rozwoju lokalnych sieci dystrybucyjnych	80
9. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU	82
PONADLOKALNYM	82
10. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	83
11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	83
12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY.....	83
13. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH.....	84
14. OBSZARY DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU	

NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000m ² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH	85
15. OBSZARY DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPORWADZENIA ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE	85
16. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH	86
17. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENI, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI	86
18. INNE OBSZARY PROBLEMOWE	86
III. SYNTEZA I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ STUDIUM.....	86
Spis map.....	88

WSTĘP

Podstawę do podjęcia prac nad niniejszym Studium stanowi uchwała Nr VIII/37/2007 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 2 lipca 2007 r.

Projekt Studium przygotowano w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80 poz. 717 z późniejszymi zmianami) w zakresie określonym w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004r. Nr 118 poz. 1233). Niniejszy projekt nawiązuje do Studium uchwalonego uchwałą nr XII/76/99 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 9 września 1999 roku dostosowując jego ustalenia do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju gminy.

Zmiany dotyczą w szczególności:

- *wprowadzenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, letniskową, usługową i związaną z działalnością gospodarczą;*
- *zmiany w funkcjonowaniu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;*
- *wprowadzenia obszarów dla których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego w tym obszary wymagające przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolne i nieleśne;*
- *wprowadzenie granic terenów zamkniętych, granic obszarów o ograniczonym obszarze użytkowania;*
- *wyznaczenie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.*

Podstawę do podjęcia prac nad zmianą Studium stanowi uchwała Nr SR.XXII.0007.157.2012 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 30 sierpnia 2012 roku w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie. Projekt zmiany Studium przygotowano w trybie ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2012r. Poz. 647 ze zmianami).

INFORMACJE O ZESPOLE AUTORSKIM

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy zwany dalej Studium został opracowany przez mgr inż. arch. Małgorzatę Sienkiewicz-Januszkiewicz posiadającą uprawnienia urbanistyczne nr 880/89 oraz nr członkowski Okręgowej Izby Urbanistów - WA-187 z zespołem w składzie mgr Jacek Skorupski, dr Anna Adamczyk Habib, dr Stefan Białczak (uprawnienia urbanistyczne nr 398/88, nr członkowski OIU – WA-012), mgr inż. Marek Samoder oraz mgr Marzena Czajka.

Niniejszy projekt zmiany Studium przyjętego uchwałą Nr XLIII/211/2009 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 29 grudnia 2009 roku, zmienionego uchwałą Nr XLIX/249/2010 Rady

Gminy Dębe Wielkie z dnia 27 maja 2010 roku, został opracowany przez mgr inż. arch. Annę Woźnicką nr członkowski Okręgowej Izby Urbanistów - WA-336 z zespołem w składzie: mgr Marian Reterski nr członkowski Okręgowej Izby Urbanistów - WA-171), mgr inż. Rafał Kowalski, mgr inż. Monika Pasternak-Wiśniewska, mgr Dorota Dzierżanowska, mgr Łucja Wach.

CZĘŚCI SKŁADOWE STUDIUM

Opracowanie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębe Wielkie”, składa się z następujących części:

- część tekstowa Studium – załącznik Nr 1 do uchwały Rady Gminy Dębe Wielkie, zawierająca uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy;
- część graficzna Studium – mapa w skali 1:10000 - załącznik Nr 2 do uchwały Rady Gminy Dębe Wielkie zawierająca kierunki zagospodarowania przestrzennego wykonana na mapie topograficznej w postaci rastrowej numerycznej oraz mapa w skali 1:10000 zawierająca uwarunkowania;
- rozstrzygnięcia Rady Gminy o sposobie rozpatrzenia uwag do Studium – załącznik Nr 3 do uchwały Rady Gminy.

Dodatkowo wykonano część graficzną Studium obejmującą uwarunkowania oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Dębe Wielkie na mapach ewidencji gruntów i budynków w postaci numerycznej w skali 1:10000 wydanej w 2007r. przez Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Mińsku Mazowieckim. Przy sporządzaniu Studium wykorzystane zostały mapy katastralne w skali 1:5000 wszystkich wsi na użytek wykonania inwentaryzacji urbanistycznej i mapy numeryczne w skali 1:2000 miejscowości Dębe Wielkie oraz wykonania uwarunkowań wynikających z dotychczasowego przeznaczenia terenów oraz naniesiono graficzną rejestrację wniosków do Studium.

W ramach prac nad Studium wykonano:

- inwentaryzację urbanistyczną wszystkich wsi w skali 1:5000 - stan na 2008r.;
- aktualizację studium wartości kulturowych gminy Dębe Wielkie;
- prognozę oddziaływania na środowisko dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębe Wielkie.

CZĘŚCI SKŁADOWE ZMIANY STUDIUM

Opracowanie zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębe Wielkie, składa się z następujących części:

- część tekstowa Studium w formie tekstu jednolitego (ze zmianami) - załącznik Nr 1 do uchwały Rady Gminy Dębe Wielkie Nr SR.XLIV.0007.333.2014, zawierająca uwarunkowania i kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy;
- część graficzna Studium - mapa w skali 1:10000 - załącznik Nr 2 do uchwały Rady Gminy Dębe Wielkie Nr SR.XLIV.0007.333.2014 zawierająca uwarunkowania oraz mapa w skali 1:10000 jako załącznik Nr 3 do uchwały Rady Gminy Dębe Wielkie Nr SR.XLIV.0007.333.2014 zawierający kierunki zagospodarowania przestrzennego;

W ramach prac nad niniejszą zmianą Studium opracowywaną na podstawie uchwały Nr SR.XXIII.0007.157.2012 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 30 sierpnia 2012 roku w sprawie przystąpienia do zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dębe Wielkie, w granicach wyznaczonych załącznikami graficznymi do niej, o numerach 1, 2, 3 i 4, wykonano:

- ocenę zgodności Studium z obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi zagospodarowania przestrzennego,
- analizę obowiązujących dokumentów programowych, strategicznych i planistycznych szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego oraz uzupełnienia treści Studium o wynikające z nich uwarunkowania,
- Opracowanie Ekofizjograficzne Podstawowe dla Gminy Dębe Wielkie,
- analizę i w niezbędnym zakresie aktualizację uwarunkowań przyrodniczych, kulturowych, przestrzennych, uzbrojenia i wyposażenia terenów gminy w infrastrukturę techniczną,
- Prognozę oddziaływania na środowisko zmiany Studium,
- wprowadzono zmiany w przeznaczeniu wyodrębnionych załącznikami do uchwały Nr SR.XXII.0007.157.2012 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 30 sierpnia 2012 roku, terenów na obszarze gminy.

Wszystkie analizy przestrzenne wykonano na mapach pozyskanych z wojewódzkiego i powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w listopadzie i grudniu 2012 oraz styczniu 2013. Zmiany zaś naniesiono na mapę stanowiącą załącznik graficzny do uchwały Nr XLIII/211/2009 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 29 grudnia 2009 roku zmienionej uchwałą Nr XLIX/249/2010 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 27 maja 2010 roku.

OBSZARY OBJĘTE ZMIANĄ STUDIUM

Niniejszą zmianą Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie objętych jest siedem obszarów o granicach określonych załącznikami graficznymi o numerach 1, 2, 3 i 4 do Uchwały SR.XXIII.0007.157.2012 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 30 sierpnia 2012 roku w sprawie przystąpienia do sporządzania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie:

Załączniki do wymienionej Uchwały wskazują łącznie siedem obszarów, których dotyczy niniejsza zmiana Studium. Z powodów porządkowych poszczególnym obszarom zmiany Studium nadano numery od 1 do 7. Numerów tych używa się konsekwentnie zarówno w tekście, jak też w części graficznej stanowiącej załączniki Nr 2 i Nr 3 – to jest rysunki odpowiednio Uwarunkowań oraz Kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie.

Zmiana Studium dotyczy następujących obszarów:

- obszaru numer 1, który leży w gminnej miejscowości Dębe Wielkie, wzdłuż ulicy Braci Tabiszewskich, północną granicą przylegając bezpośrednio do drogi krajowej numer 2, zaś południową do terenów kolejowych linii Warszawa – Mińsk Mazowiecki,
- obszaru numer 2, który leży w gminnej miejscowości Dębe Wielkie, przy ulicy 103 Batalionu Strzelców, pomiędzy ulicami: Alejową (od północy) a Józefowską (od południa) i jest częściowo objęty strefą ochrony sanitarnej od istniejącego cmentarza,
- obszar numer 3, który leży w gminnej miejscowości Dębe Wielkie, w rejonie ulic generała Józefa Hallera i Zielonej, w sąsiedztwie terenów kolejowych,
- obszar numer 4, który leży w gminnej miejscowości Dębe Wielkie u zbiegu ulic Zielonej i Batalionu Parasol w rejonie ulic generała Józefa Hallera i Zielonej, w sąsiedztwie gminnej oczyszczalni ścieków, i który obejmuje stację uzdatniania wody,

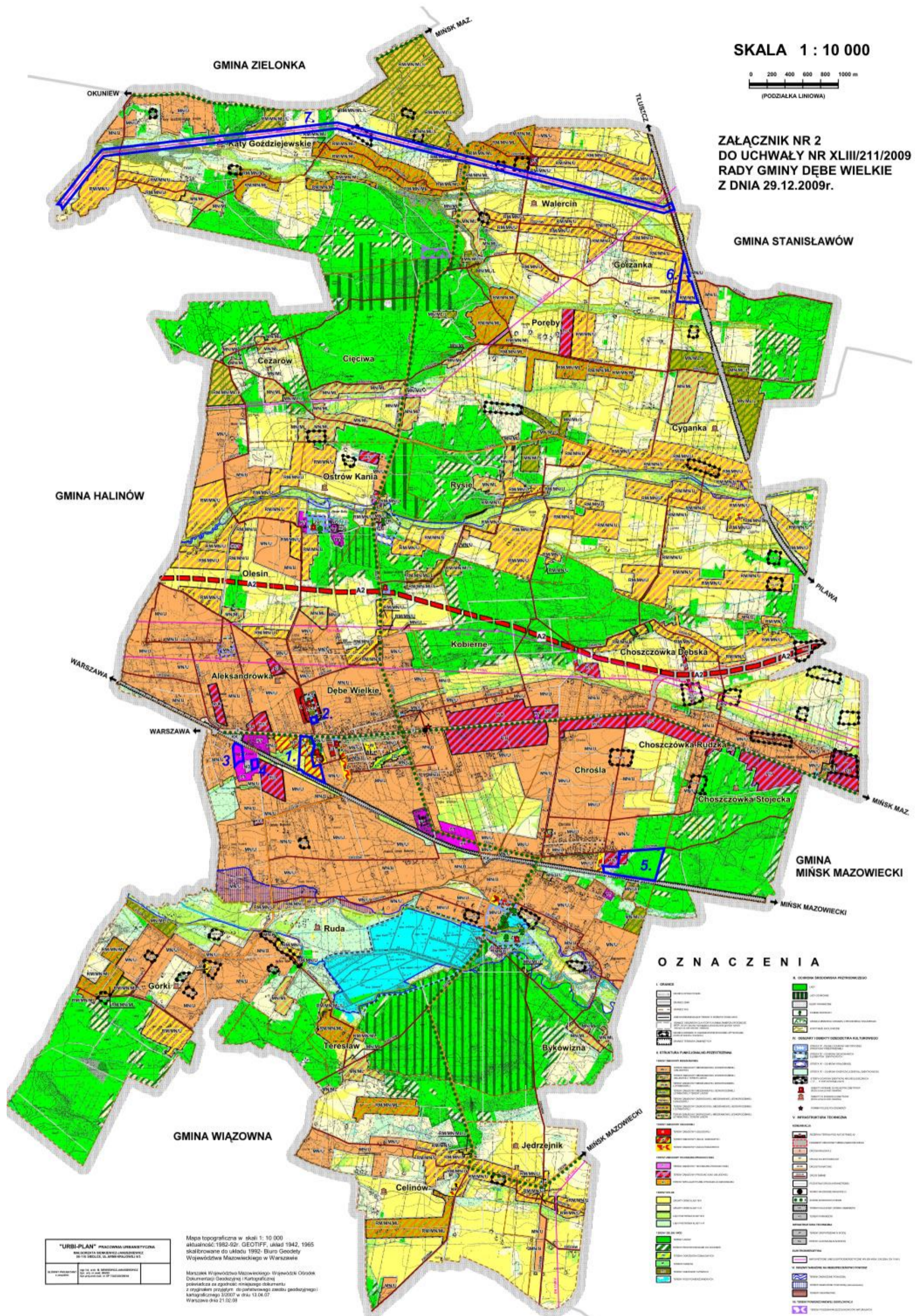
- obszar numer 5, który leży we wsi Chrośła, w sąsiedztwie terenów kolejowych, i który obejmuje działkę nr 366/2,
- obszar numer 6, który leży na pograniczu wsi Górzanka i Cyganka wzdłuż drogi gminnej numer 220204W, w sąsiedztwie terenów kolejowych linii Tłuszcz – Pilawa,
- obszar numer 7, który rozciąga się w północnej części gminy, we wsiach Kąty Goździejewskie, Walercin i Gorzanka i obejmuje pas technologiczny linii elektroenergetycznej najwyższych napięć 400 kV relacji Miłosna – Siedlce Ujżarów

Wszystkie zmiany dokonane zarówno w tekście jak i na rysunkach Studium dotyczą wyłącznie obszarów wskazanych przywołaną uchwałą SR.XXII.0007.157.2012 Rady Gminy Dębe Wielkie z dnia 30 sierpnia 2012 roku. Zmiany w tekście wyróżniono pochyłą czcionką Arial w kolorze niebieskim.

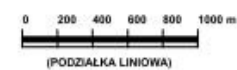
Wobec związania granicami zmiany Studium sformułowanymi w Uchwale Rady Gminy Dębe Wielkie z 30 sierpnia 2012 roku wszelkie wnioski i uwagi, które nie dotyczą przedmiotu lub terenu zmiany uznane zostaną jako bezzasadne.

Wszystkie treści Studium zarówno w części graficznej jak też w tekście, dotyczące obszarów leżących poza granicami objętymi niniejszą zmianą pozostają obowiązującymi.

Obszary zmiany Studium pokazane zostały na poniższym rysunku.

SKALA 1 : 10 000

ZAŁĄCZNIK NR 2
DO UCHWAŁY NR XLIII/211/2009
RADY GMINY DĘBE WIELKIE
Z DNIA 29.12.2009r.

"URBI-PLAN" PLANOWANIE LUBANISTYCZNE
MIASTECZKO DĘBE WIELKIE
W OBRĘBIE DĘBE WIELKIE, UL. JERZYKOWSKA 13

Mapa topograficzna w skali 1: 10 000
aktualność: 1982-92r; GEOTIFF, układ 1942, 1965
skalibrowane do układu 1992; Biuro Geodety
Województwa Mazowieckiego w Warszawie

Marszałek Województwa Mazowieckiego Województwa Olsztok
Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej
powołanego na podstawie rozporządzenia
z dnia 13.04.07
Warszawa dnia 21.02.09

Obszary zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie

I. UWARUNKOWANIA ROZWOJU GMINY

1. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO POŁOŻENIA, PRZEZNACZENIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENU ORAZ STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Gmina Dębe Wielkie położona jest na terenie powiatu mińskiego. Sąsiadujące z nią gminy to: Zielonka w powiecie wołomińskim, Stanisławów, Mińsk Mazowiecki i Halinów w powiecie mińskim oraz Wiązowna w powiecie otwockim.

Uchwałą nr 239 z dnia 13 grudnia 2011 roku Rada Ministrów przyjęła „Koncepcję przestrzennego zagospodarowania kraju 2030” (MP z 2012 r., poz. 252). Polityka przestrzennego zagospodarowania kraju formułuje cele rozwoju w odniesieniu do całości przestrzeni Polski. Jej cel strategiczny to „Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych - konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie”. Osiągnięcie celu strategicznego musi się odbywać z zachowaniem spójności przyrodniczo-kulturowej służącej realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju. Główny cel strategiczny będzie osiągnięty przy realizacji sześciu założeń, które nie mogą być traktowane rozłącznie. Odnosząc się do elementów struktury przestrzennej kraju, są ze sobą ściśle powiązane i dopełniają się wzajemnie:

1) Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności.

2) Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów.

3) Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej.

4) Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski.

5) Zwiększenie odporności struktury przestrzennej na zagrożenia naturalne i utratę bezpieczeństwa energetycznego oraz kształtowanie struktur przestrzennych wspierających zdolności obronne państwa.

6) Przywrócenie i utrwalenie ładu przestrzennego.

Gmina Dębe Wielkie należy do obszaru metropolitalnego Warszawy wraz z jej obszarem metropolitalnym została zaliczona do grupy ważniejszych ośrodków miejskich na terenie kraju, które są miejscem koncentracji funkcji gospodarczych, politycznych, administracyjnych, społecznych i kulturalnych. Leży ona na jednym z głównych kierunków wspierania powiązań funkcjonalnych o podstawowym znaczeniu dla rozwoju miast i wsi.

Mając na uwadze granice opracowania zmiany Studium określone w uchwale o przystąpieniu doń z wymienionych sześciu założeń na szczególne podkreślenie zasługuje określone numerem piątym. Bezpośrednią jego realizacją jest niesłychanie ważna z punktu widzenia bezpieczeństwa energetycznego kraju, inwestycja w postaci przebudowy linii przesyłowej elektroenergetycznej 400 kV.

Gmina Dębe Wielkie znajduje się na obszarze określonym w *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego* jako *Obszar Aglomeracji Warszawskiej* albo *Obszar Metropolitalny Warszawy*. Przez teren gminy przebiegają: zmodernizowana linia kolejowa o znaczeniu międzynarodowym i droga krajowa nr 2, łączące gminę Dębe Wielkie z Warszawą i z Siedlcami. Odległości drogowe z miejscowości gminnej Dębe Wielkie wynoszą: do Mińska Mazowieckiego 8 km, do centrum Warszawy około 30 km, do Siedlec około 60 km. Położenie gminy wpływa dodatnio na jakość życia mieszkańców, którzy mają możliwości korzystania z warszawskiego rynku pracy i usług.

Zadaniami służącymi realizacji ponadlokalnych celów publicznych na obszarze gminy, wynikającymi z planu zagospodarowania przestrzennego województwa, są: przebudowa drogi wojewódzkiej nr 637, przebudowa drogi krajowej nr 2, budowa autostradowego obejścia: Dębego Wielkiego i Mińska Mazowieckiego w ciągu A2, *a także przebudowa istniejącej linii elektroenergetycznej 400kV stanowiącej inwestycję celu publicznego o zasięgu krajowym i międzynarodowym.*

Powierzchnia gminy Dębe Wielkie wynosi 7788 ha. W strukturze tej powierzchni¹ 69,5% stanowią użytki rolne, 24,1% lasy, 5,0% grunty zabudowane i zurbanizowane i 1,5% grunty pod wodami.

W strukturze powierzchni gminy według stanu prawnego gruntów dominują grunty osób fizycznych (6801 ha, w tym 6001 ha grunty wchodzące w skład gospodarstw rolnych). Z pozostałych grup rejestrowych na uwagę zasługują: grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (421 ha), grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd (166 ha, w tym 101 ha pod wodami) i grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd (154 ha, w tym 125 ha drogi).

Na terenie gminy dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. Coraz większą rolę odgrywa zabudowa usługowa oraz produkcyjna, która koncentruje się wzdłuż drogi krajowej nr 2, a także letniskowa – skupiająca się w północnej części gminy.

Na podstawie złożonych wniosków do niniejszego Studium przewiduje się na terenie gminy duży ruch budowlany. Będzie miał on miejsce głównie w miejscowości gminnej Dębe Wielkie oraz Chrośli, Rudzie, Bykowiźnie, Aleksandrówce, Choszczówce Stojeckiej, Olesinie, Górkach, Kobiernem i Cygance, tj. w miejscowościach położonych w paśmie oddziaływania korytarza transportowego o znaczeniu międzynarodowym oraz w Kątach Goździejewskich w miejscowości atrakcyjnej krajobrazowo położonej przy drodze wojewódzkiej 637. Gmina Dębe Wielkie składa się z 24 sołectw, z których jedynie miejscowość Dębe Wielkie posiada obowiązujący miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego opracowany w granicach administracyjnych wsi. Na terenie pozostałych miejscowości wydawane są decyzje o warunkach zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego na podstawie przepisów szczególnych.

Decyzje głównie dotyczą zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej sporadycznie występuje zabudowa zagrodowa. Decyzje celu publicznego na terenie gminy wydawane są głównie w zakresie linii elektroenergetycznych, wieży telefonii komórkowych, sieci

¹ Według wykazu gruntów GUGiK, stan na 1.01.2005 r.

wodociągowej i kanalizacyjnej.

Zjawisko to nie jest zgodne z zasadą ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju. Z uwagi na powyższe zachodzi pilna potrzeba do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z kierunkami przyjętymi w Studium. Plan miejscowy należy uznać za najskuteczniejsze narzędzie w sprawach przeznaczenia terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zabudowy i zagospodarowania przyjmując łąd przestrzenny i zrównoważony rozwój za podstawę tych działań.

W dniu 26 marca 2013 roku Rada Gminy Dębe Wielkie podjęła Uchwałę Nr SR.XXX.0007.220.2013 w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek położonych w północno - zachodniej części miejscowości Kąty Goździejewskie, gmina Dębe Wielkie.

Obecnie na terenie gminy Dębe Wielkie sporządzane są cztery miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obszarów wsi Dębe Wielkie, Chrośła, Koberne a także plan pod linię 400 kV „Miłosna - Siedlce - Ujrzanów” dla części wsi: Kąty Goździejewskie, Walercin, Gorzanka.

2. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

2.1. Stan i funkcjonowanie środowiska

2.1.1. Położenie fizycznogeograficzne

Pod względem fizycznogeograficznym (wg J. Kondrackiego) gmina Dębe Wielkie leży na granicy trzech mezoregionów: Równiny Wołomińskiej, Równiny Garwolińskiej i Wysoczyzny Kałuszyńskiej. Należą one do dwóch różnych makroregionów:

- Równina Wołomińska i Równina Garwolińska do Niziny Środkowomazowieckiej;
- Wysoczyzna Kałuszyńska do Niziny Południowopodlaskiej.

2.1.2. Ukształtowanie powierzchni; geomorfologia

Powierzchnia gminy jest lekko falista, o przeważających spadkach 2-5%, nachylona generalnie w kierunku zachodnim. Najwyższy punkt znajduje się przy granicy z gminą Mińsk Mazowiecki (w rejonie wsi Choszczówka Stojecka - 151,6 m n.p.m.), najniższy - w dolinie Mieni na granicy z gminą Wiązowna (w rejonie wsi Górki - 115,5 m n.p.m.). W krajobrazie wyróżniają się wzgórza wydmore układające się w wyraźny ciąg o przebiegu południkowym, położone we wschodniej części gminy. Wysokość względna wydmy sięga 20 m. Większe wzgórza wydmore występują w okolicach wsi Kąty Goździejewskie, Poręby, Rysie i Celinów. Wzgórzom wydmowym towarzyszą obniżenia terenu typu deflacyjnego, zagłębione od 1 do 3 m, często zatorfione.

Powierzchnię gminy rozcinają doliny rzek: Mieni, Długiej, Jędrzejnicy i Zązy. Doliny te są zagłębione od 2 do 5 m poniżej otaczającego terenu. Ich koryta tworzą liczne zakola. Szczególnie rozległa jest dolina Mieni. Dolinki dopływów wyżej wymienionych rzek są płytkie i słabo zaznaczają się w terenie.

2.1.3. Budowa geologiczna - kopaliny, naturalne zagrożenia geologiczne

Warstwę powierzchniową gruntów w gminie Dębe Wielkie budują wyłącznie utwory czwartorzędowe. W głębokim podłożu występują skały krystaliczne. Na nich zalegają morskie osady paleozoiczne i mezozoiczne, lądowe utwory trzeciorzędu oraz osady zlodowacenia południowopolskiego i środkowopolskiego. Ze stadiału maksymalnego zlodowacenia środkowopolskiego pochodzą gliny zwałowe odsłaniające się głównie w północnej i południowej części gminy.

Na znacznych obszarach gminy glina zwałowa przykryta jest piaskami i żwirami wodnolodowcowymi. W pozostałej części gminy piaski i żwiry występują na niewielkich powierzchniach. Lokalnie w dolinach i obniżeniach występują osady rzeczne w postaci namulów, glin pylastych, mułków oraz piasków pylastych. Lokalnie występują też torfy o niewielkiej miąższości. Występujące we wschodniej części gminy wydmy zbudowane są z piasków drobnych.

Generalnie budowa geologiczna gminy nie wyróżnia się specjalnymi, szczególnymi cechami. Warunki dla posadowienia standardowych budowli są na ogół dobre. Ograniczenia wynikają głównie z niekorzystnych warunków wodnych.

Lokalne znaczenie, jako surowiec budowlany, mogą mieć gliny oraz piaski wydmowe. Te ostatnie są przedmiotem lokalnej, nielegalnej eksploatacji, co przyczynia się do niszczenia cennych form rzeźby naturalnej.

Na terenie gminy Dębe Wielkie występują dwa złoża kruszywa naturalnego:

- Choszczówka Stojecka o zbilansowanych zasobach geologicznych wynoszących 252 tys. t.
 - obecnie złożo zaniechane;
- Uroczysko Dębe Wielkie – złożo także zaniechane.

Na terenie gminy Dębe Wielkie nie stwierdza się występowania zagrożeń geologicznych.

2.1.4. Hydrogeologia - zasoby wód podziemnych

Gmina Dębe Wielkie położona jest na obszarze trzeciorzędowego zbiornika wód podziemnych „Subniecka warszawska - część centralna”. Większa część gminy znajduje się w strefie najwyższej ochrony (ONO) tego zbiornika (*mapa uwarunkowania zał. nr 1*). Zaopatrzenie ludności w wodę odbywa się głównie ze studni kopalnych, ujmujących wodę z pierwszego, czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Występują dwie strefy występowania wód gruntowych pierwszego poziomu:

- strefa I, obejmująca obszar dolin, obniżeń oraz fragmenty równiny położone w bezpośrednim sąsiedztwie dolin;
- strefa II, obejmuje obszar wysoczyzny. Często występują tu wody powierzchniowe - wierzchówki, utrzymujące się w płytkich piaskach na glinie zwałowej.

W rejonie gminy Dębe Wielkie główny poziom wodonośny występuje w utworach czwartorzędowych. W obrębie utworów czwartorzędowych występują przeważnie trzy poziomy wodonośne. Na obszarze dolin rzecznych można mówić o ciągłości strumienia wód, natomiast na wysoczyznach wody występują w strumieniach nieciągłych, poziomy wodonośne są bardziej lub mniej zasobne w wodę, a przedzielają je strefy o znikomej

zasobności. W dolinach rzek wodonośne utwory piaszczyste występują bezpośrednio pod powierzchnią terenu lub pod niewielkim nadkładem i posiadają zwierciadło wody swobodne lub pod nieznacznym ciśnieniem. Na wysoczyźnie piaski wodonośne o grubości od kilku do ok. 20 m zalegają najczęściej pod gliną, dając zwierciadło napięte. Wydajności pojedynczej studni wynoszą przeciętnie na wysoczyźnie 10 – 30 m³/h, w obrębie pradolin od 30 – 70 m³/h do 120 m³/h. Zasilanie poziomu wodonośnego czwartorzędu odbywa się bezpośrednio przez opady, w dolinach rzek ma miejsce dodatkowe zasilanie boczne.

Głębszy poziom wodonośny znajduje się na obszarach wysoczyzn morenowych na głębokości od 15 m do ok. 50 m. Wody występują pod ciśnieniem, a zwierciadło stabilizuje się poniżej zwierciadła górnego poziomu.

Obszary dużych form erozyjnych wypełnione zawodnionymi utworami piaszczysto–zwirowymi (rywna Dębe Wielkie – Mińsk Mazowiecki) stanowią zbiorniki o znacznych zasobach. Wydajności studni wynoszą średnio od 30 – 70 m³/h do 120 m³/h. Brak izolacji od powierzchni, a także płytko występujące zwierciadło wody powodują znaczne zagrożenie dla jakości wód. Zasilanie odbywa się bezpośrednio przez filtrację opadów atmosferycznych.

Wody czwartorzędowe należą do wód nisko zmineralizowanych – poniżej 600 mg/dm³. Ich uzdatnianie (odżelazianie, odmanganianie) na ogół nie wymaga skomplikowanych i kosztownych zabiegów. Wody podziemne głównego poziomu użytkowego czwartorzędu należą do wód wodorowęglanowo –wapniowo – magnezowych, o mineralizacji ogólnej poniżej 500 mg/dm³.

Poziom wodonośny trzeciorzędu występuje w utworach piaszczystych miocenu i oligocenu na głębokości 180 – 230 m, a także lokalnie w osadach pliocenu (rejon Mińska Mazowieckiego). Zasilanie wód tego poziomu następuje drogą przesączania wyżej zalegających poziomów wodonośnych.

2.1.5. Wody powierzchniowe

Gmina Dębe Wielkie leży w zlewni Wisły. Przez jej teren przepływa kilka rzek, o przebiegu generalnie równoleżnikowym, ze wschodu na zachód. Są to (od północy):

- Ząza - mająca źródła na terenie gminy Stanisławów; jest to prawostronny dopływ rzeki Długiej, uchodzący do niej pod Okuniewem w gminie Halinów;
- Długa - mająca źródła na północ od Mińska Mazowieckiego, wpływająca na teren gminy w rejonie wsi Cyganka, a wypływająca w rejonie wsi Olesin, dopływ Kanału Żerańskiego;
- Mienia - prawostronny dopływ Świdra. Wpływa na teren gminy w rejonie wsi Bykowizna, a wypływa w rejonie wsi Górki;
- Jędrzejnica - lewostronny dopływ Mieni, płynący w pobliżu wsi Jędrzejnik, uchodzący do Mieni poza granicą gminy.

Najważniejszymi zbiornikami wód na terenie gminy jest kompleks stawów we wsi Ruda w południowej części gminy, w dolinie Mieni.

2.1.6. Gleby i warunki agroekologiczne

Pod względem typologicznym gleby gminy są mało zróżnicowane. Występują gleby pseudobielicowe, brunatne wylugowane, czarne ziemie, mady oraz gleby murszowe i torfowe.

Wśród gruntów ornyczych dominują gleby pseudobielicowe utworzone z glin średnich i lekkich lub piasków naglinowych. W dolinach i obniżeniach terenu występują czarne ziemie, mady, gleby murszowe i torfowe.

Badania gleb wskazują, iż ich jakość jest typowa dla województwa mazowieckiego: przeważają gleby bardzo kwaśne i kwaśne, których udział w ogólnej powierzchni gleb wynosi ponad 80 %. Ogólnie gleby charakteryzują się znaczną zawartością fosforu, średnią zawartością magnezu oraz dość niską zawartością potasu. Badania z roku 2005 nie wykazywały zanieczyszczeń użytkowych gleb rolniczych, zawartość metali ciężkich była na poziomie naturalnym.

2.1.7. Szata roślinna i świat zwierzęcy

Ekosystemy leśne – leśna przestrzeń produkcyjna

W gminie Dębe Wielkie powierzchnia lasów wynosi 1855 ha, co oznacza, iż lesistość osiągnęła poziom 23,8 % przy średniej dla powiatu 21,1%. Lasy państwowe zajmują 419 ha, co stanowi 22,6 % ogólnej powierzchni lasów.

Tabela 1. Powierzchnia gruntów leśnych (leśnictwo wszystkich form własności)²

Wyszczególnienie	W hektarach
Lasy ogółem	1862,4
Grunty leśne publiczne ogółem	449,6
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa	435,3
Grunty leśne publiczne Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych	418,3
Grunty leśne prywatne	1 422,0

Tabela 2. Leśnictwo poza skarbem państwa

Wyszczególnienie	W hektarach
Lasy ogółem	1 436,30
Grunty leśne prywatne ogółem	1 422,00
Grunty leśne prywatne osób fizycznych	1 400,00
Grunty leśne prywatne wspólnot gruntowych	21,00
Grunty leśne gminne	14,30

² Według BDR GUS – 2008 r.

Lasy w gminie tworzą cztery kompleksy w następujących rejonach: Poręby, Kąty Goździejskie, Rysie, Choszczówka Dębska oraz Ruda (dolina Mieni).

W kompleksach lasów państwowych dominują siedliska lasu boru świeżego, boru wilgotnego, boru mieszanego wilgotnego i lasu mieszanego wilgotnego. Na tych siedliskach drzewostan jest na ogół mieszany. Gatunkami panującymi są sosna pospolita, dąb szypułkowy, olsza czarna i brzoza brodawkowata.

Lasy niepaństwowe charakteryzują się większym zróżnicowaniem siedliskowym. Dominują siedliska borowe - bór mieszany i bór mieszany świeży. Głównym gatunkiem jest sosna pospolita. Sporadycznie występuje też bór suchy, a w dolinach i obniżeniach - las mieszany świeży oraz ols. Lasy prywatne są w większości młode, a ponadto rozdrobnione z dużym rozczłonkowaniem granic.

Część lasów państwowych w gminie Dębe Wielkie jest uznana za lasy ochronne – 295,78 ha (zgodnie z decyzją Ministra Środowiska z dnia 17.11.2005r.). Pozostałe lasy są lasami gospodarczymi.

Ekosystemy nieleśne

Ekosystemy nieleśne związane są przede wszystkim z terenami rolnymi, które zajmują ponad 70 % powierzchni gminy. Jest to mozaika pól, sadów, osiedli wiejskich i śródpolnych zadrzewień.

Uprawy rolne w wielu miejscach sąsiadują z rozproszonymi zadrzewieniami, kępami drzew, zagajnikami oraz zadrzewieniami śródpolnymi. Wzbogaceniem ekosystemu są długie granice rolno-leśne. Cechami niekorzystnymi jest brak zadrzewień wzdłuż dróg lokalnych. Negatywną cechą struktury ekosystemów rolniczych jest niewielki udział śródleśnych łąk i pastwisk.

Użytki zielone stanowią jedynie ok. 11% użytków rolnych, co powoduje, że łąki i pastwiska zajmują niewielką powierzchnię: niespełna 10% powierzchni gminy. Dlatego też szczególnie cenne przyrodniczo krajobrazy dolinowe stanowią w gminie Dębe Wielkie zaledwie ok. 7 % powierzchni gminy.

Ekosystemy dolinowe w gminie związane są z rzekami: Mienią, Długą, Zazą i Jędrzejnicą.

Fauna

Równoleżnikowy układ dolin ciągnących się przez teren całej gminy - w tym przede wszystkim doliny Mieni – spowodował, iż stały się one elementem regionalnego korytarza migracji zwierząt, w tym zwierząt dużych związanych ze środowiskiem leśnym. Obok funkcji korytarza ekologicznego fragmenty terenu gminy stanowią istotne miejsca bytowania wielu cennych gatunków zwierząt. W kompleksach leśnych, obok typowych zwierząt charakterystycznych dla tego obszaru, notuje się obecność żurawia, bociana czarnego, trzmielojada, a także dużą populację gila, dzięcioła czarnego, muchołówki żałobnej i kowalika.

2.1.8. Warunki klimatyczne

Gmina Dębe Wielkie położona jest na obszarze o przeważającym wpływie klimatu kontynentalnego, charakteryzującym się większymi od średnich w Polsce amplitudami temperatury powietrza, dość późną i stosunkowo krótką wiosną, długim latem, długą i chłodną zimą z trwałą pokrywą śnieżną oraz większymi opadami atmosferycznymi. Charakterystyczne wskaźniki klimatyczne przedstawiają się następująco:

średnia temperatura stycznia	-3,2 °C
średnia temperatura lipca	18,2 °C
średnia roczna temperatura	7,4 °C
długość zimy	97 dni
długość lata	98 dni
dni pogodne	55
dni pochmurne	115
średni roczny opad	560-623 mm
liczba dni z pokrywą śnieżną	74
liczba dni z przymrozkami	120
średnia roczna prędkość wiatru	30 m/s

Lokalne odkształcenia warunków klimatycznych występują w większych dolinach - zwłaszcza Mieni i Długiej. Panuje tam tendencja do zwiększonej wilgotności powietrza i zwiększonej częstości mgieł.

2.1.9. Przyrodnicze obszary i obiekty chronione

Na terenie gminy znajdują się obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Są to: Miński Obszar Chronionego Krajobrazu oraz pomniki przyrody.

Miński Obszar Chronionego Krajobrazu znajduje się w południowo-wschodniej części gminy. Obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, które są wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią przez nie funkcję korytarzy ekologicznych. Powierzchnia całego obszaru wynosi 29,3 tys. ha. Położony jest na terenie powiatów mińskiego i siedleckiego w gminach: Cegłów, Dębe Wielkie, Jakubów, Kałuszyn, Mińsk Mazowiecki, Mrozy, Siennica, Kotuń. Aktem prawnym obecnie regulującym ochronę tego obszaru jest Rozporządzenie Nr 39 Wojewody Mazowieckiego z dnia 5 maja 2005 r. w sprawie Mińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. U. Nr 105 z dnia 11 maja 2005 r., poz. 2946).

W gminie zarejestrowano 16 drzew - pomników przyrody. Przedstawia je niżej zamieszczone zestawienie:

Lp.	Nr Rej woj.	Podstawa prawna	Lokalizacja	Rodzaj	Obwód (cm)	Wysokość (m)
1	35	Orzeczenie PWRN Warszawa z 28.07.1971 r. nr Rlop-831/23/71	Ostrów Kania, park wiejski	dąb szypułkowy	672	18
2	194	Orzeczenie UW w Siedlcach z 11.12.1978. RLS- OP-IX-7140/1678	Ostrów Kania, na posesji przy szosie Dębe Wielkie- Pustelnik, wł. J. Rogulski.	jesion wyniosły	310	19
3	212	Orzeczenie UW w Siedlcach z 12.11.1979. RLS- OP_IX- 7140/15/79	Dębe Wielkie, płn. Część zabytkowego parku	dąb szypułkowy	315	20
4 5	213	Orzeczenie UW w Siedlcach z 12.11.1979. RLS- OP-IX-7140/16/79	Dębe Wielkie, działka po wsch. stronie alei dojazdowej do zabytkowego parku	2 jesiony wyniosłe	415, 306	20, 21
6	421	Orzeczenie UW w Siedlcach z 19.06.1981 r. RLS-OP-IX- 7140/12/81	Olesin, zabytkowy park, przy drodze dojazdowej do dworku	dąb szypułkowy	320	21
7 8	246	Orzeczenie UW w Siedlcach z 5.08.1981 r. RLS- OP-IX-7140/18/81	Ostrów Kania, park wiejski	lipa drobnolistna klon srebrzysty	340 305	20 26
9 10	313	Zarz. Woj. Siedl. 67/84 z 17.12.1984 r.	Ruda Mazowiecka, w płn. Cz. Alei wjazdowej do zabytkowego parku	dwie lipy drobnolistne	315 395	19 23
11 12 13 14	314	Zarz. Woj. Siedl. 68/84 z 17.12.1984 r.	Ruda Mazowiecka, park zabytkowy	dąb szypułkowy 2 jesiony wyniosłe wiąz szypułkowy	376 300, 324 317	27 23, 27 18
15	500	Rozporz. Woj. Siedl. 23/92 z 28.05.1992r.	Dębe Wielkie, po prawej stronie drogi w kierunku szkoły, wł. B. Kryński	jesion wyniosły	245	18
16	501	Rozporz. Woj. Siedl. 23/92 z 28.05.1992 r.	Dębe Wielkie, po prawej stronie drogi w kierunku szkoły, wł. B. Kryński	jesion wyniosły	268	20

2.1.10. Lokalne uciążliwości i zagrożenia środowiskowe

Zanieczyszczenie powietrza

Na terenie powiatu mińskiego nie są notowane przekroczenia dopuszczalnych standardów jakości powietrza. Dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenek węgla, ołów wykazują w ostatnich latach spadek stężeń. Stężenie benzenu utrzymuje się w granicach dopuszczalnych. Natomiast niewielki, aczkolwiek systematyczny wzrost notowany jest w zakresie pyłu zawieszonego. Jest to cecha charakterystyczna dla całego powiatu mińskiego i województwa mazowieckiego. Główną przyczyną takiego stanu jest tzw. emisja niezorganizowana (ogólne zapylenie, odkryte powierzchnie ziemi, niezadowolający stan higieny przestrzeni publicznych, itp.).

Na obszarze gminy Dębe Wielkie nie prowadzi się regularnych badań stanu czystości powietrza. Generalnie - na podstawie ekstrapolacji wyników badań prowadzonych w kilku punktach na terenie powiatu mińskiego - można stwierdzić, iż na terenie gminy Dębe Wielkie stan jakości powietrza atmosferycznego jest zadowolający, zarówno w odniesieniu do standardów określanych ze względu na ochronę ludzi jak i roślin.

Najwięcej zanieczyszczeń powietrza pochodzi ze Spółdzielni Pracy „SANTOCHEMIA” w Dębem Wielkim.

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych

W ramach państwowego monitoringu środowiska kontrolą czystości objęta jest rzeka Mienia (punkt kontrolny we wsi Bykowizna) i rzeka Długa (punkt kontrolny w Halinowie). Wody tych rzek zostały zakwalifikowane do IV klasy (w skali 5-cio stopniowej). Stan czystości rzeki Zązy oraz Jędrzejnicy nie jest kontrolowany.

W gminie istnieje kilka zakładowych oczyszczalni ścieków, m.in. w firmie „Blister Box” Sp. z o.o. w Dębem Wielkim, zrzucająca oczyszczone ścieki do rzeki Mieni poprzez rów melioracyjny. Notowane są nieznaczne przekroczenia w azocie amonowym.

Zanieczyszczenie wód podziemnych

Jakość wód podziemnych na terenie powiatu mińskiego badana jest w ramach monitoringu krajowego (badania prowadzone przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie) i monitoringu lokalnego wokół składowisk odpadów (obowiązek nałożony na eksploatatorów składowisk). Na terenie powiatu wody podziemne badane były do 2004 r. w trzech punktach pomiarowych. Za punkt reprezentatywny dla gminy Dębe Wielkie można uznać punkt w Porębach Leśnych w gminie Stanisławów³ (nr otworu 27). Kontrolą objęte były wody z utworów czwartorzędowych.

Badania prowadzone w 2007 r. kwalifikują te wody do IV klasy. Jakość ich jest niezadowolająca ze względu na zawartość żelaza, manganu i glinu. W stosunku do badań z roku 2006 nie zaobserwowano zmian.

Hałas

Jedynymi znaczącymi źródłami hałasu na terenie gminy Dębe Wielkie są ponadlokalne trasy komunikacyjne:

³ Poręby Leśne położone są na skraju obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, który prawie w całości znajduje się na terenie gminy Dębe Wielkie.

- droga krajowa nr 2;
- linia kolejowa Warszawa - Siedlce.

Nadzwyczajne zagrożenia środowiska w wyniku poważnych awarii, osuwisk mas ziemnych oraz powodzi

Na terenie gminy nie występuje niebezpieczeństwo zagrożeń środowiska w postaci osuwisk mas ziemnych, czy katastrofalnych powodzi. Jedynym potencjalnym rodzajem nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, jakie mogą wystąpić na terenie gminy, są katastrofy komunikacyjne przy przewozie materiałów niebezpiecznych.

2.2. Regionalizacja ekologiczna przestrzeni gminy

2.2.1. Gmina Dębe Wielkie na tle ponadlokalnych układów ekologicznych

Południowa część gminy Dębe Wielkie ze względu na warunki przyrodnicze oraz położenie pełni istotną rolę w ponadlokalnych układach przyrodniczych. Rozległe i bogate przyrodniczo kompleksy leśne oraz fragment doliny rzeki Mieni sytuują gminę jako ważny element przyrodniczych systemów wschodniej części województwa mazowieckiego, w tym powiatu mińskiego. W. Jędrzejewski⁴ wskazuje południowy teren gminy jako element korytarza ekologicznego (migracyjnego zwierząt) ważnego w skali krajowej, biegnącego od rejonu Kałuszyna i doliny rzeki Kostrzyń na wschodzie do doliny Świdra i Mazowieckiego Parku Krajobrazowego na zachodzie.

Część gminy objęta jest ochroną prawną w formie obszaru chronionego krajobrazu (Miński Obszar Chronionego Krajobrazu). Lokalnymi korytarzami ekologicznymi są doliny rzeczne Długiej i Zązy.

2.2.2. Relacja gmina - otoczenie w zakresie oddziaływań uciążliwych i szkodliwych

Pod względem oddziaływań uciążliwych i szkodliwych relacje gminy z otoczeniem ograniczają się do przepływu zanieczyszczonych wód Mieni i Długiej. Informacje na temat innych uciążliwości - w tym zanieczyszczeń powietrza - nie wskazują na istnienie zagrożeń gminy przez emitory zlokalizowane poza jej obszarem. Także odwrotnie – z gminy Dębe Wielkie nie ma emisji o zasięgu ponadlokalnym.

2.2.3. Waloryzacja ekologiczna przestrzeni gminy

Z przedstawionej wyżej charakterystyki poszczególnych komponentów środowiska i zagrożeń oraz degradacji wynika, że:

- Gmina jest przeciętna w skali powiatu pod względem zasobów i walorów przyrodniczych środowiska. Podstawowym walorem są doliny rzeczne, głównym mankamentem - niska lesistość.

⁴ Jędrzejewski W. i in. Zwierzęta a drogi, Białowieża 2006

- Środowisko gminy jest wolne od dużych obciążeń i zagrożeń. Dlatego też, potęgującym walory przyrodnicze, istotnym zasobem ekologicznym gminy jest relatywnie niski stopień skażeń i uciążliwości.
- Oddziaływania szkodliwe i uciążliwe na terenie gminy mają charakter lokalny i ich rozwiązanie może być dokonane działaniami i środkami lokalnymi.

W przestrzeni gminy wyróżnić można pasmowy, równoleżnikowy układ obszarów o odmiennych cechach przyrodniczo-krajobrazowych:

- A. tereny na południe od linii kolejowej z doliną Mieni i towarzyszącymi jej kompleksami leśnymi z otoczeniem rolniczym;
- B. tereny pomiędzy linią kolejową, a drogą nr 2 z miejscowością Dębe Wielkie - obszar intensywnego rozwoju zabudowy na terenach dotychczas rolnych;
- C. północna część gminy z trzema kompleksami leśnymi i powiązаныmi z nimi dolinami Długiej, Zązy i cieków lokalnych.

3. ROLNICZA PRZESTRZEŃ PRODUKCYJNA

Rolnictwo, aczkolwiek utraciło w gminie wiodącą rolę wśród źródeł utrzymania ludności, to ciągle jego rola jest znaczna. Powierzchnia użytków rolnych⁵ wynosi 5197 ha, z tego 71,8% przypada na grunty orne, 27,3% na trwałe użytki zielone i 0,9% na sady.

W Powszechnym Spisie Rolniczym z 2002 roku odnotowano w gminie aż 2043 ha ugorów i odłogów, to jest 48,6% gruntów orných oraz 43,3% łąk i pastwisk. W chwili obecnej brakuje aktualnych danych statystycznych w tym zakresie. Można domniemywać, że po wprowadzeniu systemu dopłat do produkcji rolnej sytuacja uległa pewnej poprawie ale skala problemu pozostaje bardzo duża. Grunty wyłączone z uprawy, z reguły o najniższej jakości, powinny być zalesiane. Zalesienia znajdują się w systemie dopłat dla rolników.

Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej według IUNG w Puławach wynosi dla gminy 57,2 pkt, co oznacza poziom znacznie niższy od przeciętnego w województwie mazowieckim. W strukturze gruntów orných według kompleksów przydatności rolniczej przeważają kompleksy: żytni słaby, żytni bardzo słaby, zbożowo-pastewny mocny i zbożowo pastewny słaby, które łącznie stanowią około 60 %. Pozostałe 40 % zajmują kompleksy żytni bardzo dobry i żytni dobry⁶. W strukturze gruntów według klas bonitacyjnych dominują gleby średniej i niskiej jakości (klasy: IVa, IVb, V, VI i VI Rz). Klasy IIIa i IIIb zajmują zaledwie 6,6 % gruntów orných i 5,3 % użytków zielonych. Większe enklawy lepszych gleb występują głównie w środkowej części gminy. Dodać należy, że większość użytków rolných posiada nieuregulowane stosunki powietrzno-wodne (wymaga melioracji).

Gmina posiada niekorzystną strukturę obszarową indywidualnych gospodarstw rolných. Na ogólną liczbę⁷ 1605 gospodarstw – aż 463 stanowiły działki rolne o powierzchni do 1 ha UR, a dalsze 401 gospodarstwa 1÷2 ha. W gospodarstwach o powierzchni 10 ha i więcej UR, których było 38, koncentrowało się zaledwie 15,4% ogólnego areалу użytków rolných w

⁵ Dane BDR za 2005 rok

⁶ Na podstawie: *Warunki przyrodnicze produkcji rolnej – województwo siedleckie*, IUNG Puławy, 1982.

⁷ Według PSR 2002

gminie. Na 1 gospodarstwo (pomijając działki do 1 ha UR) przypadało 3,7 ha użytków rolnych, a łącznie z działkami – zaledwie 2,7 ha. Produkcją roślinną zajmowało się 758 gospodarstw, tj. mniej niż połowa ich ogólnej liczby, a produkcją zwierzęcą zaledwie 445 (27,7%).

W produkcji roślinnej dominuje uprawa zbóż i ziemniaków. Nie uprawia się roślin przemysłowych. W grupie roślin zbożowych niewiele uprawia się również zbóż intensywnych to jest pszenicy, jęczmienia i pszenżyta. Stosunkowo dużo uprawia się warzyw.

Według danych PSR z 2002 r. zboża uprawiane były na powierzchni 1100 ha, co stanowiło 68,5% powierzchni zasiewów, w tym zboża intensywne na powierzchni 230 ha, tj. 14,7% zasiewów. Powierzchnia pod ziemniakami wynosiła 289 ha, co stanowiło 18,0 % ogólnej powierzchni zasiewów. Warzywa zajmowały powierzchnię 177 ha tj. 11,0% zasiewów.

Gmina charakteryzuje się⁸ niską obsadą zarówno bydła (20,7 sztuk/100 ha UR) jak i trzody chlewnej (25,2 sztuk/100 ha UR). Na 1605 gospodarstw rolnych w gminie zaledwie 341 posiadało bydło, 217 – trzodę chlewną i aż 1161 nie posiadało żadnych zwierząt gospodarskich.

Niekorzystna struktura agrarna sprawia, że gmina należy do słabo wyposażonych w ciągniki i maszyny rolnicze. W gminie było między innymi⁹: 285 ciągników rolniczych, 60 samochodów ciężarowych, 6 kombajnów zbożowych i 8 kombajnów ziemniaczanych. Na 1 ciągnik przypadało 15,4 ha użytków rolnych.

4. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

4.1. Osadnictwo i układy komunikacyjne

Sieć osiedleńcza na terenach, na których położona jest gmina Dębe Wielkie, wykształciła się bardzo późno, przede wszystkim z uwagi na słabe gleby i duże zalesienia. Jedną z fal kolonizacyjnych obejmujących całe połacie ziem wschodniego Mazowsza, miała miejsce w XV wieku, kiedy to lokowane zostało m.in. miasto Mińsk Mazowiecki. Później, w pierwszej połowie XVI wieku, prawa miejskie otrzymały m.in.: Dobrze, Stanisławów, Kołbiel, Siennica. W miarę krystalizowania się i zagęszczania sieci osiedleńczej, kształtował się układ komunikacyjny tego terenu.

Do najstarszych i najważniejszych dróg należał średniowieczny szlak handlowy łączący Polskę z Litwą, biegnący częściowo wzdłuż północnej granicy obecnej gminy Dębe Wielkie. Szczególne znaczenie dla terenów gminy Dębe Wielkie posiadała droga Warszawa - Brześć Litewski. Wiodła ona przez Grochów, Janówek, Dębe Wielkie, Koberne, Choszczówkę, Stojadła, Mińsk Mazowiecki, Mienia, Ceglów, Żeliszew, Siedlce i dalej do Brześcia. Na przełomie XVIII i XIX wieku większe znaczenie zyskała droga Warszawa - Brześć o

⁸ Według PSR 2002

⁹ Według PSR 2002

przebiegu na odcinku Mińsk Mazowiecki - Siedlce przez miejscowości: Kałuszyn, Trzebuczę, Suchą, Kopcie, Niwiski i Chodów.

Niezmiernie ważnym przedsięwzięciem drogowym, było wybudowanie w latach 1819 - 1823 bitego z kamienia traktu zwanego brzeskim, a później traktem głównym podlaskim. Przebiegał on przez okolice Mazowsza i Podlasia. Miał on rangę drogi państwowej i był jedną z pierwszorzędnych dróg po prawej stronie Wisły. Jego trasa na terenie gminy Dębe Wielkie została znacznie zmieniona w stosunku do starego przebiegu drogi Warszawa - Brześć Litewski. Inaczej przechodził on przez Dębe Wielkie oraz omijał miejscowości Kobierne i Choszczówkę.

Do funkcjonujących w XIX wieku dróg o mniejszym znaczeniu zalicza się szlak z Dębego Wielkiego do Siennicy przez Rudę, Zamienie, Pogorzal, który zanikł w XX wieku. Mało uczęszczane obecnie odcinki starych traktów, jak: Dębe Wielkie - Kobierne - Choszczówka, czy Dębe Wielkie - Ruda - Podrudzie, Dębe Wielkie - Olesin mogą być uwzględniane przy wytyczaniu pieszych i rowerowych szlaków turystycznych.

4.2. Architektura sakralna

Parafia w Dębem Wielkim erygowana została wraz z rozpoczęciem budowy obecnego kościoła pod wezwaniem świętych apostołów Piotra i Pawła w 1906 r. Kościół zaprojektował architekt Józef Pius Dziekoński.

Jest on murowany z cegły wypalanej z otynkowanymi niektórymi płycinami, oskarpowany, jednowieżowy, trójnawowy. Został zbudowany na planie prostokąta z węższym prezbiterium zamkniętym pięciobocznie, po bokach którego są dwie zakrystie. Wieża założona na planie kwadratu, usytuowana na osi. Podmurówka wykonana z prostopadłościennych ciosów granitowych. Fasada jednowieżowa, trójosiowa. Na osi środkowej znajduje się wejście główne, poprzedzone dwustopniowymi schodami.

Elewacje boczne rozczłonkowane trójstopniowymi skarpami, pomiędzy którymi wysmukłe prostokątne okna z laskowaniem, zakończone ostrosłupowo. Ściany korpusu poniżej okapu obiega gzyms na kroksztynach w prezbiterium, ponadto występuje fryz arkadkowy. Dach nad korpusem głównym dwuspadowy, nad prezbiterium dwuspadowo-namiotowy, nad zakrystiami dwuspadowy. Wszystkie dachy kryte są blachą.

W zespole kościoła parafialnego znajduje się stara murowana plebania. Budowę jej rozpoczęto w 1930 r., a ukończono w 1935 r. Plebania zbudowana jest na planie prostokąta zbliżonego do kwadratu z ryzalitem czworokątnym od zachodu, oraz prostokątnym gankiem od południa i tarasem od północy. Wszystkie elewacje tynkowane, gładkie, u dołu ściany obiega cokół a poniżej okapu profilowany gzyms. Dach mansardowy pokryty dachówką ceramiczną karpiówką.

Od strony południowej Kościoła pobudowano nową plebanię, której wygląd architektonicznie nawiązuje do obiektów współczesnych zlokalizowanych wzdłuż ulicy Kościelnej i Braci Tabiszewskich.

4.3. Założenia rezydencjonalne i folwarczne

Do jednych z lepiej zachowanych na terenie gminy Dębe Wielkie zespołów rezydencjonalnych, gdzie pozostał zarówno dwór jak i park, należy założenie dworsko-parkowe w Olesinie. Ma ono kształt zbliżony do prostokąta. Centralnym jego punktem jest dwór parterowy, murowany, kryty dachówką, wzniesiony w 1913 roku. W pobliżu dworu, na wysepce jest niewielka murowana kaplica, zbudowana w 2 poł. XIX w. W parku przeważa stary około 90-letni drzewostan. Dominują drzewa liściaste: dąb szypułkowy, grab pospolity, brzoza brodawkowata, robinia akacjowa, olsza czarna, lipa drobnolistna, jesion wyniosły.

W miejscowości Ruda znajduje się rozległy zespół dworsko-parkowy z przyległymi do niego zabudowaniami folwarcznymi oraz kompleksem stawów. Z licznych niegdyś budynków w przedmiotowym zespole dworskim i folwarcznym pozostały: drewniana rządcówka, murowany dom pisarza zwany też mleczarnią oraz dwa murowane budynki gospodarcze. Park w Rudzie jest przykładem XIX-wiecznego założenia parkowego o układzie swobodnym. Wielki zbiornik wody o nieregularnych brzegach z jednej strony, rozlewiska wodne z lasem łęgowym z drugiej strony, tworzą ramy dla komponowanej części parku. W drzewostanie przeważają: jesion wyniosły, klon zwyczajny, wiąz szypułkowy, lipa drobnolistna, kasztanowiec biały, robinia biała.

Niewielki zespół dworsko-parkowy z zachowanym do dziś dworkiem, znajduje się w miejscowości Ostrów Kania. Obecnie teren parku nie posiada śladów dawnych dróg, drzewa natomiast rosną w luźnym układzie występując głównie w części najbliższej dworkowi i pasmami o kierunku wschód-zachód w części południowej dawnego terenu parku. Wśród starodrzewia występują w zdecydowanej przewadze drzewa liściaste: robinia akacjowa, dąb szypułkowy, olsza czarna, jesion wyniosły, lipa drobnolistna, kasztanowiec biały. Na uwagę zasługują kilkusetletnie dęby, lipy i jesiony, pochodzące z pierwotnego drzewostanu. Kilka spośród nich zostało uznanych za pomniki przyrody.

Z dawnego dość obszernego założenia rezydencjonalnego z przyległym folwarkiem w Dębem Wielkim, pozostał jedynie niewielki park. Plan założenia dworsko-parkowego ma kształt zbliżony do trapezu. Spośród zachowanych drzew dominują: jesion wyniosły, grab pospolity, robinia akacjowa, lipa drobnolistna, topola berlińska, kasztanowiec biały, dąb szypułkowy, olsza czarna.

Skromną rezydencją z zachowanym drewnianym dworkiem i resztkami parku, jest zespół w Aleksandrówce. Z dawnego założenia parkowego o układzie swobodnym pozostało niewiele elementów kompozycyjnych. Jednym z nich jest staw z dwoma półwyspami. Zachował się szpaler stanowiący nasadzenie północnej granicy parku, pozostałe drzewa rosną w układzie luźnym bez określonej kompozycji. Dominują w nich: olsze czarne, kasztanowce, jesiony, klony, wierzby a z krzewów leszczyna.

4.4. Budownictwo świeckie

W budownictwie świeckim, wśród budynków użyteczności publicznej, na pierwszy plan wysuwa się zespół dworca kolejowego w Dębem Wielkim, wybudowany w latach 1900 -

1918. W jego skład wchodzi dworzec, który spełnia również funkcję mieszkalną. Dworzec został zbudowany z cegły palonej, nie posiada tynków zewnętrznych. Wzniesiony na planie prostokąta z ryzalitem czworokątnym od zachodu. Elewacja rozczłonkowana otworami okiennymi i drzwiowymi. Poniżej okapu ściany obiega schodkowy gzyms. Dach dwuspadowy kryty jest blachą.

Wśród obiektów mieszkalnych, na terenie gminy Dębe Wielkie, najstarsze wzniesione są z drewna. Pochodzą one z końca XIX wieku i zachowało się ich zaledwie kilka. Większość budynków zainteresowania konserwatorskiego datowana jest na lata dwudzieste i trzydzieste naszego stulecia.

Na terenie gminy Dębe Wielkie przeważają domy szerokofrontowe:

- dwutraktowe, w których pomieszczenia tworzą dwa ciągi wewnątrz rozplanowanych równoległe do osi wzdłużnej budynku. Wnętrzami tymi zwykle są dwie lub trzy izby, komora i sień, np.: domy nr nr 16, 62 przy ul. Warszawskiej w Dębem Wielkim, dom nr 16 w Choszczówce Stojeckiej, dom nr 12 w Walercinie Starym;
- półotraktowe, w których występuje jedna izba o szerokości równej szerokości budynku z dwoma przyległymi do niej pomieszczeniami pełniącymi funkcję sieni i komory, np.: dom nr 17 przy ul. Strażackiej w Cygance;
- jednoraktowe, zwykle bardzo wąskie domy w rozplanowaniu których wszystkie pomieszczenia mają szerokość równą szerokości budynku. Występowały one na terenie gminy dość licznie, jednakże do dzisiaj pozostało ich niewiele, np. dom nr 44 przy ul. Szkolnej w Rudzie.

Rozplanowanie wewnątrz domów z terenu gminy dzielimy na dwie grupy:

- z dośrodkowym układem pomieszczeń, gdzie urządzenia ogniowo-grzewcze są usytuowane w centrum budynku a pomieszczenia wnętrza rozmieszczone są wokół tych urządzeń, np. dom przy ul. Warszawskiej 20 w Dębem Wielkim, dom przy ul. Strażackiej 17 w Cygance;
- z osiowym układem pomieszczeń, gdzie pomieszczenia usytuowane są symetrycznie po obu stronach budynku, np. dom przy ul. Warszawskiej 16 w Dębem Wielkim, dom nr 16 w Choszczówce Stojeckiej.

W wielu domach datowanych od początku XX wieku do lat 40-tych naszego stulecia, występują dekoracyjnie opracowane szczyty, listwy podokapowe, nadokienniki, ganki itp. Ten rodzaj budownictwa reprezentują m.in.: dom nr 27 w Walercinie Nowym, dom nr 12 w Walercinie Starym.

Osobne miejsce zajmują murowane domy wznoszone w latach 20-tych i 30-tych XX wieku, których najwięcej jest w Dębem Wielkim i Aleksandrówce. Są to budynki parterowe, założone na planie prostokąta, często z ryzalitem lub gankiem na osi od frontu. Ściany obiega wydatny gzyms podokapowy. Poddasza są użytkowe. Dachy dwuspadowe z naczółkami oraz facjatami na osi. W domach tych uderza poprawność proporcji oraz subtelność detalu architektonicznego. Tę grupę obiektów reprezentują przede wszystkim: domy nr 30, 41(zmodernizowany), 42 przy ul. Warszawskiej w Dębem Wielkim, domy nr 3 i 9 przy ul. Długiej w Aleksandrówce. Można je uznać za przykłady rodzimej twórczości architektoniczno-budowlanej. Proponuje się nawiązywanie we współczesnym budownictwie do wymienionych wzorców.

4.5. Zabytkowe cmentarze

Cmentarz parafialny w Dębem Wielkim, położony jest w północnej części miejscowości, przy drodze wiodącej do Olesina. Usytuowany na terenie płaskim pośród pól uprawnych. Cmentarz został założony w 1906 roku i powiększony w okresie międzywojennym oraz w 1983 roku. Rozplanowany na rzucie prostokąta, z krótszym bokiem frontowym od zachodu. Po współczesnym powiększeniu w kierunku południowym, otrzymał kształt prostokąta z dłuższym bokiem frontowym od zachodu. Ogrodzony jest parkanem z betonowych prefabrykowanych segmentów, w górnej części ażurowych, przy czym ogrodzenie to jest sukcesywnie demontowane, a następnie odtwarzane z cegły klinkierowej.

Zasadniczym elementem kompozycji nekropoli jest aleja główna, od której odchodzą alejki boczne pod kątem prostym. Układ kwater jest regularny, częściowo zatarty (zwłaszcza w starszej części cmentarza). Nagrobki w przeważającej części sytuowane są jednorzędowo i zwrócone w kierunku wschodnim.

W północnej części cmentarza znajduje się zbiorowa mogiła żołnierzy polskich poległych we wrześniowych bojach wojny obronnej 1939 roku. Na mogile ustawiono pomnik zwieńczony piaskowcową rzeźbą orła, a na tablicy wykuto imiona i nazwiska poległych żołnierzy.

Cmentarz porastają w niewielkiej ilości drzewa liściaste.

Na cmentarzu występują nagrobki wykonane z różnych materiałów, przeważają współczesne z lastrica, marmuru i granitów. Zachowało się kilkanaście nagrobków zabytkowych, w tym sześć wpisanych do rejestru zabytków.

4.6. Archeologia

Pierwsze wzmianki o znaleziskach archeologicznych z obszaru gminy Dębe Wielkie znajdują się w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie i dotyczą informacji od Erazma Majewskiego z roku 1904. Odkrył on różnorodne zabytki z okresu paleolitu, okresu rzymskiego kultury przeworskiej, które zdeponowano w PMA. W latach 1910, 1921, 1931, prace prowadził R. Jakimowicz pozyskując wiele zabytków z okresu neolitu, wczesnego brązu, halsztadu kultury łużyckiej i grobów kloszowych. W 1930r. i 1934r. okolice Dębego Wielkiego penetrował St. Roel, odkrywając obiekty z okresu wczesnego brązu kultury trzcinieckiej i grzebykowej. W 1958 r. prowadził badania na tym terenie T. Żurowski, pozyskując zabytki z okresu brązu kultury łużyckiej. Od 1981 r. prowadzone są prace archeologiczne w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski. W wyniku poszukiwań odkryto kilkadziesiąt stanowisk datowanych od epoki kamienia po czasy nowożytny.

Najstarsze ślady osadnictwa na tym terenie pochodzące z epoki kamienia zarejestrowano w obrębie miejscowości: Górki, Cyganka, Choszczówka Dębska. Natomiast w Dębem Wielkim i Rysiach odnaleziono ślady osadnictwa z okresu późnego paleolitu, kiedy klimat po zlodowaceniach zaczął się stopniowo ocieplać, stwarzając dogodne warunki do osiedlania się. Ślady środkowo-neolitycznej kultury pucharów lejkowatych o rodzimym, kujawskim rodowodzie zanotowano na terenie gminy Dębe Wielkie w miejscowości Koberne. Pierwsze wyroby brązowe na omawianych terenach pojawiają się dopiero w II okresie epoki brązu za

sprawą kultury trzcinieckiej, która powstała w dorzeczu górnej i środkowej Wisły oraz środkowej Warty, na podłożu kultur postsznurowych. Jej ludność trudniła się zarówno hodowlą jak i rolnictwem, a przewaga jednej gałęzi gospodarki nad drugą miała charakter lokalny i była uzależniona od warunków środowiska naturalnego. Znane są znaleziska tej kultury, m.in. w Cygance, Choszczówce Dębskiej.

W epoce brązu, najpotężniejszym ludem zamieszkującym tereny Polski był lud o kulturze łużyckiej obejmującej i wczesny okres żelaza tzw. halsztacki. Stanowiska tej kultury znajdują się w okolicach Dębego Wielkiego, Ostrów Kani, Rudy. Na terenie Polski kultura łużycka rozpadła się na kilka grup lokalnych. Na Mazowszu została stopniowo wyparta przez kulturę grobów kloszowych. Z okresu rzymskiego epoki żelaznej pochodzi m.in. stanowisko w Kątach Goździejskich. Z okresu wczesno-średniowiecznego pochodzą m.in. stanowiska z obrębu miejscowości: Dębeg Wielkiego, Choszczówki Stojeckiej, Górek.

Wykaz stanowisk archeologicznych o znanej lokalizacji na terenie gminy, z podaniem obrębu miejscowości, numeru ewidencyjnego stanowiska, funkcji oraz charakterystyki chronologiczno-kulturowej przedstawia niżej zamieszczone zestawienie:

<i>L.p.</i>	<i>obręb miejscowości</i>	<i>Nr ew. stanowiska</i>	<i>charakterystyka stanowiska</i>
1	Kąty Goździejskie	56-70/15	ślad osadnictwa z epoki brązu
2	Kąty Goździejskie	56-70/16	ślad osadnictwa z epoki brązu
3	Kąty Goździejskie	56-70/12	zespół osadniczy z okresu neolitu i epoki brązu
4	Kąty Goździejskie	56-70/13	zespół osadniczy z epoki brązu
5	Kąty Goździejskie	56-70/14	zespół osadniczy z okresu neolitu i epoki brązu
6	Kąty Goździejskie	56-70/11	obozowisko z I-III w.n.e.
7	Kąty Goździejskie	56-70/10	ślad osadnictwa z okresu neolitu
8	Kąty Goździejskie	57-70/17	ślad osadnictwa z epoki brązu
9	Kąty Goździejskie	56-71/3	osada z epoki brązu
10	Kąty Goździejskie	56-70/18	wieś z XVI-XX w.
11	Poręby	57-70/2	zespół osadniczy z okresu neolitu i wczesnej epoki brązu
12	Poręby	57-70/3	zespół osadniczy z okresu neolitu i wczesnej epoki brązu
13	Cięciwa	57-70/5	osada z okresu neolitu i wczesnej epoki brązu
14	Ostrów Kania	57-70/6	ślad osadnictwa z wczesnej epoki brązu
15	Cyganka	56-71/2a	ślad osadnictwa z epoki brązu
16	Cyganka	57-71/1a	ślad osadnictwa z epoki kamienia
17	Cyganka	57-71/2a	ślad osadnictwa z epoki brązu
18	Choszczówka Dębska	57-71/7a	ślad osadnictwa z epoki kamienia i epoki żelaza
19	Choszczówka Dębska	57-71/8a	ślady osadnictwa z epoki neolitu
20	Choszczówka Stojecka	57-71/5a	ślad osadnictwa z epoki neolitu
21	Choszczówka Stojecka	57-71/9a	osada wczesnośredniowieczna
22	Choszczówka Stojecka	57-71/10a	ślad osadnictwa z okresu neolitu,
23	Choszczówka Stojecka	57-71/6a	ślad osadnictwa z epoki brązu

24	Dębe Wielkie	58-70/24	śląd osadnictwa wczesnośredniowiecznego
25	Górki	58-70/26	zespół produkcyjny z XVI-XVIII,
26	Górki	58-70/27	śląd osadnictwa z epoki kamienia
27	Górki	58-70/28	śląd osadnictwa z wczesnej epoki brązu
28	Górki	58-70/29	wieś XV-XX w.
29	Górki	58-70/31	śląd osadnictwa z wczesnej epoki brązu
30	Górki	58-70/30	śląd osadnictwa z wczesnej epoki brązu
31	Górki	58-70/32	śląd osadnictwa z epoki kamienia
32	Górki	58-70/33	śląd osadnictwa wczesnośredniowiecznego
33	Górki	58-70/25	ślady osadnictwa z XIII-XVII w.
34	Ruda	58-70/34	osada XII-XIII w.
35	Ruda	58-70/35	osada XII-XIII w.
36	Bykowizna	58-71/8	śląd osadnictwa starożytnego
37	Celinów	58-70/36	zagroda XVII-XX w.
38	Rysie	57-71/18	osada jednodworcza XVII-XVIIIw.
39	Choszczówka Rudzka	57-71/19	ślady osadn. z okresu neolitu, średniowiecza i nowożytnego
40	Adamówka	57-71/20	śląd osadn. XV-XVII w.
41	Choszczówka Rudzka	57-71/21	ślady osadn. z epoki kamienia
42	Choszczówka Stojecka	57-71/22	ślady osadn. z wczesnej epoki brązu i okresu nowożytnego
43	Choszczówka Stojecka	57-71/23	obozowisko z okresu neolitu, ślady osadn. z wczesnej epoki brązu.
44	Choszczówka Stojecka	57-71/24	śląd osadn. z epoki kamienia
45	Choszczówka Stojecka	57-71/27	wieś historyczna
46	Cyganka	57-71/28	wieś historyczna

4.7. Miejsca pamięci

Mazowsze było wielokrotnie areną walk toczonych w obronie Ojczyzny, a zwłaszcza w XIX i pierwszej połowie XX wieku. Pomniki odnoszące się do tych wydarzeń znajdują się w miejscach:

Dębe Wielkie (dawny park dworski)

Krzyż z metalu i granitowy głaz narzutowy upamiętniające bitwę z czasu powstania listopadowego. Na pomniku umieszczono odlaną z metalu tablicę z orłem w koronie w części górnej i inskrypcją niżej: DĘBE WIELKIE/1831 31 MARCA 1981/ W ROCZNICĘ/ POWSTANIA/ LISTOPADOWEGO/ MIESZKAŃCY.

Dębe Wielkie (ściana frontowa kościoła par.)

Tablica marmurowa poświęcona poległym w bitwie pod Dębem Wielkim w czasie powstania listopadowego. W górnej części orzeł w koronie, pod stopami którego, krzyż Virtuti Militari, a niżej wygrawerowana inskrypcja ujęta wieńcem laurowym. Orzeł, krzyż, wieniec i rozety odlane z brązu. Inskrypcja brzmi: POLEGLYM ZA OJCZYZNĘ/ W SETNĄ ROCZNICĘ

BITWY POD/ DĘBEM WIELKIEM/ W POWSTANIU LISTOPADOWEM ROKU 1830/
DĘBE WIELKIE/ 1931.

Dębe Wielkie (ul. Pustelnicka)

Trzy krzyże poświęcone poległym żołnierzom w czasie powstania listopadowego.

Do ogrodzenia przymocowana metalowa tabliczka z wygrawerowaną inskrypcją: TU
SPOCZYWAJĄ/ PROCHY ŻOŁNIERZY/ POWSTANIA LISTOPADOWEGO/ 1831-1982/
W HOŁDZIE MIESZKAŃCY.

Dębe Wielkie (ściana frontowa kościoła parafialnego)

Tablica marmurowa ku czci żołnierzy WP poległych we wrześniu 1939 r. W górnej części
tablicy orzeł, niżej wygrawerowana inskrypcja: „POLEGŁYM ZA OJCZYZNĘ/ W 25
ROZNIĘ WALK/ TOWARZYSZE BRONI/ I SPOŁECZEŃSTWO/ WRZESIEŃ/ 1939 –
1964”. U dołu krzyż Virtuti Militari a obok napis: „103 BAT. STRZEL”. Orzeł, krzyż i rozety
odlane z brązu.

Choszczówka Stojecka (przy szosie Warszawa – Terespol)

Pomnik ku czci żołnierzy WP i ofiar terroru. W dniach 13-14 września 1939 r. w trójkącie wsi
Dębe Wielkie - Choszczówka - Cyganka, poległo w walkach około 170 polskich żołnierzy.
Pomnik wykonano w postaci płyty z różowego piaskowca położonej na postumencie z ciosów
szarego granitu. Na płycie orzeł i wygrawerowana inskrypcja.

Dębe Wielkie (wschodnia część miejscowości, przy szosie Warszawa – Terespol)

Pomnik poświęcony poległym żołnierzom AR. Latem 1944 roku toczyły się w tym regionie
krwawe walki wyzwolenicze. Poległych żołnierzy pochowano w tym miejscu i ustawiono
betonowy pomnik w kształcie obelisku, zwieńczonego pięcioramienną gwiazdą. Na cokole
wryta inskrypcja: /WIECZNA SŁAWA BOHATEROM/ ARMII CZERWONEJ/
POLEGŁYM W BOJU ZA SWOBODĘ/ I NIEPODLEGŁOŚĆ NASZEJ OJCZYZNY/ 1944.

4.8. Kapliczki, figury i krzyże przydrożne

Na terenie gminy Dębe Wielkie spotykamy różnorodne obiekty w tej grupie zabytków.
Oryginalnością i niepowtarzalnością wyróżnia się dziewiętnastowieczna, okazała kolumna
usytuowana na rozstaju dróg w Jędrzejniku. Murowana z cegły i otynkowana. Na cokole
wsparta kolumna tokańska zwieńczona kutym z żelaza, ażurowym krzyżem o trójlistnie
zakończonych ramionach i falistych promieniach na przecięciu.

Licznie na terenie gminy występują kapliczki w postaci słupów bądź filarów na rzucie
kwadratu lub prostokąta, z małą wnęką, w której umieszcza się rzeźbę lub obraz
z przedstawieniem postaci boskiej lub świętego. Kapliczki te często zdobione są szczycikami,
gzysami, płycinami o różnych formach i nakrywane daszkami cztero- lub dwuspadowymi
zwieńczonymi dekoracyjnie opracowanymi krzyżami, wykutymi w metalu. Do tego typu
obiektów zaliczamy m.in. pochodzące z początku i lat 30 - XX wieku kapliczki z
miejscowości: Dębe Wielkie, Celinów, Górki, Olesin.

Zdecydowanie najczęściej spotyka się krzyże przydrożne. Te starsze, najczęściej metalowe osadzone są na murowanych prostopadłościennych cokołach jednobryłowych, tak jak w Choszczówce Stojeckiej czy też wielostopniowych, jak krzyż w Górkach przy ul. M. Konopnickiej, pochodzący z 1916 r. Do zupełnych już dziś unikatów, należy wysoki drewniany krzyż z 1901 r., ustawiony w Ostrów Kani przy drodze do Pustelnika oraz krzyż w zespole dworskim w Rudzie. Wartym uwagi jest także krzyż metalowy na sokole z betonu z 1922 roku umiejscowiony w miejscowości Olesin przy ulicy Staropolskiej tuż przy granicy z Gminą Halinów.

4.9. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków

1. Kościół par. p.w. śś. Piotra i Pawła w Dębem Wielkim, mur., 1906 r., arch. Józef Pius Dziekoński, nr rejestru zabytków A-306 z dnia 29.12.1983 r.
2. Nagrobki na cmentarzu parafialnym w Dębem Wielkim:
 - a) Alisi Żylla, piaskowiec, 1911 r., nr rejestru zabytków B-56, poz. 1, z dnia 29.12.2004r.;
 - b) Karoliny z Girzewskich Osielskiej, piaskowiec, 1921 r., nr rejestru zabytków B-56, poz. 2, z dnia 29.12.2004r.;
 - c) Antoniego Szostaka, piaskowiec, 1916 r., wpisany do rejestru zabytków decyzją nr 156/2008, poz. 1, z dnia 11.02.2008 r.;
 - d) Anny z Piotrowiczów Jastrzębskiej, piaskowiec, 1933 r., wpisany do rejestru zabytków decyzją nr 156/2008, poz. 2, z dnia 11.02.2008 r.;
 - e) rodziny Malesów, piaskowiec, 1915 r., wpisany do rejestru zabytków decyzją nr 156/2008, poz. 3, z dnia 11.02.2008 r.;
 - f) Stanisława Jastrzębskiego, piaskowiec, 1934 r., wpisany do rejestru zabytków decyzją nr 156/2008, poz. 4, z dnia 11.02.2008 r.
3. Park podworski w Dębem Wielkim, 2 poł. XIX w., nr rejestru zabytków A-273 z dnia 24.07.1980 r.
4. Zespół dworsko-parkowy w Olesinie:
 - a) dwór, mur., 1906, nr rejestru zabytków A-110 z dnia 16.12.1976 r.;
 - b) kapliczka na wyspie, mur., XIX w., nr rejestru zabytków A-110 z dnia 16.12.1976 r.;
 - c) park, 2 poł. XIX w., nr rejestru zabytków A-110 z dnia 16.12.1976 r.
5. Kapliczka z figurą Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej w Ostrowie Kani, nr rejestru zabytków B-154 z dnia 31.12.2007 r.
6. Zespół dworsko-parkowy w Rudzie:
 - a) rządcówka, drewn., pocz. XX w., nr rejestru zabytków A-154/651 z dnia 09.04.1962 r.
 - b) park, 2 poł. XIX w., nr rejestru zabytków 110 z dnia 16.12.1976 r.

4.10. Wykaz obiektów w ewidencji zabytków

Dębe Wielkie

1. Plebania przy kościele par. pw. śś. Piotra i Pawła, mur., 1935 r.

2. Cmentarz parafialny rzymskokatolicki, 1906 r.
3. Zespół dworca kolejowego, który obejmuje dworzec, spełniający m.in. funkcję mieszkalną oraz mur. (1900 - 1918 r.).
4. Pomnik w formie głazu narzutowego w parku podworskim, granit, 1931 r.
5. Pomnik w formie krzyża w alei parkowej, metal, wykonanie współczesne.
6. Pomnik żołnierzy AR przy szosie Warszawa – Terespol, lata 50-XX w.

ul. Pustelnicka

7. Kapliczka nr 1, mur., 1931 r.
8. Pomnik w formie trzech krzyży, metal, wykonanie współczesne.

ul. Warszawska

9. Kapliczka, mur., 1937 r.
10. Dom nr 16, drewn., 1917 r.
11. Dom nr 20, drewn., ok. 1920 r.
12. Dom nr 30, drewn., l. 30 - XX w.
13. Dom nr 42, drewn. l. 30 - XX w.
14. Dom nr 62, drewn., l. 30 - XX w.
15. Dom nr 63/65, drewn., 1929 r.
16. Dom nr 71, drewn., 1 ćw. XX w.
17. Zespół młyna elektrycznego:
 - młyn, mur., 1939 r.
 - dom młynarza, drewn., l. 30-XX w.

Aleksandrówka

18. Zespół dworski przy ul. Parkowej 56:
 - dwór, drewn., ok. 1830 r.,
 - pozostałości parku, 2 poł. XIX w.
19. Dom przy ul. Długiej 3, mur., l. 30 - XX w.
20. Dom przy ul. Długiej 9, mur., l. 30 - XX w.

Celinów

21. Kapliczka przydrożna, mur., pocz. XX w.

Choszczówka Stojecka

22. Dom nr 16, drewn., 1943 r.
23. Pomnik żołnierzy polskich poległych w 1939 r.
24. Krzyż przydrożny, mur., metal, pocz. XX w.

Cyganka

25. Dom przy ul. Strażackiej 17, k. XIX w.
26. Kapliczka przydrożna, mur., pocz. XX w.

Górki

27. Krzyż przydrożny, piaskowiec, metal, 1916 r.

Jędrzejnik

28. Krzyż przydrożny na kolumnie, mur., 2 poł. XIX w.

Kąty Goździejewskie Pierwsze

29. Kapliczka przydrożna, mur., 1 poł. XX w.

Ostrów Kania

30. Krzyż przydrożny, drewn., 1901 r.

Ostrów Kania

31. Zespół dworsko-parkowy:

- a) dwór, drewn., pocz. XX w.,
- b) park, 2 poł. XIX w.

Ruda

32. Zespół dworsko-parkowy:

- a) dom pisarza, mur., 1 ćw. XX w.,
- b) obora-stajnia, mur., l.20-XX w.
- c) budynek gospodarczy, mur., l. 20-XX w.

33. Dom przy ul. Szkolnej 44, drewn., ok. 1905 r.

34. Kapliczka obeliskowa przy dawnym moście nad rzeczką Mienią, mur., pocz. XX w.

Walercin Nowy

35. Dom nr 27, drewn., l. 30-XX w.

Walercin Stary

36. Dom nr 12, drewn., 1925 r.

37. Dom nr 15, mur., l. 30 – XX w.

5. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.1. Ludność

Przez jakość życia rozumie się możliwość zaspokajania potrzeb ludności. Zależy ona od stanu i źródeł utrzymania ludności, jej aktywności ekonomicznej, infrastruktury technicznej i społecznej, warunków mieszkaniowych, sposobu spędzania wolnego czasu, itp.

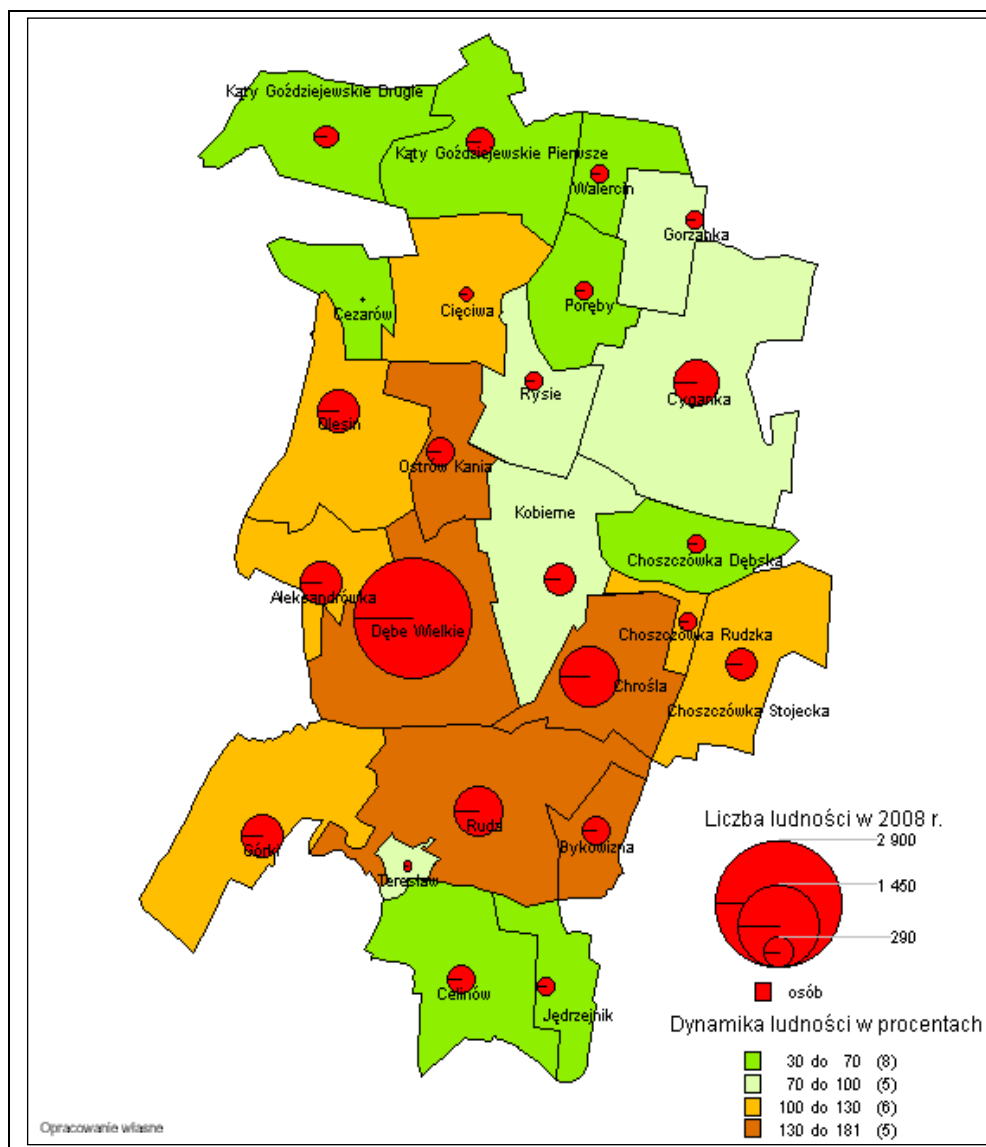
Na dzień 12.03.2008 r. ludność gminy liczyła 8539 osób. Na 1 km² przypadało 110 osób co oznacza, że teren gminy należy do gęsto zaludnionych obszarów wiejskich w województwie mazowieckim. Ludność rozmieszczona jest nierównomiernie. Prawie 1/3 ludności skoncentrowana jest w miejscowości gminnej Dębe Wielkie (2806 osób tj. 32,9%). Do większych miejscowości należą: Chrośła (849 osób), Ruda (696 osób), Cyganka (501 osób), Górki (462 osoby), Olesin (447 osób), Aleksandrówka (442 osoby) i Choszczówka Stojcka (302 osoby). Pozostałe miejscowości liczą od 218 osób (Celinów) do 46 osób (Teresław). Ogólnie teren gminy należy uznać za zaludniający się. W latach 1970-2008 liczba ludności gminy zwiększyła się o 15,6%. Przyrost ludności wystąpił w tym czasie w miejscowościach: Dębe Wielkie, Chrośła, Ruda, Bykowizna, Ostrów Kania, Aleksandrówka, Górki, Olesin, Ciężka, Choszczówka Rudzka i Choszczówka Stojcka. W pozostałych miejscowościach miał miejsce ubytek ludności (mapa 1).

Gmina posiada relatywnie korzystną strukturę wiekową ludności. I tak generacja w wieku poprodukcyjnym na koniec 2006 roku stanowiła 14,4%, a w wieku przedprodukcyjnym 22,3%. Struktura ta jest wynikiem wysokiego dodatniego salda migracji (w latach 2001-2006 przeciętnie rocznie 72 osoby) i niewielkiego ujemnego przyrostu naturalnego.

Poziom wykształcenia mieszkańców gminy jest średni. Wg NSP 2002 3,2% ogółu ludności posiadało wykształcenie wyższe, 1,7% policealne, 20,3% średnie, 23,5% zasadnicze zawodowe, 28,7% podstawowe ukończone, 5,0% podstawowe nieukończone.

Na dzień 23 sierpnia 2012 roku ludność gminy liczyła 9114 osób. Na 1 km² przypadało 117,2 osób.

Mapa 1. Liczba ludności w 2008 roku i dynamika w latach 1970-2008

5.2. Źródła utrzymania ludności¹⁰

W gminie Dęba Wielkie ludzie utrzymują się:

- z pracy poza rolnictwem – 64,8%,
- z pracy w rolnictwie – 7,5%,

¹⁰ Według NSP 2002 r.

- z emerytury – 16,3%,
- z renty – 7,6%,
- z pozostałych źródeł niezarobkowych – 3,8%.

Na 100 osób posiadających własne źródło utrzymania przypadają 62 osoby utrzymywane. W okresie między spisowym tj. w latach 1988-2002 doszło do dużych zmian w zakresie źródeł utrzymania ludności. W ogólnym stanie ludności zmniejszył się udział osób utrzymujących się z pracy w rolnictwie (z 35% do 7,5%) na rzecz osób utrzymujących się z pracy poza rolnictwem (z 47,8% do 64,8%) oraz ze źródeł niezarobkowych (z 17,2% do 27,7%). Te przekształcenia oznaczają, iż gmina Dębe Wielkie traci swój rolniczy charakter stając się zapleczem siły roboczej dla aglomeracji warszawskiej. Nie występują w związku z tym problemy na rynku pracy, co oznacza, iż sytuacja na lokalnym rynku pracy jest dobra. Na koniec 2007 roku było 277 bezrobotnych, co w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym daje 5,1 bezrobotnych. Mieszkańcy gminy, którzy chcą pracować, jeżeli nie znajdują zatrudnienia w miejscu swego zamieszkania, przeważnie znajdują je w Warszawie.

5.3. Aktywność ekonomiczna ludności

W końcu 2007 roku na terenie gminy pracowało 1059 osób – 559 mężczyzn i 491 kobiet. W strukturze pracujących dominują: sektor przemysłowy i usługi rynkowe.

Na terenie gminy jest dobrze rozwinięta pozarolnicza działalność gospodarcza. W końcu 2007 r.¹¹ na terenie gminy występowało 630 podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON, a według stanu na 31.07.2008 r.¹² ich liczba wzrosła do 682. Na szczególną uwagę zasługują podmioty duże (o zatrudnieniu 50 i więcej osób), których było w gminie 5: 2 w Dębem Wielkim, 2 w Choszczówce Stojeckiej i w Olesinie. Podmiotów średnich (o liczbie zatrudnionych 10-49 osób) było 33, najwięcej w Dębem Wielkim (11) i Choszczówce Stojeckiej (10). Pozostałe to podmioty o zatrudnieniu 1-9 osób. W strukturze przestrzennej najwięcej podmiotów znajduje się we wsi gminnej (303). Ponadto pod względem liczby zlokalizowanych podmiotów wyróżniają się wsie: Aleksandrówka, Chrośła, Choszczówka Stojecka, Ruda, Górki, Bykowitzna, Olesin i Koberne (mapa 2). W strukturze według form własności¹³ dominują podmioty sektora prywatnego (618), a w nim osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (539). Do sektora prywatnego zalicza się ponadto 27 spółek handlowych, 4 spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego, 4 spółdzielnie i 11 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Podmioty sektora publicznego w liczbie 12 to głównie państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego. W strukturze podmiotów według sekcji PKD zdecydowanie dominują sekcje G (handel) – 217 podmiotów, F (budownictwo) – 87 podmioty i D (działalność produkcyjna) – 105 podmiotów.

¹¹ Według BDR GUS

¹² Obliczenia własne na podstawie imiennego wykazu podmiotów z rejestru REGON udostępnionych przez Urząd Statystyczny w Warszawie Oddział w Siedlcach. Z ogólnej liczby podmiotów działalność prowadziło 661 i 2 było w budowie, 19 podmiotów było nieaktywnych z następujących powodów: 5 nie podjęło działalności, 2 znajdowało się w stanie likwidacji, 5 z zawieszoną działalnością i 7 z zakończoną działalnością, niewykreślonych z rejestru.

¹³ Stan na koniec 2007 roku według BDR.

dochodów ogółem). Średnio w latach 2001-2007 udział subwencji w dochodach ogółem stanowił 41,3%. Trzecią istotną pozycją dochodów są dotacje celowe z budżetu państwa, które wynosiły w 2007 roku 3,7 mln zł.

Poziom wydatków ogółem musi być w skali każdego roku zbliżony do poziomu dochodów. W strukturze wydatków w większości gmin, a więc i w gminie Dębe Wielkie, największy udział posiadają wydatki na oświatę. W badanym okresie stanowiły one w poszczególnych latach od 33,8 % (2007 r.) do 52,8 % (2004 r.), a średnio w latach 2001-2007 43,2 % ogólnej kwoty wydatków.

Z punktu widzenia rozwoju gminy i poprawy warunków życia mieszkańców – istotne są wydatki inwestycyjne. W badanym okresie (2001-2007) wyniosły one 16,4 mln zł i stanowiły 19,0 % ogólnej kwoty wydatków, co oznacza dość wysoki poziom inwestowania. Prawie połowa wydatków inwestycyjnych (47,9 %) była w omawianych latach skierowana na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska (wodociągi i kanalizacja), 9,1 % na transport i łączność (drogi gminne), 28,8 % na rolnictwo, 8,3 % na oświatę i wychowanie, 1,6 % na administrację i 1,5 % na ochronę zdrowia.

5.5. Komunikacja zbiorowa

Mieszkańcy gminy korzystają z komunikacji kolejowej i autobusowej. Komunikację kolejową ułatwiają 3 przystanki kolejowe: Dębe Wielkie, Dębe Wielkie Nowe i Wrzosów. Pociągi kursują nie rzadziej niż co godzina, a w godzinach szczytu znacznie częściej. Komunikacja kolejowa pozwala na bardzo szybkie przemieszczanie się do Warszawy, a także w odwrotnym kierunku – do Mińska Mazowieckiego i Siedlec. Na komunikacji autobusowej opiera się komunikacja wewnętrzna. Utrudnia ją zły stan dróg gminnych, gdyż wiele z nich nie posiada twardej nawierzchni.

5.6. Zasoby i warunki mieszkaniowe

W gminie Dębe Wielkie warunki mieszkaniowe ocenia się jako dobre. Na koniec 2006 roku było 2448 mieszkań, z tego: 15 komunalnych, 20 zakładów pracy, 2410 osób fizycznych i 3 pozostałych podmiotów. Mieszkania te liczyły 9270 izb zaś ich powierzchnia użytkowa wynosiła 188,9 tys. m². Na jedno mieszkanie przypadało średnio 3,8 izb, 77,1 m² powierzchni użytkowej i 3,3 osób. Sytuacja mieszkaniowa w gminie systematycznie poprawia się. W latach 2001-2006 przeciętnie w ciągu roku oddawano do eksploatacji 24 mieszkania, co spowodowało znaczny przyrost ich ogólnej liczby i powierzchni. Polepszyło się wyposażenie mieszkań w instalacje. W roku 2003 74,7% mieszkań posiadało ujęcie wody z własnej studni, bądź wodociągu, 69,7% łazienkę, 66,5% centralne ogrzewanie, a w roku 2006 – ujęcie wody z własnej studni, bądź wodociągu, posiadało 75,4%, łazienkę 70,5%, centralne ogrzewanie 67,0%. Funkcję kanalizacji sanitarnej pełnią głównie bezodpływowe zbiorniki na nieczystości ciekłe lub przydomowe oczyszczalnie, gdyż aktualnie sieć grawitacyjno – tłoczna kanalizacji sanitarnej obejmuje jedynie część miejscowości Dębe Wielkie.

5.7. Handel i usługi

Na terenie gminy Dębe Wielkie handel i usługi funkcjonują głównie w miejscowości Dębe Wielkie. Decydują o tym mechanizmy rynkowe. Lokują się one tam, gdzie jest na nie popyt. Stąd we wsiach o niedużej liczbie ludności nie występują stałe punkty sprzedaży. Dociera do nich handel obwoźny. Ponadto mieszkańcy gminy korzystają z usług oraz zaopatrują się w potrzebne produkty w Warszawie i Mińsku Mazowieckim.

5.8. Szkoły i przedszkola

W gminie Dębe Wielkie działają następujące jednostki szkolno-wychowawcze:

- Przedszkole Gminne w Dębem Wielkim;
- Prywatne Przedszkole w Kobiernem;
- Szkoła Podstawowa im. Wołyńskiej Brygady Kawalerii w Dębem Wielkim;
- Szkoła Podstawowa im. Generała Józefa Bema w Rudzie;
- Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Cygance;
- Szkoła Podstawowa im. Szarych Szeregów w Górkach;
- Gimnazjum Gminne im. Bohaterów Powstania Listopadowego w Dębem Wielkim.

Nie budzi zastrzeżeń liczba szkół i ich rozmieszczenie, budzi natomiast stan techniczny i ich wyposażenie np. Gimnazjum Gminne nie posiada sali gimnastycznej, remontu wymaga Szkoła Podstawowa w Dębem Wielkim.

5.9. Opieka zdrowotna

Podstawowa opieka zdrowotna jest świadczona przez ośrodek zdrowia pod nazwą Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej. W ośrodku tym usługi świadczą: lekarz rodzinny, internista, pediatra, ginekolog i stomatolog. Ponadto funkcjonuje laboratorium analityczne, a także są wykonywane badania EKG i USG. Mieszkańcy gminy zaopatrują się w leki w aptece, która znajduje się w miejscowości Dębe Wielkie. Należy zaznaczyć, iż budynek Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej jest za mały w stosunku do obecnych potrzeb, a także nie spełnia wymogów narzuconych przez Unię Europejską. Aby zapewnić ludności gminy Dębe Wielkie właściwą opiekę zdrowotną, konieczna jest budowa nowego budynku, w którym ta opieka będzie realizowana.

5.10. Kultura. Sport

Życie kulturalne na terenie gminy organizuje Gminna Biblioteka Publiczna. Mieści się ona w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Dębem Wielkim. Posiada filię w Cygance. Oprócz wypożyczania książek biblioteka zajmuje się organizowaniem imprez dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych. Mieszkańcy odczuwają brak Ośrodka Kultury, w którym byłaby sala kinowa i inne, w których można by było spędzić poza domem wolny czas. Odczuwają także brak obiektów sportowych w postaci hali, basenu, boisk do gier zespołowych (piłki nożnej, siatkówki, koszykówki itp.).

5.11. Bezpieczeństwo ludności

Głównym zagrożeniem dla ludności jest duży ruch samochodowy, zwłaszcza na drodze krajowej, drogach powiatowych i drogach gminnych o nawierzchni asfaltowej. Szczególnie niebezpieczne jest tam, gdzie jest duży ruch pieszki, a nie ma chodników. Tak jest w Chrośli, Rudzie, Alekandrówce, Olesinie, a także w Dębem Wielkim na ulicy Warszawskiej stanowiącej pieszki dojskie do Szkoły Podstawowej i Gimnazjum.

5.12. Problemy do rozwiązania

W ostatnich latach na terenie gminy prowadzono wiele inwestycji związanych głównie z budową infrastruktury komunalnej (budowa wodociągów, kanalizacji sanitarnej, stacji uzdatniania wody), nadal jednak niezbędna jest dalsza ich rozbudowa, a także realizacja innych inwestycji, które poprawią warunki jakości życia ludności, są to w szczególności:

- budowa ciągu komunikacyjnego dla pieszych przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Dębem Wielkim;
- budowa chodników w Chrośli i Rudzie;
- budowa hali sportowej przy Gimnazjum w Dębem Wielkim;
- budowa budynku dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej;
- budowa ośrodka kultury w Dębem Wielkim;
- przebudowa i modernizacja dróg gminnych.
- wykup dróg pod drogi gminne;
- wytyczenie dróg gminnych;
- budowa oświetlenia drogowego we wsiach Gminy Dębe Wielkie.

6. UWARUNKOWANIA KOMUNIKACYJNE

6.1. Powiązania zewnętrzne gminy

Gmina Dębe Wielkie posiada bardzo korzystne zewnętrzne powiązania komunikacyjne, gdyż jest położona w zasięgu oddziaływania korytarza transportowego o znaczeniu europejskim (K II – Berlin – Warszawa - Moskwa). Korytarz ten tworzą zmodernizowana linia kolejowa E20, dostosowana do prędkości 160 km/h dla ruchu osobowego oraz droga krajowa nr 2.

6.2. Układ drogowy

Układ drogowy gminy tworzą drogi: krajowa nr 2, wojewódzka nr 637, powiatowe i gminne.

Droga krajowa nr 2 z jednej strony stwarza powiązanie gminy z Warszawą i Mińskiem Mazowieckim, z drugiej jednak, ze względu na bardzo duże obciążenie ruchem, jest bardzo uciążliwa i niebezpieczna. Notuje się na niej bardzo dużo kolizji i wypadków. Na największe uciążliwości narażona jest miejscowość gminna Dębe Wielkie, podzielona na

dwie części. Przejście pieszych z jednej strony jezdni na drugą lub włączenie się do ruchu zmotoryzowanych, jest utrudnione i wymaga długiego wyczekiwania.

Droga wojewódzka nr 637 przebiega wzdłuż północnej granicy gminy i stwarza możliwość połączeń tej części gminy ze Stanisławowem i Warszawą przez: Okuniew, Sulejówek i Rembertów.

Drogi powiatowe zapewniają dobre powiązania gminy z drogą krajową i wojewódzką oraz sąsiadującymi gminami, a jednocześnie powiązania większości największych wsi w gminie z miejscowością gminną. Są to drogi:

- nr 2218W - droga krajowa nr 2 – Dębe Wielkie – Pustelnik;
- nr 2219W - Arynów – Cyganka;
- nr 2220W - objazd awaryjny wiaduktu Dębe Wielkie;
- nr 2221W - Dębe Wielkie – Górki;
- nr 2222W - Dębe Wielkie – Chrośla;
- *nr 2203W – droga wojewódzka 637 – Chobot przebiegająca przez teren zmiany studium oznaczony numerem 7.*

Wszystkie te drogi posiadają nawierzchnie bitumiczne w dobrym i średnim stanie technicznym. Drogi powiatowe nr 2221W i nr 2222W posiadają parametry techniczne, które należy poprawić tj. zwiększyć nośność nawierzchni, poszerzyć istniejące jezdnie, wyłagodzić załamania jezdni, poszerzyć linie rozgraniczające itp..

Układ dróg powiatowych uzupełniają drogi gminne. Zapewniają one dodatkowe powiązania pomiędzy wioskami w gminie. Są to drogi:

Numer drogi	Lokalizacja drogi/nazwa drogi*
220201W	Jędrzejnik-gr.gminy Mińsk Maz.-dr.krajowa nr 50-Zamienie
220202W	dr. powiatowa nr 2222W-(Ruda)-Choszczak-gr.gminy Mińsk Maz.-dr. powiatowa nr2222W-Podrudzie
220203W	Bykowizna-gr. gminy Mińsk Maz.-(dr. powiatowa nr2222W-Kędzierak)
220204W	dr. powiatowa nr 2219W-Cyganka-gr.gminy Stanisławów-(Wólka Wybraniecka)
220205W	dr. wojewódzka nr 637-(Pustelnik)-gr.gminy Stanisławów-Walercin Stary-gr. gminy Stanisławów-dr.gminna nr 221204W
220206W	Bykowizna-Choszczak dr.gminna nr 220202W
220207W	Dębe Wielkie-Kobierne-Choszczówka Dębska-gr. gminy Mińsk Maz.-(Arynów)
220208W	dr. gminna nr 220202W-(Ruda)-Jędrzejnik-(Rzakta)
220209W	dr. powiatowa nr 2222W-(Chrośla)-gr. gminy Mińsk Maz.-(Stojadła)
220210W	dr. gminna nr 220211 W-Ostrów Kania-dr. powiatowa nr 2218 W
220211W	Dębe Wielkie-Olesin Duży-Olesin Górny-Cezarów-dr. powiatowa nr 2218W
220212W	Cezarów-Cięciwa-Poręby-Cyganka Północna-gr.gminy Stanisławów-dr. gminna nr 220806W
220213W	dr. gminna nr 220211W -do granicy Cisie

220214W	dr. krajowa nr 2-Kobierne-Rysie-dr.gminna nr 220233W
220215W	(Marylew)-Gorzanka-Kąty Goździejewskie I-Rogale-gr.Chobot
220216W	Choszczówka Dębska-Cyganka
220217W	Choszczówka Rudzka-Chrośła-(przystanek PKP Wrzosów)
220218W	Choszczówka Rudzka-Chrośła-dr.powiatowa nr 2222W
220219W	dr. powiatowa nr 2222W-gr. Poręby
220220W	dr. powiatowa nr 2221W-(Hutna Góra)-Teresałw-dr.gminna nr 220219W
220221W	dr. krajowa nr 2-dr. gminna nr 220207W-Choszczówka Dębska
220222W	dr. krajowa nr 2-Choszczówka Stojecka-dr. gminna nr 220221W
220223W	dr. powiatowa nr 2218W-Janów-dr. gminna nr 220204W-(Gorzanka)
220224W	Poręby-dr. gminna nr 220223W-(Kąty Goździejewskie I)
220225W	dr. gminna nr 220223W-Walercin Stary-dr. gminna nr 220205W
220226W	Walercin Stary-dr. powiatowa nr 2218W-(Kąty Goździejewskie I)
220227W	dr. wojewódzka nr 637-Jeżaki-gr. Chobot
220228W	Celinów-gr. Poręby
220229W	Celinów-gr. Glinianka
220230W	Poręby-gr. Kąck
220231W	Górki-dr. gminna nr 220230W
220232W	dr. powiatowa nr 2221W-Działy Dębskie-dr. powiatowa nr 2222W
220233W	dr. powiatowa nr 2221W-Działy Dębskie-dr. powiatowa nr 2222W
220234W	dr. krajowa nr 2-Aleksandrówka
220235W	dr. powiatowa nr 2220W-dr. gminna nr 220237W
220236W	dr. gminna nr 220235W-(Aleksandrówka)-gr. gminy Dębe Wielkie
220237W	dr. gminna nr 220213W-Aleksandrówka-dr. gminna nr 220213W
220238W	dr. gminna nr 220238W-gr. gminy Mińsk Maz.-(dr. gminna nr 220201W-Zamienie)
220239W	dr. powiatowa nr 2218W-Rysie-dr. powiatowa nr 2219W

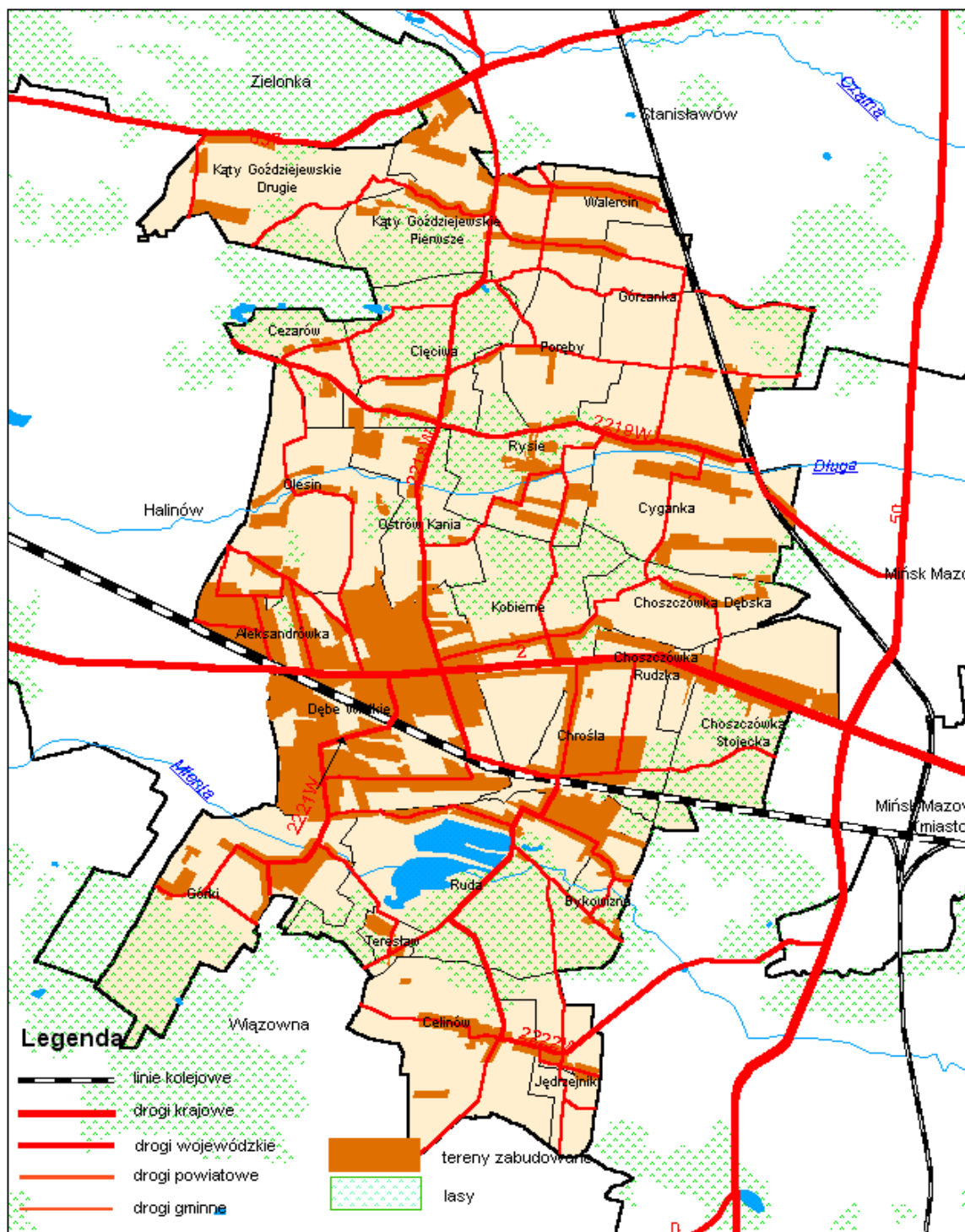
* zgodnie z Załącznikiem nr 3 do Uchwały Nr 1994/306/06 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 12 września 2006 r. w sprawie nadania numerów dróg gminnych na obszarze Województwa Mazowieckiego

Łączna długość dróg gminnych wynosi 93,1 km, w tym 43,5 km posiada nawierzchnię twardą (37,4 km bitumiczną, 3,1 km betonową i 3,0 km tłuczniową). 49,5 km tych dróg, a więc ponad połowa, posiada nawierzchnię gruntową. Także część dróg gminnych posiadających jezdnie utwardzone wymaga modernizacji (poszerzenia jezdni, zwiększenia

ności nawierzchni, wyłagodzenia załamania, poszerzenia linii rozgraniczających, realizacji odwodnienia, poprawienia widoczności przez wycinkę zadrzewienia itp.).

Powiązania komunikacyjne gminy ilustruje mapa 3.

Mapa 3. Powiązania komunikacyjne gminy Dębe Wielkie

Opracowanie własne

6.3. Komunikacja zbiorowa

Największe znaczenie w komunikacji zbiorowej na terenie gminy posiada kolej. Trzy przystanki kolejowe (Dębe Wielkie, Nowe Dębe Wielkie i Wrzosów) i duża częstotliwość kursowania pociągów, zwłaszcza w godzinach szczytów: porannego i popołudniowego, stwarzają możliwość dogodnych dojazdów do pracy i nauki na poziomie ponadgimnazjalnym. Według aktualnego (sierpień 2008) rozkładu jazdy na przystanku w Dębem Wielkim w kierunku Warszawy zatrzymuje się 38 pociągów na dobę, a czas przejazdu do Warszawy Wschodniej wynosi 31 minut. Czas ten będzie się skracał w miarę wymiany taboru na bardziej nowoczesny. Wymiana ta dokonuje się sukcesywnie. Część pasażerów, z terenów bardziej oddalonych, dojeżdża do przystanków rowerem lub samochodem prywatnym, a następnie kontynuuje podróż pociągiem.

Komunikacja publiczna autobusowa wciąż odgrywa znaczącą rolę. Odbywa się ona głównie w ciągu drogi krajowej nr 2 i dróg powiatowych nr 2218W i nr 2219W. Przewoźnicy to głównie różne oddziały PKS, chociaż w ostatnich latach ich rola zmniejsza się ze względu na rosnącą liczbę samochodów prywatnych, a także uruchamianie prywatnych linii obsługiwanych mikrobusami, które są w stanie kursować częściej niż duże autobusy.

Problemem transportu, tak publicznego jak i prywatnego, jest zły stan techniczny części dróg, zwłaszcza gminnych.

6.4. Zadania wynikające z planów nadrzędnych

W najbliższych latach nastąpią zasadnicze zmiany w podstawowym układzie komunikacyjnym, które obejmą również teren gminy Dębe Wielkie. Wynikają one z ich uwzględnienia w programach rządowych oraz strategii i planie zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego. Niektóre z nich są już poparte decyzjami administracyjnymi. Tak więc zapadły już decyzje o rozpoczęciu budowy obwodnicy Mińska Mazowieckiego na parametrach autostrady w ciągu drogi krajowej nr 2 obejmującej odcinek Choszczówka – Węzeł Ryczołek (decyzja lokalizacyjna Wojewody Mazowieckiego Nr 1/2008 z dnia 04.01.2008 roku, pozwolenie na budowę podpisane przez Wojewodę Mazowieckiego w dniu 28.10.2008 roku). W najbliższym czasie w miejscowości Dębe Wielkie przewiduje się modernizację drogi krajowej nr 2. W ramach tego zadania w planie jest m.in. budowa 2 skrzyżowań (w tym jednego typu „rondo” oraz drugiego z sygnalizacją świetlną). Przewiduje się też modernizację drogi wojewódzkiej nr 637 Warszawa – Okuniew – Stanisławów – Węgrów.

7. UWARUNKOWANIA W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

7.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Dębe Wielkie posiada duże zaniedbania w dziedzinie gospodarki wodno-ściekowej. Większość mieszkańców zaopatruje się w wodę ze studni kopanych i wierconych, które

nie zapewniają odpowiedniej jakości wody do picia. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę opiera się na ujęciach ze stacjami uzdatniania wody:

- w Chrośli (o maksymalnej produkcji wody 528 m³/d);
- w Dębem Wielkim poprzez dwie stacje uzdatniania wody, jedną usytuowaną na tzw. Działach Dębskich, w pobliżu oczyszczalni ścieków (o maksymalnej produkcji wody 575 m³/d) oraz druga oddana do eksploatacji w październiku 2009 roku położona w odległości około 300 metrów na północ od ulicy Powstańców (o maksymalnej produkcji wody 1660 m³/d).

W końcu 2008 roku długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosiła około 25,6 km (922 przyłączy), a odsetek mieszkańców gminy korzystających z sieci wynosił 33,1%. Korzystają z niej mieszkańcy miejscowości: Chrośla, Ruda, Bykowizna, Kąty Goździejewskie I i Dębe Wielkie.

Sieć wodociągowa jest sukcesywnie rozbudowywana.

Proces kanalizowania znajduje się w początkowej fazie. Zakończony został pierwszy etap budowy oczyszczalni ścieków w miejscowości Dębe Wielkie (o przepustowości 150 m³/d + ok. 23 m³/d ścieki dowożone). Długość magistralnej sieci kanalizacyjnej, zapewniającej odbiór ścieków z części miejscowości Dębe Wielkie, wyniósł pod koniec 2008 roku 13,8 km (382 przykanalików), a odsetek mieszkańców gminy korzystających z sieci kanalizacyjnej 15,2%.

Przy niektórych większych zakładach przemysłowych funkcjonują oczyszczalnie przyzakładowe. Są one na ogół przestarzałe i wymagają modernizacji. Największa z nich, w Spółdzielni Pracy „Chema” w Olesinie, o przepustowości 120 m³/d, posiada duże rezerwy. Po odpowiedniej modernizacji jest ona w stanie przyjąć ścieki z kilku wsi, m.in.: Olesina, Rysia, Porąb, Cyganki.

7.2. Gospodarka odpadami

Na terenie gminy prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, które są wywożone przez prywatnych przedsiębiorców na podstawie umów z właścicielami posesji, głównie na wysypisko śmieci w Łubnej (gmina Góra Kalwaria). Gmina nie posiada własnego wysypiska śmieci. Zezwolenie Wójta Gminy na wywóz odpadów posiada aktualnie 8 firm.

7.3. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy Dębe Wielkie nie występują kotłownie zbiorcze. Ogrzewanie jest indywidualne, przeważnie oparte na piecach, w których spala się paliwo stałe – głównie węgiel oraz paliwo płynne (olej) i gaz z butli.

7.4. Zaopatrzenie w gaz ziemny

Na terenie gminy nie licząc budynków podłączonych do sieci gazowej od strony Wielgolasu Duchnowskiego (Gmina Halinów), nie występuje sieć gazowa.

Mieszkańcy korzystają z gazu z butli. Dystrybucja gazu propan-butan prowadzona jest przez prywatnych pośredników.

Perspektywicznie zaopatrzenie gminy w gaz ziemny przewodowy będzie możliwe o ile zawarte będzie porozumienie pomiędzy dostawcą gazu i odbiorcami, po spełnieniu kryteriów ekonomicznej opłacalności dostaw gazu dla Przedsiębiorstwa Gazowniczego.

Źródłem zasilania dla gminy może być gazociąg wysokiego ciśnienia Ø700mm relacji Kobyń – Brześć – Warszawa lub gazociąg wysokiego ciśnienia Ø500mm relacji Puławy – Warszawa za pośrednictwem trzech istniejących stacji gazowych redukcyjno - pomiarowych I° zlokalizowanych w miejscowościach: Mińsk Mazowiecki, Wiązowna i Wola Karczewska. W związku z tym zapotrzebowanie w gaz powinno być realizowane w porozumieniu z gminami: Stanisławów, Mińsk Mazowiecki, Halinów i Wiązowna.

8. UWARUNKOWANIA DOTYCZĄCE ELEKTROENERGETYKI

8.1. Uwarunkowania zewnętrzne

8.1.1. Sieci przesyłowe najwyższych napięć

Przez teren gminy Dębe Wielkie przebiegają tranzytowo dwie elektroenergetyczne linie najwyższych napięć 400 kV i 220 kV wchodzące w skład krajowego systemu sieci przesyłowych, będących własnością krajowego operatora systemu przesyłowego, którym obecnie jest PSE-Operator S.A. W przyszłości, po odpowiedniej rozbudowie, linie te realizować będą funkcje przesyłowe o znaczeniu europejskim.

Aktualnie trwają prace projektowe zmierzające do przebudowy linii przesyłowej prowadzonej dotychczasowym korytarzem linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Miłosna – Siedlce Ujrzanów, w celu jej dostosowania do pełnienia funkcji linii przesyłowej o znaczeniu europejskim. Obszar, w którym leży ta inwestycja jest przedmiotem zmiany niniejszego Studium i został oznaczony numerem 7.

Na terenie gminy Dębe Wielkie linie przesyłowe zbudowane są na terenach rolnych i leśnych w dużej odległości od obszarów zwartej zabudowy. Lokalizacja w ich pobliżu obiektów kubaturowych odpowiadać musi ustaleniom zawartym w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. (Dz. U. Nr 192 poz. 1882 i 1883), które określa dopuszczalne poziomy pól elektrycznych i magnetycznych w środowisku, zróżnicowane dla terenów pod zabudowę mieszkaniową i dla innych miejsc dostępnych dla ludności. Ze względu na skomplikowany sposób ustalania bezpiecznych odległości od linii 400 kV, 220 kV, budowanych na różnych słupach, według różnych katalogów, przyjmuje się, w oparciu o obliczenia dokonane dla w/w linii, że bezpiecznymi odległościami budynków mieszkalnych od skrajnych przewodów linii napowietrznych są:

- 33 m dla linii 400 kV (ok. 45 m od osi linii);
- 26 m dla linii 220 kV (ok. 38 m od osi linii).

Przy zastosowanych technologiach dla przebudowywanej linii 400kV szerokość pasa technologicznego ustalona została na 80 metrów (po 40 metrów od osi linii).

Lokalizacja obiektów mieszkalnych w odległościach mniejszych niż wyżej podane jest możliwa, jednak każdorazowo musi być poprzedzona procedurą pomiarową określoną w wymienionym na wstępie Rozporządzeniu Ministra Środowiska.

8.1.2. Sieci dystrybucyjne wysokiego napięcia

Przez centralne tereny gminy Dębe Wielkie przebiegają również tranzytowo dwie jednotorowe linie wysokiego napięcia 110 kV łączące stację 400/220/110 kV w Miłosnej ze stacją 110/15 kV w Mińsku Mazowieckim. Omawiane linie mają bardzo duże znaczenie w zasilaniu terenów powiatu mińskiego i siedleckiego, bowiem w podstawowym układzie zasilania dostarczają energię 110 kV do stacji 110/15 kV w Mińsku Mazowieckim, Mrozach, Kotuniu, Siedlcach. Kilka lat temu wybudowano linię WN 110 kV o relacji Mińsk Mazowiecki - Świerk, jednak w gminie Dębe Wielkie przebiega ona jedynie przez grunty wsi Jędrzejnik.

Linie 110 kV wchodzą w skład sieci dystrybucyjnych stanowiących własność lokalnego dystrybutora energii, którym po zakończeniu procesów konsolidacyjnych jest obecnie PGE Dystrybucja Warszawa-Teren Sp. z o.o. Omawiane linie wysokiego napięcia są w dobrym stanie technicznym, wykonano je bowiem przewodami AFL 185 mm² na słupach kratowych. Również w pobliżu linii WN 110 kV istnieją ograniczenia w lokalizacji obiektów kubaturowych. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. bezpieczne odległości budynków mieszkalnych od skrajnych przewodów linii napowietrznych wynoszą 14,5 m dla linii 110 kV (ok. 19 m od osi linii). Lokalizacja obiektów mieszkalnych w odległościach mniejszych niż wyżej podane jest możliwa, musi być jednak poprzedzona procedurą pomiarową określoną w wyżej wymienionym Rozporządzeniu.

8.1.3. Źródła energii elektrycznej średniego napięcia 15 kV

Gmina Dębe Wielkie nie posiada na swym terenie stacji 110/15 kV. Zasilana jest w podstawowym układzie połączeń magistralnych linii SN 15 kV ze stacji 110/15 kV w Mińsku Mazowieckim, znajdującej się w pobliżu gminy Dębe Wielkie, co zapewnia jej dostawę energii SN 15 kV o dobrych parametrach technicznych.

Stacja WN/SN w Mińsku Mazowieckim jest w dobrym stanie technicznym, została częściowo zmodernizowana, wymieniono transformatory 110/15 kV na jednostki o mocach 40 MVA posiadających odpowiednie rezerwy tej mocy.

Duża jest również pewność zasilania stacji energią elektryczną WN 110 kV, bowiem oprócz dwóch linii 110 kV ze stacji 400/220/110 kV w Miłosnej, zasilana być może liniami 110 kV z elektrowni w Kozienicach (linia poprzez Garwolin i Pilawę i linia poprzez Siedlce, Kotuń i Mrozy), oraz wybudowaną kilka lat temu linią Świerk – Mińsk Mazowiecki.

W niektórych sytuacjach awaryjnych przejściowe zasilanie części wsi gminy Dębe Wielkie odbywać się może ze stacji 110/15 kV zlokalizowanych na terenie sąsiednich Rejonów Energetycznych. Są to stacje w Sulejówku, Otwocku-Teklinie leżące na terenie RE Otwock oraz stacja w Wołominie leżąca na terenie RE Wołomin.

8.1.4. System magistralnych linii SN 15 kV

Dostawa na teren gminy energii elektrycznej średniego napięcia 15 kV odbywa się systemem magistralnych linii napowietrznych łączących ze sobą stacje 110/15 kV:

- zasilania podstawowego w Mińsku Mazowieckim;
- zasilania rezerwowego w Otwocku-Teklinie;
- zasilania rezerwowego w Wołominie.

Linie magistralne posiadają stałe podziały zasilania lokalizowane z reguły na granicach Rejonów Energetycznych oraz manewrowe łączniki sekcyjne, które w stanach awaryjnych i przy czynnościach konserwacyjnych umożliwiają dokonywanie przełączeń zasilania z podstawowego na rezerwowe, co znacznie skraca przerwy w dostawie energii.

System zewnętrznych powiązań gminy Dębe Wielkie ze źródłami energii elektrycznej SN 15 kV stanowią cztery trzony magistralnych linii napowietrznych z połączeniami międzyliniowymi.

Są to magistrale o relacjach:

a) Mińsk Mazowiecki - Sulejówek

Ma największe znaczenie w zasilaniu gminy, bowiem w podstawowym układzie połączeń zasila 43,6 % ogółu pracujących na jej terenie stacji 15/0,4 kV. Trzon magistrali na terenie gminy Dębe Wielkie w ok. 1/3 długości wykonany jest przewodami AFL 70 mm², a pozostałe 2/3 przewodami AFL 50 mm². Ta część linii wymaga modernizacji i wymiany przewodów na AFL 70 mm². Linia "Sulejówek" ma dobry system połączeń rezerwowych, zasilana może być bowiem z magistral "Pustelnik", "Dębe" wyprowadzonych ze stacji 110/15 kV w Mińsku Mazowieckim oraz z linii "Mińsk" wyprowadzonej ze stacji 110/15 kV w Sulejówku, a także linii "Wiązowna" wyprowadzonej ze stacji 110/15 kV w Otwocku-Teklinie, leżącej na terenie RE Otwock.

W okresie perspektywicznym celowe będzie wykonanie połączenia z magistralą "Kołbiel", co zdecydowanie poprawi niezawodność zasilania kilku południowych wsi gminy Dębe Wielkie (Teresław, Celinów, Jędrzejnik, przysiółek Choszczak należący do wsi Bykowizna).

b) Mińsk Mazowiecki - Dębe Wielkie

Jest najkrótszą magistralą zasilającą gminę. Na całej długości wykonano ją przewodami AFL 70 mm². Z uwagi na przebieg w pobliżu międzynarodowej drogi E30, wzdłuż której notuje się duży rozwój usług i drobnego przemysłu, znaczenie tej linii będzie ciągle rosło, bowiem zasilane z niej będą nowe stacje 15/0,4 kV budowane dla obiektów przemysłowo-usługowych.

Pod koniec 2008 roku linia "Dębe Wielkie" zasila 29,8 % ogółu pracujących na terenie gminy stacji trafo 15/0,4 kV. Linia posiada połączenia awaryjne z magistralą "Pustelnik" wykonane przewodami AFL 35 mm² (wymagające modernizacji), z magistralą "Sulejówek"

wykonane przewodami AFL 70 mm², a za jej pośrednictwem z liniami zasilanymi z RE Otwock omówionymi przy magistrali "Sulejówek".

c) Mińsk Mazowiecki - Pustelnik

W podstawowym układzie połączeń zasila 20,2 % pracujących w gminie stacji 15/0,4 kV zlokalizowanych na jej północnych terenach. Linia wykonana jest przewodami AFL 70 mm². Z drugiej strony zasilana jest z RPZ 110/15 kV w Wołominie, ale z uwagi na dużą odległość północnych rejonów gminy Dębe Wielkie od tej stacji, jej znaczenie w awaryjnym zasilaniu omawianej gminy jest niewielkie. Większe znaczenie będzie miało wykonanie połączenia do magistrali "Mińsk Mazowiecki - Poręby" z optymalną lokalizacją w rejonie wsi Goździówka, Pustelnik, Ciopan leżących w sąsiedniej gminie Stanisławów. Na terenie gminy Dębe Wielkie magistrala "Pustelnik" posiada powiązania z magistralą "Dębe Wielkie", a za jej pośrednictwem również z linią "Sulejówek".

d) Mińsk Mazowiecki - Kołbiel

Trzon linii wykonany przewodami AFL 70 mm² przebiega poza terenami gminy Dębe Wielkie, natomiast kilka południowych wsi tej gminy (6,4 % stacji 15/0,4 kV) zasilanych jest za pomocą linii odgałęźnej wykonanej przewodami AFL 25 mm², posiadającej połączenie z magistralą "Glinianka" zasilaną ze stacji 110/15 kV w Otwocku-Teklinie, leżącej na terenie RE Otwock.

W celu poprawy parametrów zasilania południowych rejonów gminy Dębe Wielkie w/w linia odgałęźna powinna być zmodernizowana (przewody min. 50 mm²) oraz połączona z magistralą "Sulejówek" w rejonie wsi Poręby i Górki.

8.1.5. Ocena zewnętrznych uwarunkowań rozwoju

Gmina Dębe Wielkie posiada dobre warunki rozwoju wynikające z właściwie rozbudowanego systemu elektroenergetycznych powiązań, na który składają się:

- będąca w dobrym stanie technicznym, a także blisko położona stacja 110/15 kV w Mińsku Mazowieckim wraz z perspektywą budowy nowej stacji 110/15 kV Mińsk Mazowiecki II;
- dobrze rozwinięty układ magistralnych linii SN 15 kV, zwłaszcza w dynamicznie rozwijających się centralnych rejonach gminy.

W celu poprawy parametrów (zwłaszcza niezawodności dostaw energii) dla północnych i południowych wsi gminy Dębe Wielkie zasilanych z magistral "Pustelnik" i "Kołbiel" niezbędna będzie modernizacja kilku odcinków linii i budowa powiązań międzymagistralnych. Schemat zewnętrznego zasilania gminy Dębe Wielkie energią elektryczną średniego napięcia 15 kV pokazano na mapie 4.

8.2. Uwarunkowania wewnętrzne

8.2.1. Lokalne sieci dystrybucyjne

Są to urządzenia, których zadaniem jest zasilanie energią elektryczną niskiego napięcia 0,4 kV odbiorców jednej lub kilku wsi o bezpośrednio sąsiadującej zabudowie. W skład urządzeń lokalnych wchodzi:

- odgałęźne linie średniego napięcia 15 kV;
- stacje transformatorowe 15 / 0,4 kV;
- linie niskiego napięcia 0,4 kV wraz z oświetleniem ulicznym i przyłączami.

W gminie Dębe Wielkie urządzenia lokalne, to w zdecydowanej większości promieniowo zasilane sieci napowietrzne i słupowe stacje trafo 15/0,4 kV. Kilku większych odbiorców przemysłowo-usługowych posiada pierścieniowo zasilane stacje wieżowe i kablowe linie niskiego napięcia.

Stan techniczny lokalnych urządzeń elektroenergetycznych jest zróżnicowany. Obok urządzeń nowych wybudowanych w okresie ostatnich 10 lat pracują tu sieci wybudowane około 40 lat temu.

W dobrym stanie technicznym są urządzenia budowane lub modernizowane w latach 80-tych i 90-tych w ramach modernizacji i rozbudowy, którym kompleksowo poddano wsie: Górki, Ruda, Chrośła oraz częściowo Dębe Wielkie, Olesin, Bykowizna. Poprzez stopniową rozbudowę sieci lokalnych poprawiono w przeciągu ostatnich 10 lat ogólny stan techniczny tych urządzeń we wsi Choszczówka Stojecka.

Budowa urządzeń elektroenergetycznych do zasilania obiektów przemysłowo-usługowych ma miejsce we wsiach położonych wzdłuż drogi E30, czyli w Choszczówce Stojeckiej, Dębem Wielkim, Aleksandrówce.

Następną grupę stanowią wsie mające dużą część urządzeń budowanych lub niewystarczająco zmodernizowanych w latach 70-tych, które wskutek postępującego procesu zużycia, wzrostu obciążenia mogą nie zapewniać już właściwych parametrów energii, co szczególnie dotyczy odbiorców zlokalizowanych na końcach długich obwodów linii niskiego napięcia.

Część urządzeń elektroenergetycznych w tych wsiach wymaga wykonania modernizacji niepełnej, polegającej na dobudowie nowych stacji 15/0,4 kV w istniejące linie nN, bądź wymianie przewodów w niektórych liniach istniejących.

Są to działania pozwalające na doraźną poprawę parametrów zasilania pewnej części odbiorców danej wsi. Z uwagi na brak środków finansowych zakład dystrybucyjny nie prowadził w okresie ostatnich ok. 10 lat na terenie gminy Dębe Wielkie typowych inwestycji modernizacyjnych. Poprawa parametrów zasilania odbywała się lokalnie poprzez inwestycje polegające na przyłączaniu nowych odbiorców, podczas których wykonywano konieczne remonty, a także budowano nowe stacje trafo 15/0,4 kV i odcinki linii abonenckich nN. W ostatnim dziesięcioleciu wybudowano w gminie 10 stacji 15/0,4 kV.

Grupę wsi, których ogólny stan techniczny lokalnych urządzeń dystrybucyjnych określa się umownie jako średni stanowią: Aleksandrówka, Cięciwa, Olesin, Koberne, Cyganka oraz Dębe Wielkie, które oprócz urządzeń nowych posiada jeszcze znaczną ilość urządzeń wymagających modernizacji i rozbudowy (Działy Dębskie i część północnych rejonów wsi).

Ostatnią grupę wsi stanowią wsie, w których większość lokalnych urządzeń zasilających budowana była ponad 35 – 40 lat temu, są one więc już przestarzałe, wyeksploatowane, awaryjne, co obok przerw zasilania i dużych spadków napięcia powoduje również wzrost zagrożenia porażenia prądem i zagrożenia pożarowego.

Złe parametry energii są przyczyną pogarszania się jakości życia mieszkańców, ograniczają bowiem zakres eksploatacji urządzeń i maszyn elektrycznych służących celom socjalnym i produkcyjnym.

Za wyeksploatowane, przestarzałe, wymagające wykonania modernizacji w perspektywie nie dłuższej niż kilka lat uznaje się lokalne urządzenia zasilające we wsiach: Celinów, Cezarów, Choszczówka Dębska i Choszczówka Rudzka, Gorzanka, Jędrzejnik, Kąty Goździejewskie (Pierwsze i Drugie), Ostrów Kania, Teresław, Walercin, Rysie, Poręby.

Na tle średnich wskaźników wyliczonych dla pięciu wschodnich powiatów województwa mazowieckiego (miński, węgrowski, sokołowski, siedlecki, garwoliński) stan techniczny lokalnych sieci dystrybucyjnych gminy Dębe Wielkie przedstawia się następująco:

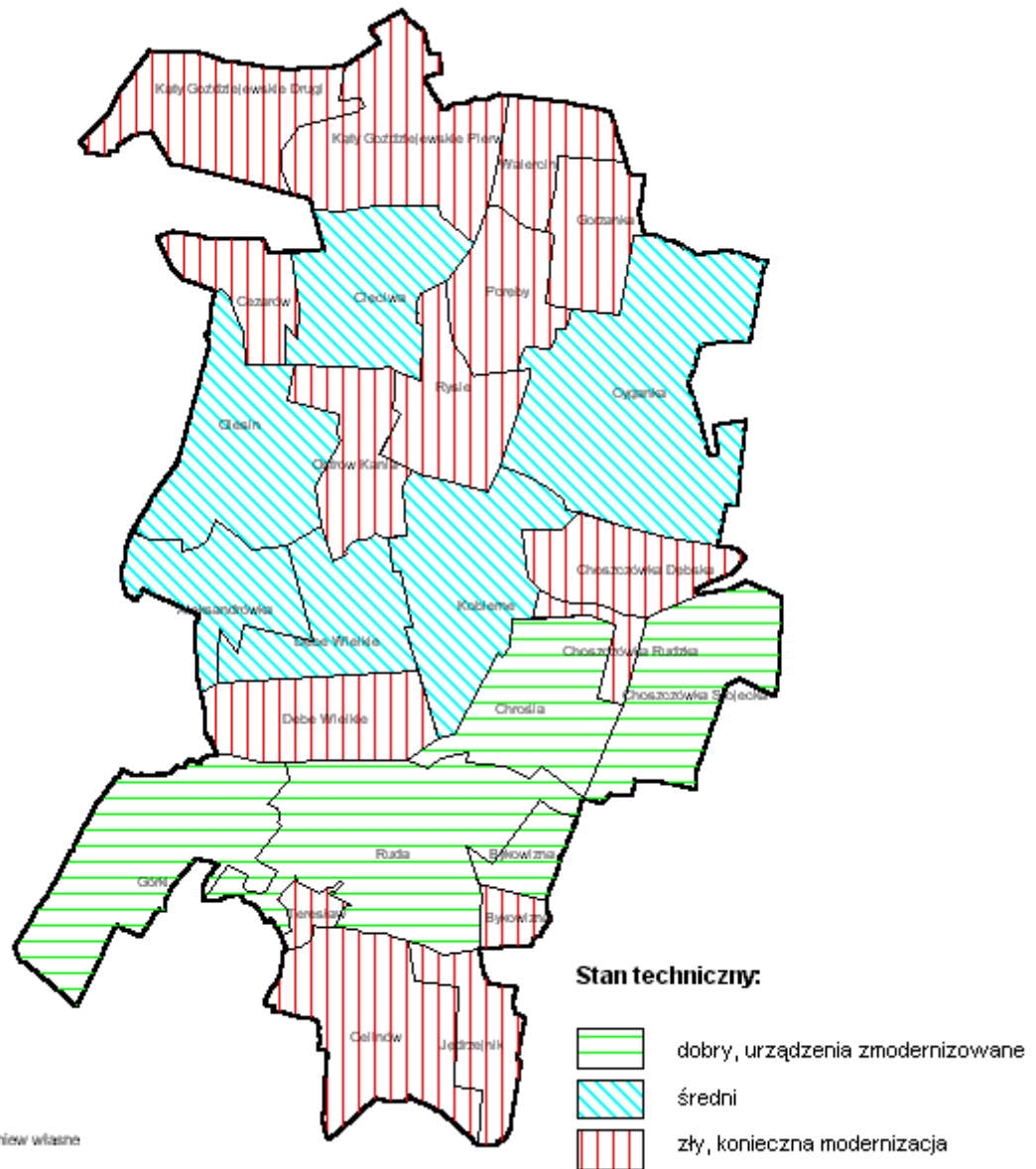
- stan dobry w ok. 20,8 % ilości wsi - (średnia dla w/w powiatów ok. 38%);
- stan średni w ok. 25% ilości wsi - (średnia dla w/w powiatów ok. 22%);
- stan bardzo zły w ok. 54,2 % ilości wsi - (średnia dla w/w powiatów ok. 40%).

Z zestawienia wynika, że gmina Dębe Wielkie jest jedną z najbardziej zaniedbanych w procesie modernizacji lokalnych sieci dystrybucyjnych gmin we wschodnich powiatach województwa mazowieckiego.

Przyczyną takiego stanu jest brak środków finansowych na odtwarzanie zdekapitalizowanych urządzeń. Od roku 1998 w gminie Dębe Wielkie nie wykonano ani jednej kompleksowej modernizacji. Dystrybutor realizuje jedynie drobne rozbudowy i remonty związane z przyłączaniem nowych odbiorców.

Stan techniczny lokalnych urządzeń zasilających wsie gminy Dębe Wielkie pokazano na mapie 5.

Mapa 5. Stan techniczny lokalnych urządzeń elektroenergetycznych zasilających wsie gminy Dębe Wielkie

Opracowanie własne

II. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

W perspektywie kilkunastu lat przewiduje się istotne zmiany w strukturze przestrzennej gminy. Dojdzie do zmniejszenia powierzchni przeznaczonych pod produkcję rolną na rzecz powierzchni przeznaczanej pod budownictwo mieszkaniowe, usługi i działalność gospodarczą oraz pod zalesienia.

W przyszłości czynnikami sprzyjającymi rozwojowi gminy będą:

- budowa obwodnicy Mińska Mazowieckiego ze zjazdem na terenie gminy Dębe Wielkie;
- budowa autostrady;
- poprawa stanu infrastruktury technicznej o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym;
- modernizacja drogi krajowej nr 2;
- modernizacja drogi wojewódzkiej.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy wyróżnia się tereny o następującym przeznaczeniu:

- tereny zabudowy mieszkaniowej;
- tereny zabudowy usługowej;
- tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej;
- tereny rolnicze;
- tereny zieleni i wód.

TERENY ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej - MN/U

Obejmują tereny istniejącej i nowoplanowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług nieuciążliwych. Na wskazanych terenach usługi mogą być realizowane jako wbudowane lub wolnostojące. Preferuje się funkcje usługowe związane z obsługą mieszkańców. Dopuszcza się lokalizację usług publicznych, usług sportu i rekreacji oraz lokalizację infrastruktury technicznej i komunikacji.

Zabudowa jednorodzinna i usługowa występuje w większości miejscowości na terenie gminy Dębe Wielkie, a w szczególności koncentruje się we wsiach: Dębe Wielkie, Aleksandrówka, Choszczówka Stojecka, Chrośła, Ruda, Choszczówka Rudzka, Koberne, Górki, Olesin, Kąty Goździejewskie.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej i tereny lasów - MN/U/L

Obejmują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej w powiązaniu z istniejącymi niewielkimi kompleksami terenów leśnych. Na wskazanych terenach obowiązuje maksymalna ochrona gruntów leśnych. Dopuszcza się max 20% przeznaczenia terenu pod zabudowę pod warunkiem uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntu leśnego zgodnie

z przepisami odrębnymi. Dopuszcza się usługi jako wbudowane lub wolnostojące oraz infrastrukturę techniczną i komunikację.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej - MN/ML

Obejmują tereny istniejącej i nowoplanowanej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej. Tereny zabudowy mieszkaniowej i letniskowej wyznaczono na podstawie składanych wniosków do Studium. Występują w sąsiedztwie istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej przy istniejących ciągach komunikacyjnych oraz w sąsiedztwie istniejących lasów. W większości obejmują grunty najniższej klasy.

Na wskazanych terenach dopuszcza się zabudowę rekreacji indywidualnej, obiekty infrastruktury technicznej oraz komunikację. Dopuszcza się usługi nieuciążliwe jako wbudowane w zakresie agroturystyki, handlu, małej gastronomii itp. związane z funkcją rekreacyjną.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej i tereny lasów - MN/ML/L

Obejmują tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej położonej pośród niewielkich kompleksów leśnych. Na wskazanych terenach obowiązuje maksymalna ochrona gruntów leśnych. Dopuszcza się max 20% przeznaczenia terenu pod zabudowę pod warunkiem uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntu leśnego zgodnie z przepisami odrębnymi. Na wskazanych terenach dopuszcza się usługi nieuciążliwe jako wbudowane w zakresie agroturystyki, handlu, małej gastronomii itp. oraz infrastrukturę techniczną i komunikację.

Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej - RM/MN/U

Obejmują większość wsi gminy Dębe Wielkie. W obrębie istniejącej zwartej zabudowy typowo rolniczej występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z dopuszczeniem usług nieuciążliwych. Na wskazanych terenach usługi mogą być realizowane jako obiekty wolnostojące oraz wbudowane. Dopuszcza się realizację małych zakładów produkcyjnych nie powodujących negatywnego oddziaływania na środowisko o uciążliwości nie wykraczających poza teren inwestycji oraz obiektów infrastruktury technicznej i komunikacji.

Zabudowa zagrodowa, mieszkaniowa jednorodzinna i usługowa koncentruje się na terenie gminy Dębe Wielkie, w szczególności w miejscowościach: Kąty Goździejewskie, Walercin, Gorzanka, Poręby, Cyganka, Rysie, Ostrów Kania, Olesin, Choszczówka Dębska, Celinów, Jędrzejnik, Górki, Ruda.

Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej - RM/MN/ML

Obejmują tereny nowoprojektowanej i istniejącej zabudowy zagrodowej, na którą składają się budynki mieszkalne, gospodarcze lub inwentarskie w rodzinnych gospodarstwach rolnych. Zabudowa zagrodowa wypierana jest przez zabudowę jednorodzinna i letniskową. W obrębie projektowanych terenów dopuszcza się zabudowę letniskową związaną z lokalizacją budynków rekreacji indywidualnej, przeznaczonych do okresowego wypoczynku

oraz dopuszcza się lokalizację usług nieuciążliwych jako wbudowanych oraz infrastruktury technicznej i komunikacji.

Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej i tereny lasów - RM/MN/ML/L

Obejmują tereny nowoprojektowanej i istniejącej zabudowy zagrodowej w większości o średnim i słabym stanie technicznym położonej pośród niewielkich kompleksów leśnych. Na wskazanych terenach obowiązuje maksymalna ochrona gruntów leśnych. Dopuszcza się max 20% przeznaczenia terenu pod zabudowę pod warunkiem uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntu leśnego zgodnie z przepisami odrębnymi.

Na wskazanych terenach dopuszcza się usługi nieuciążliwe jako wbudowane oraz infrastrukturę techniczną i komunikację.

TERENY ZABUDOWY USŁUGOWEJ

Tereny zabudowy usługowej - U

Obejmują tereny istniejących i nowoprojektowanych usług nieuciążliwych o znaczeniu lokalnym. Na wskazanych terenach preferuje się lokalizację usług o charakterze komercyjnym zaspakajających potrzeby miejscowej ludności takich jak: handel, gastronomia, usługi bytowe, małe zakłady produkcyjne nieuciążliwe, stacje paliw, itp. Dopuszcza się obiekty infrastruktury technicznej i komunikacji oraz zabudowę mieszkaniową dla właścicieli.

Tereny zabudowy usług sakralnych - UKs

Obejmują tereny istniejących kościołów w miejscowości gminnej Dębe Wielkie i we wsi Choszczówka Stojcka oraz Chrośla. Dopuszcza się lokalizację obiektów związanych z usługami sakralnymi oraz obiektów infrastruktury technicznej i komunikacji.

Tereny zabudowy usług publicznych - UP

Obejmują tereny istniejących i nowoprojektowanych usług publicznych w szczególności w zakresie: administracji, oświaty, kultury, zdrowia i opieki społecznej, ochotniczych straży pożarnych, sportu i rekreacji, świetlic wiejskich oraz innych usług służących potrzebom mieszkańców. Na wskazanych terenach dopuszcza się lokalizację innych usług publicznych służących potrzebom mieszkańców oraz obiekty infrastruktury technicznej i komunikacji.

TERENY ZABUDOWY TECHNICZNO - PRODUKCYJNEJ

Tereny zabudowy produkcyjno- technicznej - PT

Obejmują tereny istniejące i nowoprojektowane pod lokalizację przemysłu, składów magazynów, baz technicznej obsługi oraz innych zakładów produkcyjnych. Na w/w terenach dopuszcza się wszelkiego rodzaju usługi, obiekty infrastruktury technicznej i komunikacji.

Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej - P/U

Obejmują tereny istniejące i nowoprojektowane przewidziane do lokalizacji zakładów związanych z działalnością gospodarczą, świadczących usługi o charakterze

ogólnodostępnym, ponadlokalnym związane z obszarem aglomeracji warszawskiej. W szczególności obejmują inwestycje związane z obsługą transportu w tym stacje benzynowe, stacje obsługi pojazdów samochodowych, bazy transportowe, hurtownie, hotele, zajazdy, centra logistyczne, obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży do 2000m². Na wskazanych terenach dopuszcza się inne usługi bez ograniczeń oraz obiekty infrastruktury technicznej i komunikacji. W obrębie w/w terenów dopuszcza się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.

Tereny specjalistycznej produkcji ogrodniczej - RO

Obejmują tereny istniejącego specjalistycznego gospodarstwa ogrodniczego. Na wskazanych terenach dopuszcza się zabudowę i zagospodarowanie na zasadach zgodnych z przepisami odrębnymi. Dopuszcza się lokalizacje obiektów infrastruktury technicznej, usług związanych z rolnictwem oraz prowadzenie innej specjalistycznej produkcji rolnej.

Tereny usług turystyki, sportu i rekreacji oraz lasów - UTS/L

Obejmują tereny nowoprojektowanych usług turystyki, sportu i rekreacji (w tym również usług publicznych z tego zakresu) służących zaspokojeniu potrzeb lokalnych i ponadlokalnych, realizowanych na obszarze o znacznym udziale zieleni leśnej. Na terenach UTS/L dopuszcza się realizację zabudowy związanej z ww. funkcją oraz realizację urządzeń infrastruktury technicznej, (w tym z zakresu telekomunikacji) oraz dróg. Szczegółowy program użytkowo-funkcjonalny dla tego terenu należy ustalić w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przy zachowaniu maksymalnej powierzchni zabudowy na poziomie 35% oraz minimalnej powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 55%.

Tereny infrastruktury technicznej przesyłowej - E

Obejmują tereny pasa technologicznego istniejącej linii elektroenergetycznej najwyższych napięć 400 kV. Szerokość pasa technologicznego tej linii ustala się na 80 m (po 40 m od osi linii w obie strony) Na terenie E dopuszcza się lokowanie innych inwestycji celu publicznego, w tym sieci budowę urządzeń i obiektów infrastruktury technicznej o ile ich posadowienie nie będzie kolidowało z przebiegiem linii elektroenergetycznej najwyższych napięć a także nie dopuszcza się lokalizacji budynków mieszkalnych oraz innych obiektów z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, zaś. W pasie technologicznym linii elektroenergetycznej, prowadzenie gospodarki roślinnej, w tym leśnej podlega, zgodnie z przepisami odrębnymi, ograniczeniom co do rozmieszczenia oraz wysokości nasadzeń.

USTALENIA DLA OBSZARÓW OBJĘTYCH ZMIANĄ STUDIUM

Obszar numer 1.

W obszarze zmiany Studium oznaczonym numerem 1 – położonym w miejscowości gminnej Dębe Wielkie, wzdłuż ulicy Braci Tabiszewskich, północną granicą przylegającym bezpośrednio do drogi krajowej numer 2, zaś południową do terenów kolejowych linii Warszawa – Mińsk Mazowiecki, ogranicza się powierzchnię dotychczas dominującej funkcji RO (Tereny specjalistycznej produkcji ogrodniczej) do działki o numerze 1336/2, zastępując ją funkcją MN/U (Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej).

Pozostawia się bez zmian dotychczasowy zasięg funkcji rolniczej,

Obszar numer 2.

W obszarze zmiany Studium oznaczonym numerem 2 – położonym w miejscowości gminnej Dębe Wielkie, przy ulicy 103 Batalionu Strzelców, pomiędzy ulicami: Alejową (od północy) a Józefowską (od południa), stanowiącym działkę 1017/1, ogranicza się powierzchnię dotychczasowej funkcji U (Tereny zabudowy usługowej) do jego części położonej w strefie ochrony sanitarnej od istniejącego cmentarza i zastępuje się funkcją MN/U (Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej) na południe od granic tej strefy.

Obszar numer 3.

W obszarze zmiany Studium oznaczonym numerem 3 – położonym w miejscowości gminnej Dębe Wielkie, w rejonie ulic generała Józefa Hallera i Zielonej, w sąsiedztwie terenów kolejowych, likwiduje się dotychczasową funkcję PT i zastępuje, w jego północnej części funkcją MN/U (Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej), zaś w południowej – funkcją P/U (Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej). Na terenach o funkcji P/U wyklucza się lokalizację nowych zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii – w rozumieniu przepisów odrębnych.

Obszar numer 4.

W obszarze zmiany Studium oznaczonym numerem 4 – położonym w miejscowości gminnej Dębe Wielkie, u zbiegu ulic Zielonej i Batalionu Parasol w rejonie ulic generała Józefa Hallera i Zielonej, stanowiącym działkę numer 195/4, likwiduje się dotychczasową funkcję PT (Tereny zabudowy produkcyjno-technicznej) i w jej miejsce wyznacza tereny infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem w wodę, oznaczone symbolem W.

Obszar numer 5.

W obszarze zmiany Studium oznaczonym numerem 5 – położonym we wsi Chrośla, obejmującym działkę nr 366/2, ogranicza się zasięg dotychczasowej funkcji P/U (Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej) i wyznacza w północno-zachodniej części tereny infrastruktury technicznej związanej z zaopatrzeniem w wodę oznaczone symbolem W.). Na terenach o funkcji P/U wyklucza się lokalizację nowych zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii – w rozumieniu przepisów odrębnych.

Ponadto na pozostałej powierzchni tego obszaru w miejsce dominującego przeznaczenia leśnego z udziałem łąk i pastwisk klasy V-VI wprowadza się funkcję UTS/L (Tereny usług turystyki, sportu i rekreacji oraz lasów).

Obszar numer 6.

W obszarze zmiany Studium oznaczonym numerem 6 – położonym na pograniczu wsi Górzanka i Cyganka wzdłuż drogi gminnej numer 220204W, w sąsiedztwie terenów kolejowych linii Tłuszcz – Pilawa, likwiduje się dotychczasową funkcję RM/MN/U (Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej) i zastępuje funkcją P/U (Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej).). Na terenach o funkcji P/U wyklucza się lokalizację nowych zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii – w rozumieniu przepisów odrębnych.

Dopuszcza się ponadto lokowanie w tym obszarze instalacji służących pozyskiwaniu energii odnawialnej o mocy powyżej 100 kW wraz ich strefami ochronnymi.

Obszar numer 7

W obszarze zmiany Studium oznaczonym numerem 7 – położonym w północnej części gminy, we wsiach Kąty Goździejewskie, Walercin i Gorzanka wzdłuż trasy linii elektroenergetycznej najwyższych napięć 400 kV relacji Miłosna – Siedlce Ujrzanów, ustala się funkcję E (Tereny infrastruktury technicznej przesyłowej)

TERENY ROLNE

Obejmują obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, na którą składają się grunty orne z przewagą gleb podlegających szczególnej ochronie oraz niewielkie enklawy użytków zielonych (łąk i pastwisk) oraz sporadycznie występującej zabudowy zagrodowej. Zasady zagospodarowania omówiono w *kierunkach i zasadach kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej.*

Na wskazanych terenach dopuszcza się lokalizację zabudowy zagrodowej, inwestycje związane ze specjalistyczną produkcją rolną, obiekty infrastruktury technicznej i komunikacji, obiekty melioracyjne, zalesienia.

TERENY ZIELENI I WÓD

Obejmują tereny lasów, zalesień, parków, cmentarzy, ogródków działkowych i wód powierzchniowych. Na wymienionych terenach obowiązują zasady zagospodarowania zgodne z przeznaczeniem oraz przepisami odrębnymi. Dopuszcza się realizację obiektów infrastruktury technicznej i komunikacji. Na terenie parków i cmentarzy dopuszcza się obiekty kultu religijnego i małej architektury. Na terenie ogródków działkowych dopuszcza się zabudowę związaną z podstawową funkcją terenu.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

Na obszarze gminy przewiduje się realizację zabudowy mieszanej: zagrodowej, mieszkaniowej, letniskowej, usługowej, produkcyjno-usługowej i techniczno-produkcyjnej zgodnie z rysunkiem Studium i charakterystyką zawartą we wcześniejszym rozdziale „*kierunki zmian w strukturze przestrzennej*”.

Wskazane obszary powinny osiągnąć pełny standard wyposażenia w infrastrukturę techniczną w zakresie:

- komunikacji;
- zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzenia i oczyszczania ścieków;
- energetykę;
- gospodarkę odpadami;
- telekomunikację.

Program wyposażenia terenów w infrastrukturę techniczną opierać się powinien o zasady przedstawione w niniejszym Studium.

W zakresie kształtowania zagospodarowania terenów przewidzianych do zainwestowania kubaturowego obowiązują następujące zasady:

- wyeksponowanie wartości architektury współczesnej oraz ciekawych rozwiązań urbanistycznych w szczególności dla terenów położonych wzdłuż drogi krajowej nr 2;
- forma architektoniczna budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych, usługowych, produkcyjnych i innych związanych z działalnością gospodarczą, powinna harmonijnie wpisywać się w krajobraz poprzez kształtowanie jej w nawiązaniu do architektury regionalnej, szczególności w budownictwie mieszkaniowym oraz eksponować wartości architektury współczesnej w zakresie konstrukcji obiektu, formy obiektu, materiałów budowlanych i detali architektonicznych;
- dopuszczalne wysokości nowoprojektowanej zabudowy:
 - mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo- usługowej do 12m;
 - mieszkaniowo-letniskowej do 10,5 m i rekreacji indywidualnej do 6m;
 - zagrodowej do 12m;
 - produkcyjnej, przemysłowej, usługowej – według potrzeb wynikających z technologii i funkcji obiektu nie przekraczające 15m;
 - obiekty sakralne, obiekty usług publicznych – nie ogranicza się wysokości.

Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów określono w Studium procentowo jako maksymalny wskaźnik zabudowy oraz minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych funkcji terenów przewidzianych pod zainwestowanie.

Przeznaczenie terenów		Maksymalny wskaźnik zabudowy	Minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej
MN/U	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej	60%	25%
MN/U/L	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, usługowej i tereny lasów	20%	70%
MN/ML	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej	30%	60%

Przeznaczenie terenów		Maksymalny wskaźnik zabudowy	Minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej
MN/ML/L	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej i tereny lasów	20%	70%
RM/MN/U	Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej	30%	25%
RM/MN/ML	Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej i letniskowej	30%	60%
RM/MN/ML/L	Tereny zabudowy zagrodowej, mieszkaniowej jednorodzinnej, letniskowej i tereny lasów	20%	70%
U	Tereny zabudowy usługowej	90%	10%
UKs	Tereny zabudowy usług sakralnych	-	-
UP	Tereny zabudowy usług publicznych	80%	20%
UTS/L	<i>Tereny usług turystycznych sportu i rekreacji oraz lasów</i>	<i>35%</i>	<i>55%</i>
PT	Tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej	80%	20%
P/U	Tereny zabudowy produkcyjno-usługowej	60%	25%
RO	Tereny specjalistycznej produkcji ogrodniczej	80%	10%

Dopuszcza się wyznaczenie innych wskaźników, jeżeli wynika to ze szczegółowej analizy terenu przy zachowaniu przepisów odrębnych.

Przyjmuje się, że terenami wyłączonymi spod zabudowy w Studium, zgodnie z obowiązującymi przepisami są:

- grunty organiczne;
- większe kompleksy leśne;
- korytarze ekologiczne;
- obszary narażone na powódzie niezabudowane;
- obszary osuwiskowe.
- *obszar pasa technologicznego linii elektroenergetycznej 400kV relacji Miłosna – Siedlce Ujrzanów.*

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW

3.1. Zasady ochrony zasobów i walorów środowiska, przyrody i krajobrazu

3.1.1. Ochrona zasobów środowiska

Specyfika położenia terenu (bliskość aglomeracji warszawskiej) i charakter środowiska (istotne zasoby i walory przyrodnicze) predestynują obszar gminy Dębe Wielkie do lokalizacji funkcji przyjaznych środowisku, w tym do organizacji przestrzeni w taki sposób, by osiągnąć maksymalne ograniczenie ingerencji w środowisko w tych obszarach, gdzie skupiają się funkcje przyrodnicze, ochronne i klimatyczne.

W kształtowaniu przestrzeni gminy obowiązywać będzie zasada wzmocnienia biologicznie słabych struktur przyrodniczych w tym:

- sukcesywne zwiększanie stanu lesistości gminy poprzez politykę preferowania zalesień terenów mało przydatnych rolniczo (nieużytki oraz część gleb klas V, VI i VIz), zwłaszcza jako powiązań izolowanych obecnie kompleksów leśnych w części północnej gminy;
- ochrona kompleksów leśnych oraz zadrzewień śródłukowych, śródpolnych, przydrożnych;
- ochrona, zabezpieczenie czystości środowiska (wód, powierzchni ziemi, gruntów) i zwiększenie potencjału biologicznego dolin rzek Mieni, Długiej i Zązy, ze szczególnym zwróceniem uwagi na najbardziej zagrożone odcinki, tj. w sąsiedztwie terenów zabudowanych;
- *ochrona wyznaczonego na rysunku „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” korytarza ekologicznego biegnącego w dolinie rzeki Zązy, w obrębie obszaru zmiany studium oznaczonego numerem 7. – poprzez wyłączenie go z wszelkiej zabudowy kubaturowej, tak by stanowił szlak nieskrępowanej migracji zwierząt a jednocześnie pełnił rolę korytarza przewietrzającego.*

3.1.2. Ochrona walorów krajobrazowych

Ochrona walorów krajobrazowych gminy powinna być realizowana poprzez:

- ograniczanie rozproszenia zabudowy na terenach otwartych, zwłaszcza przyleśnych i nadwodnych;
- koncentrowanie zabudowy wzdłuż ciągów komunikacyjnych, przede wszystkim jako kontynuacja zabudowy już istniejącej;
- ograniczenie form zabudowy mieszkaniowej do zabudowy niskiej, dającej większe możliwości wkomponowania w krajobraz;
- ściśle reglamentowanie terenów, na których możliwa będzie lokalizacja zabudowy niemieszkaniowej, w tym zwłaszcza produkcyjno-usługowej;
- preferencję zabudowy agroturystycznej w strefach cennych krajobrazowo;
- wykluczenie obszarów budownictwa rekreacyjnego w lasach i na terenach nadwodnych (w dolinach).

3.1.3. Prawna ochrona przyrody

Studium adaptuje postanowienia ochronne dotyczące ustanowionych form ochrony przyrody, to jest:

- Mińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu;
- pomników przyrody.

Wszystkie ustanowione formy ochrony przyrody wskazane są na rysunku studium. Ustalenia ochronne dotyczące pomników przyrody mają zakres lokalny, natomiast Miński Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje rozległą południowo-wschodnią część gminy. W obszarze tym zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko; (nie dotyczy przedsięwzięć służących obsłudze ruchu komunikacyjnego, turystyce oraz przedsięwzięć bezpośrednio związanych z rolnictwem i przemysłem spożywczym);
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu; (nie dotyczy wydobywania piasku i żwiru na powierzchni nie przekraczającej 2 ha przy przewidywanym rocznym wydobyciu nie przekraczającym 20 000 m³);
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwoświsłkowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Wszelkie prace prowadzone w zasięgu strefy wpływu na pomnik przyrody powinny być uprzednio uzgadnianie z Wojewódzkim Konserwatorem Przyrody.

3.2. Zasady ochrony środowiskowych warunków jakości życia

3.2.1. Ochrona przed zanieczyszczeniami powietrza

W zakresie ochrony dobrej jakości powietrza atmosferycznego przewiduje się:

- ograniczenie możliwości lokalizacji obiektów, których działalność powoduje emisję zanieczyszczeń z procesów technologicznych;

- preferencję tzw. ekologicznych źródeł i nośników energii m.in. poprzez eliminację paliw węglowych oraz zapewnienie odpowiedniego do zapotrzebowania zaopatrzenia w energię elektryczną i gaz;
- zakaz dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą przekraczania dopuszczalnych norm emisyjnych ustalonych na podstawie przepisów szczególnych.

3.2.2. Ochrona przed hałasem

Podstawowym kierunkiem działań w zakresie ochrony przed hałasem będzie ograniczenie lokalizacji obiektów o funkcjach wrażliwych na hałas w sąsiedztwie uciążliwych tras komunikacyjnych (drogi krajowej nr 2 i linii kolejowej).

Ponadto zaleca się wprowadzenie następujących działań w celu ochrony przed hałasem:

- wszelkie budynki i urządzenia z nimi związane powinny być zaprojektowane, wykonane i użytkowane w taki sposób, aby poziom hałasu, na który będą narażeni użytkownicy lub ludzie znajdujący się w ich sąsiedztwie, nie stanowił zagrożenia dla ich zdrowia, a także umożliwił im wykonanie prac, odpoczynek w zadowalających warunkach;
- poziom hałasów i drgań nie może przekraczać wartości dopuszczalnych, określonych w przepisach szczególnych;
- znaczącym źródłem hałasu na obszarach objętych „Studium...” są ciągi komunikacyjne. Zasięg oddziaływania hałasu emitowanego przez pojazdy mechaniczne jest zależny od sposobu zagospodarowania poszczególnych działek wzdłuż dróg. Znajdujące się przy drogach budynki mają obniżony komfort akustyczny. Wskazane jest więc umieszczanie wzdłuż dróg zieleni ochronnej, która stanowić będzie ekran akustyczny.

3.2.3. Ochrona wód podziemnych

Przedmiotem szczególnej ochrony powinna być czystość czwartorzędowych wód podziemnych, stan, których jest obecnie nie w pełni zadowalający oraz fragment trzeciorzędowego zbiornika wód podziemnych „Subniecka warszawska - część centralna”. Czwartorzędowy poziom wodonośny jest ujmowany przez większość studni lokalnych, natomiast wody trzeciorzędowe stanowią perspektywiczny zbiornik zaopatrzenia w wodę.

Poprawa jakości wód podziemnych uzależniona jest głównie od zmian technologicznych w gospodarce ściekowej i rolnej, przede wszystkim od realizacji systemów kanalizacyjnych i likwidacji dzikich wysypisk odpadów.

Ochrona zbiornika trzeciorzędowego, to zadanie rządowe. Powinno ono polegać m.in. na ścisłym określeniu granic obszaru najwyższej ochrony. W studium przewiduje się ochronę tego zbiornika poprzez wyeliminowanie na terenie gminy możliwości lokalizowania obiektów potencjalnie niebezpiecznych dla czystości wód tego zbiornika.

Przez część środkową gminy na północ od drogi krajowej nr 2 przebiega dział wodny pomiędzy zlewnią rzeki Wisły i Narwi. Prawie cała gmina położona jest w obszarze najwyższej ochrony zbiorników wód podziemnych. Z wyłączeniem na północy terenów wsi Kąty Goździejewskie i na południu gminy terenów wsi Jędrzejnik, Celinów, Górki i Teresław.

3.2.4. Gospodarka odpadami

W zakresie gospodarki odpadami - zarówno komunalnymi jak i niebezpiecznymi - utrzymana zostanie sytuacja dotychczasowa. Odpady komunalne będą zbierane przez upoważnione przedsiębiorstwa i wywożone na składowisko w celu utylizacji. Nie przewiduje się organizowania na terenie gminy zakładów ich utylizacji. Pod względem organizacyjnym gospodarka odpadami powinna odbywać się w dalszym ciągu w oparciu o „Plan gospodarki odpadami w powiecie mińskim” oraz „Gminny plan gospodarki odpadami”. Pod względem przestrzennym działania organizacyjne przekładają się na konieczność zapewnienia warunków (terenu) do wstępnej segregacji odpadów w źródłach ich powstawania.

3.2.5. Ochrona przed nadzwyczajnymi zagrożeniami środowiska

Na terenie gminy nie występują zagrożenia powodzią katastrofalnymi lub ruchami masowymi ziemi.

4. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

4.1. Leśna przestrzeń produkcyjna

4.1.1 Zalesienia

W studium wskazuje się rejony, w których należy preferować zalesienia na słabych gruntach rolniczych. Rejony zostały wskazane jako postulowane. Ich granice określono, opierając się przede wszystkim na analizie obecnego rozmieszczenia powierzchni leśnych. Kierowano się zasadą wypełniania luk w obecnych zalesieniach i wyrównywania - rozszerzania kompleksów leśnych w rejonach, gdzie są szczególnie rozdrobnione lub zawężone.

Zalesienia, perspektywicznie wzbogacające zasoby i walory środowiska, realizowane we wskazanych w studium rejonach, wzmocnią docelowo tereny aktywne przyrodniczo, zwiększając potencjał przyrodniczy zwłaszcza obecnych stref przyleśnych.

4.1.2. Ochrona terenów leśnych

Nierównomierna lesistość gminy wymaga szczególnej ochrony terenów leśnych. Dotyczy to zarówno dużych, zwartych kompleksów, jak i małych, izolowanych lasów rozproszonych wśród terenów rolnych. W gminie Dębe Wielkie małe lasy śródpolne są istotne dla kształtowania warunków ekologicznych, w tym dla świata zwierzęcego - jako podstawa funkcjonowania korytarzy ekologicznych.

Konieczność ochrony rozproszonych małych terenów leśnych wynika ze stosunkowo małego udziału, jaki - poza zwartymi kompleksami leśnymi - mają w powierzchni gminy powierzchnie czynne biologicznie, trwale pokryte roślinnością, zwłaszcza łąki i pastwiska. Udział takich terenów w ogólnym bilansie powierzchni ma decydujący wpływ na jakość środowiska, przyczynia się bowiem do kształtowania korzystnego bilansu wodnego (retencja)

i oddziałuje na warunki aerosanitarne. Lasy śródpolne podnoszą jakość przestrzeni rolniczej. Ochrona istniejących lasów obejmować powinna zarówno działania bierne jak i czynne. Do działań biernych zaliczyć należy rygorystyczne przestrzeganie zakazu przeznaczania jakichkolwiek terenów leśnych na inne cele. Jest to szczególnie istotne w przypadku małych, izolowanych zespołów lub zespołów o funkcjach szczególnych (np. w dolinach rzek). Działania czynne powinny polegać na egzekwowaniu obowiązków ciążących na właścicielach lasów. Obowiązki te określa Ustawa o lasach z 1991 r., a dotyczą one m.in. odpowiedniej pielęgnacji drzewostanów.

Szczegółnej ochronie podlegają lasy ochronne. Na terenie lasów ochronnych obowiązuje nakaz prowadzenia w nich gospodarki leśnej w sposób zapewniający ciągle spełnianie przez nie celów, dla których zostały wydzielone a przede wszystkim przestrzeganie zasad gospodarowania zawartych w przepisach odrębnych tj. w Rozporządzeniu Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej, a w szczególności:

- zakaz pełnego lub sezonowego pozyskiwania drewna;
- zakaz melioracji odwadniających;
- nakaz zmiany sposobu użytkowania zrębowego na przerębowy;
- nakaz wykonywania określonych zabiegów w zakresie zagospodarowania i ochrony lasów.

4.2. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że rolnicza przestrzeń produkcyjna w gminie Dębe Wielkie wykorzystywana jest mało efektywnie. Niska opłacalność produkcji rolnej i duże rozdrobnienie gospodarstw oraz dostępność pozarolniczego rynku pracy sprawiają, że niewiele ponad 20% gospodarstw zajmuje się chowem zwierząt. Pozostałe 80% gospodarstw, to gospodarstwa z definicji. Produkcja rolna jest w nich faktycznie zarzucona, budynki inwentarskie i gospodarcze pozostają puste lub są adaptowane na cele nie związane z produkcją rolną, a około 40% gruntów rolnych leży odłogiem. Z drugiej strony we wnioskach pod adresem studium zgłoszone zostało bardzo duże zapotrzebowanie na zmianę przeznaczenia terenów rolnych pod różnego rodzaju zainwestowanie.

Uwzględniając ten stan, w kształtowaniu rolniczej przestrzeni produkcyjnej w Studium kierowano się następującymi zasadami:

- wskazane na rysunku studium tereny nowej zabudowy, uszczuplające areał użytków rolnych, starano się lokalizować w enklawach i w sąsiedztwie istniejącej zabudowy, na gruntach nadających się pod zabudowę, posiadających odpowiednie uzbrojenie lub łatwość jego wykonania, o relatywnie najniższej przydatności do produkcji rolnej;
- tereny o najniższej przydatności do produkcji rolnej wskazano pod zalesienia kierując się ponadto innymi zasadami, zwłaszcza dążeniem do wyrównywania granicy rolno-leśnej;
- w celu poprawy struktury agrarnej konieczne jest wdrażanie procesu scaleń i wymiany gruntów.

Ponadto na terenach rolnych dopuszcza się:

- modernizację, przebudowę i rozbudowę istniejących siedlisk zagrodowych;

- budowę kompletnego siedliska zagrodowego zgodnie z przepisami odrębnymi w tej mierze;
- lokalizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej;
- pobór kruszywa na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- budowę dróg lokalnych i dojazdowych niezbędnych do funkcjonowania tych terenów oraz poszerzanie istniejących dróg;
- przeznaczenie gruntów rolnych pod zalesienie na wniosek właściciela, jeśli spełniają one warunki określone w przepisach odrębnych.
- Na terenach rolnych obowiązuje:
- zachowanie istniejących urządzeń melioracyjnych objętych zadaniami (obiektami) na terenie miejscowości: Dębe Wielkie, Olesin, Aleksandrówka, Kąty Goździejewskie, Poręby, Choszczówka Rudzka, Choszczówka Dębska, Ruda, Bykowizna, Jędrzejnik, Cyganka, Ostrów Kania, Choszczówka Stojecka, Koberne, Chrośła, Celinów, Górki, Cezarów, Rysie, Cięciwa. Każdorazowa zmiana terenów zmeliorowanych na tereny budowlane wymaga przebudowy urządzeń melioracyjnych w uzgodnieniu z właściwym inspektorem WZWiUM;
- na terenach zmeliorowanych należy dostosować zagospodarowania terenów do wymogów wynikających z przepisów szczególnych;
- ochrona terenów zadrzewień śródpolnych, ols nad ciekami wodnymi, zespołów roślinności wodnej i torfowisk. Zabrania się ich niszczenia, uszczuplania i osłabiania odporności siedliskowej. Działania mogące zmienić stosunki wodne wymagają uzyskania pozwoleń wodno-prawnych.

5. KIERUNKI I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

5.1. Obszary objęte ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Obiekty wraz z otoczeniem wpisane do rejestru zabytków wojewódzkiego konserwatora zabytków na terenie gminy Dębe Wielkie:

1. Kościół par. p.w. śś. Piotra i Pawła w Dębem Wielkim, mur., 1906 r., arch. Józef Pius Dziekoński, nr rejestru zabytków A-306 z dnia 29.12.1983 r.
2. Nagrobki na cmentarzu parafialnym w Dębem Wielkim:
 - a) Alisi Żylla, piaskowiec, 1911r., nr rejestru zabytków B-56, poz.1, z dnia 29.12.2004r.;
 - b) Karoliny z Girzewskich Osielskiej, piaskowiec, 1921 r., nr rejestru zabytków B-56, poz. 2, z dnia 29.12.2004r.;
 - c) Antoniego Szostaka, piaskowiec, 1916 r., wpisany do rejestru zabytków decyzją nr 156/2008, poz. 1, z dnia 11.02.2008 r.;
 - d) Anny z Piotrowiczów Jastrzębskiej, piaskowiec, 1933 r., wpisany do rejestru zabytków decyzją nr 156/2008, poz. 2, z dnia 11.02.2008 r.;
 - e) rodziny Malesów, piaskowiec, 1915 r., wpisany do rejestru zabytków decyzją nr 156/2008, poz. 3, z dnia 11.02.2008 r.;
 - f) Stanisława Jastrzębskiego, piaskowiec, 1934 r., wpisany do rejestru zabytków decyzją nr 156/2008, poz. 4, z dnia 11.02.2008 r.

3. Park podworski w Dębem Wielkim, 2 poł. XIX w., nr rejestru zabytków A-273, z dnia 24.07.1980 r.
4. Zespół dworsko-parkowy w Olesinie:
 - a) dwór, mur., 1906, nr rejestru zabytków A-110 z dnia 16.12.1976 r.;
 - b) kapliczka na wyspie, mur., XIX w., nr rejestru zabytków A-110 z dnia 16.12.1976 r.;
 - c) park, 2 poł. XIX w., nr rejestru zabytków A-110 z dnia 16.12.1976 r.
5. Kapliczka z figurą Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej w Ostrowie Kani, nr rejestru zabytków B-154 z dnia 31.12.2007 r.
6. Zespół dworsko-parkowy w Rudzie:
 - a) rządcówka, drewn., pocz. XX w., nr rejestru zabytków A-154/651 z dnia 09.04.1962 r
 - b) park, 2 poł. XIX w., nr rejestru zabytków 110 z dnia 16.12.1976 r.

Wszelkie prace inwestycyjne podejmowane przy wymienionych obiektach należy prowadzić w oparciu o przepisy odrębne.

5.2. Obiekty figurujące w ewidencji zabytków

Pełny wykaz obiektów w ewidencji zabytków został zamieszczony w rozdziale I punkcie 4 podpunkcie 10.

Wszelkie prace inwestycyjne podejmowane przy wymienionych obiektach wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

5.3. Obiekty i obszary proponowane do objęcia ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Postuluje się wpisanie do rejestru zabytków następujących obiektów:

1. Plebania przy kościele par. pw. św. Piotra i Pawła w Dębem Wielkim, mur., 1935 r.
2. Dworzec w Dębem Wielkim, mur., 1900 - 1918 r.
3. Dwór w Aleksandrowce, drewn., ok. 1830 r.

5.4. Strefowanie krajobrazu kulturowego oraz warunki w poszczególnych strefach

Na obszarze gminy Dębe Wielkie, proponuje się wyznaczyć następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

Strefa "A" - pełnej ochrony historycznej struktury przestrzennej, obejmuje:

- kościół parafialny rzymskokatolicki w Dębem Wielkim;
- park podworski w Dębem Wielkim;
- zespół dworsko-parkowy w Olesinie;
- kapliczkę z figurą Matki Boskiej w Ostrowie Kani;
- park podworski w Rudzie.

Wszelkie działania inwestycyjne w strefie „A” należy prowadzić w oparciu o przepisy odrębne.

Strefa "B" - ochrony zachowanych elementów zabytkowych, obejmuje:

- cmentarz parafialny w Dębem Wielkim;
- krzyż poświęcony poległym żołnierzom polskim w czasie powstania listopadowego na skrzyżowaniu ulicy Pustelnickiej z ul. Prądyńskiego w Dębem Wielkim, *przy czym znosi się tę część Strefy, która leży w obszarze zmiany Studium oznaczonym numerem 1;*
- pomnik poświęcony poległym żołnierzom Armii Radzieckiej w Dębem Wielkim;
- zespół dworsko-parkowy w Aleksandrówce;
- zespół dworsko-parkowy w Ostrów Kani;
- krzyż na skrzyżowaniu dróg w Jędrzejniku;
- teren założenia dworskiego ze stawami w Rudzie;

Strefa ta powinna podlegać postulowanym rygorom:

- wymaga się zachowania zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, tj. utrzymania istniejącej sieci dróg, alei, szpalerów osi widokowych i kompozycyjnych;
- dopuszcza się realizację nowej zabudowy w zależności od jej funkcji, z wymogiem dostosowania jej do historycznej kompozycji przestrzennej w zakresie skali i bryły zabudowy, przy jednoczesnym założeniu harmonijnego współlistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej;
- wymaga się zachowania pierwotnych podziałów parcelacyjnych;
- zakazuje się wytyczania nowych publicznych ciągów komunikacyjnych;
- wszelkie działania inwestycyjne w tej strefie wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Strefa "K" - ochrony krajobrazu, obejmuje:

- teren przy parku podworskim w Dębem Wielkim;
- teren przy zespole dworsko-parkowym w Aleksandrówce;
- teren przy zespole dworsko-parkowym w Olesinie;
- teren przy zespole dworsko-parkowym w Ostrowie Kani;
- teren przy zespole dworsko-parkowym w Rudzie.

W strefie tej postuluje się:

- zachowanie istniejącego wartościowego drzewostanu;
- utrzymanie istniejącego użytkowania;
- niewprowadzanie zwartych nasadzeń wysoką roślinnością;
- nielokalizowanie obiektów kubaturowych;
- wszelkie działania inwestycyjne w tej strefie wymagają akceptacji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefa "E" - ochrony ekspozycji zespołu zabytkowego, obejmuje:

- widok z ul. Warszawskiej (szosy Warszawa - Terespol) na kościół parafialny w Dębem Wielkim w kierunku południowo-wschodnim oraz zachodnim.

Wprowadza się tę Strefę w północnej, i północno-wschodniej części obszaru zmiany Studium oznaczonego numerem 1, leżącej wzdłuż ulicy Warszawskiej, tak by zapewniała ochronę ekspozycji parku podworskiego w Dębem Wielkim.

Wprowadza się tę strefę w północnej części obszaru zmiany Studium oznaczonego numerem 2, tak by zapewniała ochronę ekspozycji cmentarza parafialnego w Dębem Wielkim.

Strefa ta podlega następującym rygorom:

- wprowadza się zakaz zwartych nasadzeń wysoką roślinnością;
- zakazuje się wznoszenia wysokich obiektów kubaturowych;
- wszelkie działania inwestycyjne w tej strefie wymagają akceptacji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefa "OW"- obserwacji archeologicznych, obejmuje stanowiska według niżej zamieszczonego wykazu:

nr strefy	nr ew. stanowiska	charakterystyka stanowiska
I	56-70/15	śląd osadnictwa z epoki brązu
II	56-70/16	śląd osadnictwa z epoki brązu
III	56-70/12,13,14	zespół osadniczy z okresu neolitu i epoki brązu
IV	56-70/10	śląd osadnictwa z okresu neolitu
V	56-70/11	obozowisko z I-III w.n.e.
VI	57-70/17	śląd osadnictwa z epoki brązu
VII	56-71/3	osada z epoki brązu
VIII	56-70/18	wieś z XVI-XX w.
IX	56-71/2a	śląd osadnictwa z epoki brązu
X	57-70/2,3	zespół osadniczy z okresu neolitu i wczesnej epoki brązu
XI	57-70/5	osada z okresu neolitu i wczesnej epoki brązu
XII	57-70/6	śląd osadnictwa z wczesnej epoki brązu
XIII	57-71/1a	śląd osadnictwa z epoki kamienia
XIV	57-71/2a	śląd osadnictwa z epoki brązu
XV	57-71/7a,8a	ślady osadnictwa z epoki kamienia i wczesnej epoki żelaza
XVI	57-71/5a	osadnictwa z epoki neolitu
XVII	57-71/9a,10a	śląd osadnictwa z okresu neolitu, osada wczesnośredniowieczna
XVIII	57-71/6a	śląd osadnictwa z epoki brązu
XIX	58-70/24	śląd osadnictwa wczesnośredniowiecznego
XX	58-70/26,27huta	zespół produkcyjny z XVI-XVIII, śląd osadnictwa z epoki kamienia
XXI	58-70/28	śląd osadnictwa z wczesnej epoki brązu
XXII	58-70/29	wieś XV-XXw.
XXIII	58-70/31	śląd osadnictwa z wczesnej epoki brązu
XXIV	58-70/30	śląd osadnictwa z wczesnej epoki brązu
XXV	58-70/32	śląd osadnictwa z epoki kamienia
XXVI	58-70/33	śląd osadnictwa wczesnośredniowiecznego
XXVII	58-70/25	ślady osadnictwa z XIII-XVII w.
XXVIII	58-70/34	osada XII-XIII w.
XXIX	58-70/35	osada XII-XIII w.
XXX	58-71/8	śląd osadnictwa starożytnego
XXXI	58-70/36	zagroda XVII-XX w.
XXXII	57-71/21	ślady osadn. z epoki kamienia

XXXIII	57-71/19	ślady osadn. z okresu neolitu, średniowiecza i nowożytnego
XXXIV	57-71/22	ślady osadn. z wczesnej epoki brązu i okresu nowożytnego
XXXV	57-71/24	śląd osadn. z epoki kamienia
XXXVI	57-71/23	obozowisko z okresu neolitu, ślady osadn. z wczesnej epoki brązu
XXXVII	57-71/27	wieś historyczna
XXXVIII	57-71/28	wieś historyczna

Na obszarze stref ochrony archeologicznej, wszelką działalność inwestycyjną, a w szczególności tę, która łączy się z naruszeniem ziemi na głębokość poniżej 30 cm, należy prowadzić po uprzednim uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, pod nadzorem archeologiczno-konserwatorskim.

Na obszarze strefy „OW” należy unikać lokalizowania inwestycji wielkokubaturowych i wymagających szczególnych warunków posadowienia (np. palowanie, odwierty).

6. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI

Podstawowe znaczenie w powiązaniach zewnętrznych gminy będzie miała nadal zmodernizowana linia kolejowa. Dokonująca się wymiana taboru na bardziej nowoczesny spowoduje skrócenie czasu przejazdu koleją.

W układzie dróg kołowych w najbliższych latach nastąpią istotne zmiany. Dotyczą one przede wszystkim drogi krajowej nr 2.

W pierwszej kolejności, prawdopodobnie już w roku 2010, wykonane zostaną prace podnoszące bezpieczeństwo przejazdu przez Dębe Wielkie. W planie jest m.in. budowa dwóch skrzyżowań (w tym jednego typu „rondo” oraz drugiego z sygnalizacją świetlną) i poszerzone pasy dla ruchu wewnętrznego po obu stronach głównej trasy, a także przystanków i zatok autobusowych.

W dalszej perspektywie (po 2010 roku) zostanie wybudowana autostrada A2, która będzie przebiegać po północnej stronie Gminy Dębe Wielkie. W 2009 roku rozpocznie się realizacja autostradowego obejścia (obwodnicy) Mińska Mazowieckiego, którego początek będzie włączony do istniejącej drogi krajowej nr 2 w rejonie wsi Choszczówka Dębska na terenie gminy Dębe Wielkie, a koniec na zachód od Kałuszyna poprzez węzeł w Ryczołku. Zjazd na obwodnicę z drogi nr 2 w rejonie Choszczówki będzie pełnił rolę tymczasową do momentu włączenia obwodnicy do ciągu autostradowego Świecko – Terespol. Docelowo wjazd na autostradę z rejonu Mińska Mazowieckiego odbywać się będzie przez węzeł w Arynowie w gminie Mińsk Mazowiecki. Część dróg przecinających autostradę przebiegać będzie bezkolizyjnie wiaduktami nad trasą autostrady, a przebieg części dróg w rejonie autostrady będzie przekształcony. Dotyczy to również gminy Dębe Wielkie.

Kolejne usprawnienie powiązań zewnętrznych nastąpi poprzez modernizację drogi wojewódzkiej nr 637 relacji Warszawa – Stanisławów – Węgrów. W ramach tej modernizacji nastąpi: poszerzenie jezdni, remont i wzmocnienie istniejących konstrukcji nawierzchni, umocnienie poboczy, budowa zatok autobusowych, budowa zjazdów na posesje, modernizacja odwodnienia.

Ważną rolę będą odgrywać drogi powiatowe, zwłaszcza:

- nr 2218W (Dębe Wielkie – Pustelnik),

- nr 2219W (Arynów – Cyganka),
- nr 2221W (Dębe Wielkie – Górki),
- nr 2222W (Dębe Wielkie – Chrośla).

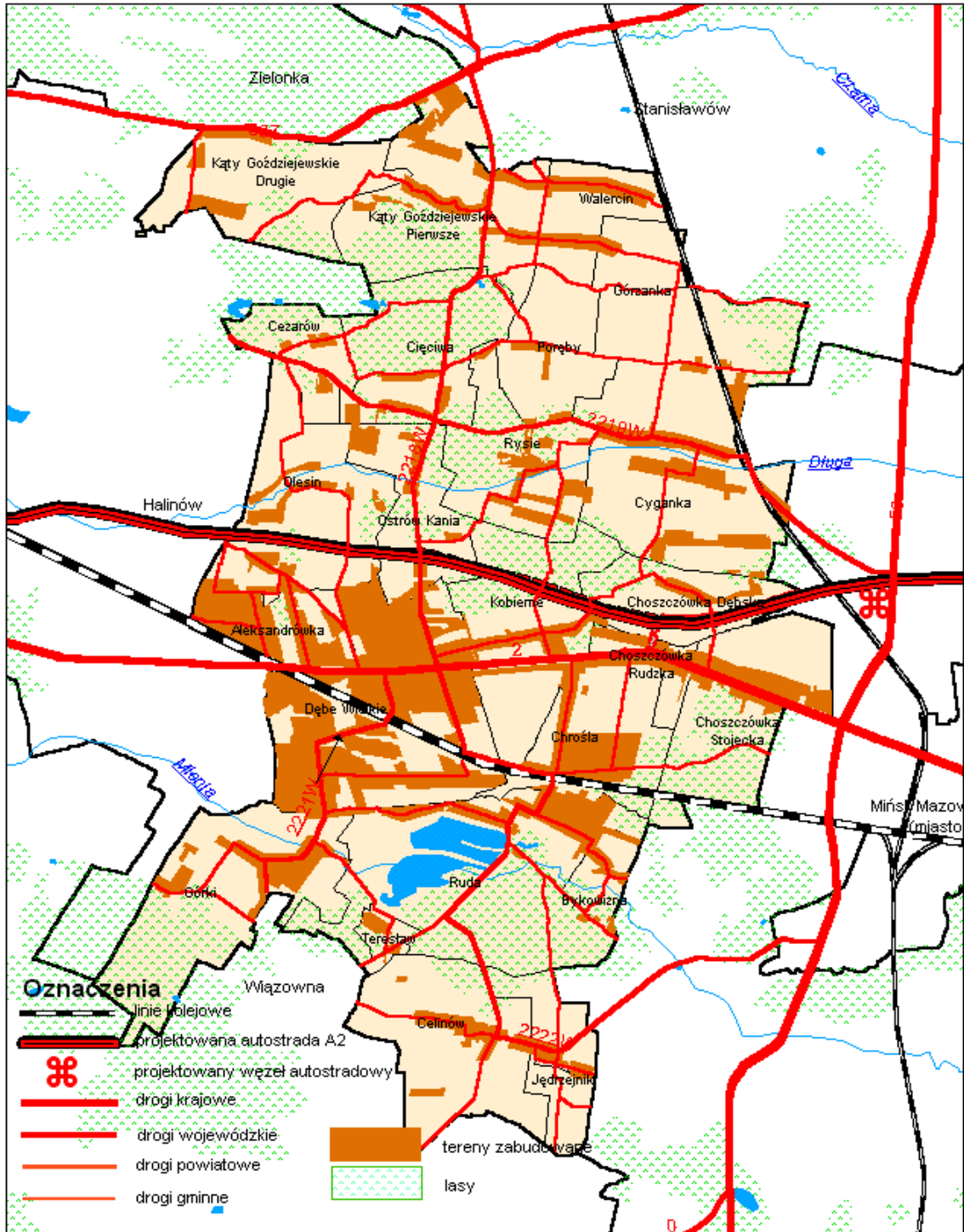
Drogi te pozwalają na powiązanie większości wsi w gminie z miejscowością Dębe Wielkie oraz skrócone połączenia tych miejscowości z Mińskiem Mazowieckim.

Drogi gminne stanowią i stanowiąc będą układ uzupełniający w stosunku do układu podstawowego, który łączy wsie gminy między sobą i w powiązaniu z układem powiatowym stwarza możliwość dojazdu do wsi gminnej mieszkańcom mniejszych miejscowości. Szczególne znaczenie w układzie dróg gminnych będą miały drogi:

Numer drogi	Lokalizacja drogi/nazwa drogi*
220201W	Jędrzejnik-gr.gminy Mińsk Maz.-dr.krajowa nr 50-Zamienie
220203W	Bykowizna-gr. gminy Mińsk Maz.-(dr. powiatowa nr2222W-Kędzierak)
220204W	dr. powiatowa nr 2219W-Cyganka-gr.gminy Stanisławów-(Wólka Wybraniecka)
220205W	dr. wojewódzka nr 637-(Pustelnik)-gr.gminy Stanisławów-Walercin Stary-gr. gminy Stanisławów-dr.gminna nr 221204W
220207W	Dębe Wielkie-Kobierne-Choszczówka Dębska-gr. gminy Mińsk Maz.-(Arynów)
220209W	dr. powiatowa nr 2222W-(Chrośla)-gr. gminy Mińsk Maz.-(Stojadła)
220210W	dr. gminna nr 220211 W-Ostrów Kania-dr. powiatowa nr 2218 W
220211W	Dębe Wielkie-Olesin Duży-Olesin Górny-Cezarów-dr. powiatowa nr 2218W
220212W	Cezarów-Cięciwa-Poręby-Cyganka Północna-gr.gminy Stanisławów-dr. gminna nr 220806W
220213W	dr. gminna nr 220211W-do granicy Cisie
220214W	dr. krajowa nr 2-Kobierne-Rysie-dr.gminna nr 220233W
220215W	(Marylew)-Gorzanka-Kąty Goździejewskie I-Rogale-gr.Chobot
220216W	Choszczówka Dębska-Cyganka
220217W	Choszczówka Rudzka-Chrośla-(przystanek PKP Wrzosów)
220219W	dr. powiatowa nr 2222W-gr. Poręby
220220W	dr. powiatowa nr 2221W-(Hutna Góra)-Teresław-dr.gminna nr 220219W
220221W	dr. krajowa nr 2-dr. gminna nr 220207W-Choszczówka Dębska
220222W	dr. krajowa nr 2-Choszczówka Stojecka-dr. gminna nr 220221W
220223W	dr. powiatowa nr 2218W-Janów-dr. gminna nr 220204W-(Gorzanka)
220228W	Celinów-gr. Poręby
220232W	dr. powiatowa nr 2221W-Działy Dębskie-dr. powiatowa nr2222W
220235W	dr. powiatowa nr 2220W-dr. gminna nr 220237W
220236W	dr. gminna nr 220235W-(Aleksandrówka)-gr. gminy Dębe Wielkie

Należy dążyć do poprawy stanu technicznego tych dróg, które obecnie w przeważającej części posiadają nawierzchnię żwirową lub gruntową. Kierunkowy układ powiązań komunikacyjnych przedstawia mapa 6.

Mapa 6. Powiązania komunikacyjne gminy Dębe Wielkie – kierunki

Opracowanie własne

Układ komunikacji zbiorowej – autobusowej będzie rozwijany w oparciu o podstawowy

układ komunikacyjny gminy, po uprzedniej modernizacji dróg (jezdnie utwardzone o odpowiedniej nośności i odpowiednich parametrach technicznych) i wybudowaniu zatok autobusowych i wiat przystankowych dla pasażerów. Przewiduje się prowadzenie linii autobusowych głównie następującymi ciągami komunikacyjnymi: drogą krajową nr 2, drogą wojewódzką nr 637, drogami powiatowymi: nr 2218W, nr 2219W i nr 2222W.

W celu zwiększenia atrakcyjności gminy pod względem turystycznym należy przewidzieć poprowadzenie wydzielonych ścieżek rowerowych lub wprowadzić udogodnienia dla ruchu rowerowego na drogach prowadzących do atrakcyjnych miejsc turystyczno-krajoznawczych. Dla podniesienia bezpieczeństwa ruchu konieczne jest prowadzenie ścieżek rowerowych i rowerowo-piesznych w ciągach dróg: nr 2, nr 637, nr 2218W, nr 2219W i nr 2222W.

Na terenie gminy należy zapewnić odpowiednią sieć stacji paliw i zakładów obsługi pojazdów. Zakłada się, że sieć ta będzie kształtować się pod wpływem popytu i podaży.

W chwili obecnej w rejonie przystanków kolejowych tworzą się nieorganizowane parkingi dla samochodów osobowych i rowerów. Należy w tych rejonach przygotować odpowiednie miejsca parkingowe. Odpowiednią liczbę miejsc parkingowych należy zabezpieczyć również przy obiektach handlowych i usługowych.

W obecnej dobie coraz większego znaczenia dla ludności nabiera dostępność do lotnisk. Gmina Dębe Wielkie znajduje się pod tym względem w dobrej sytuacji, biorąc pod uwagę stosunkowo niewielką odległość do międzynarodowego Portu Lotniczego im. Fryderyka Chopina na Okęciu. W perspektywie przewiduje się dostosowanie do lotów cywilnych lotniska wojskowego w Janowie koło Mińska Mazowieckiego¹⁴, co zdecydowanie poprawi dostęp do komunikacji powietrznej również mieszkańcom gminy Dębe Wielkie.

Przy opracowywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić następujące zalecenia:

- określić linie rozgraniczające dla poszczególnych ciągów drogowych przyjmując dla dróg: powiatowych - min. 12 m, gminnych - min. 10 m;
- wprowadzić do wykazu dróg gminnych drogi (nie objęte obowiązującym wykazem) obsługujące zabudowę na terenach wsi oraz tereny rolnicze;
- obiekty budowlane przy drogach powinny być sytuowane zgodnie z przepisami szczególnymi.

Zaleca się, aby w sporządzanych planach miejscowych i ich zmianach określić minimalne wskaźniki liczby miejsc parkingowych (m.p.) dla obiektów nowo wznoszonych i rozbudowywanych na następującym poziomie:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – 2 m.p./dom lub segment;
- dla obiektów administracji – 25 m.p./1000 m² p.uż.;
- dla szkół – 25 m.p./1000 m² p.uż.;
- dla handlu (sklepy, punkty usługowe) – 25 m.p./1000 m² p. uż.;
- dla hurtowni – 5 ÷ 15 m.p./1000 m² p.uż.;
- dla targowisk – 35 m.p./1000 m² pow. targowej lub 1,5 m.p./stoisko;
- dla zakładów produkcyjnych – 35 m.p./100 zatrudnionych;
- dla restauracji i kawiarni – 35 m.p./100 miejsc konsumpcyjnych;
- dla obiektów sportowych i rekreacyjnych - 20 m.p./100 użytkowników jednocześnie;

¹⁴ Lotnisko to znajduje się w sieci projektowanych lotnisk regionalnych na Mazowszu.

- dla przychodni zdrowia rejonowych – 10 m.p./1000 m² p. uż.;
- dla prywatnych przychodni i gabinetów lekarskich – min. 2 m.p./1 gabinet;
- dla hoteli – min. 35 m.p./100 łózek;
- dla klubów i domów kultury – 20 m.p./100 użytkowników jednocześnie;
- dla stacji obsługi samochodów – 4 m.p./1 stanowisko naprawcze;
- dla banków – 40 mp./1000 m² p.uż.;
- dla kościołów – 10 m.p./100 użytkowników jednocześnie;
- dla cmentarzy – 7 m.p./ha;
- dla ogródków działkowych – 2 m.p./5 działek.

Dopuszcza się urządzenie parkingów ogólnodostępnych w obrębie terenów ulic – pod warunkiem zachowania wymaganych parametrów technicznych ulic i zgody zarządcy.

7. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

7.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Gospodarka wodno-ściekowa na terenie gminy jest rozwiązywana w oparciu o *Program* sporządzony w 2003 roku przez EKO-EFEKT Spółka z o.o., którego część została już zrealizowana. Program ten, oparty na zastanym wówczas stanie i zbilansowanych potrzebach, sformułował zadania i kolejność ich rozwiązywania w podziale na etapy¹⁵. Zadania te, z niewielkimi zmianami, zostały zaadaptowane w późniejszych dokumentach planistycznych¹⁶, a także zmodyfikowane i dostosowane do warunków rozwoju gminy poprzez uchwalenie przez Radę Gminy Dębe Wielkie:

- Programu koncepcji sieci wodociągowej dla gminy Dębe Wielkie (Uchwała Nr L/199/06 z dnia 26 października 2006 roku);
- Koncepcji programowo-przestrzennej kanalizacji sanitarnej dla Gminy Dębe Wielki (Uchwała Nr L/200/06 z dnia 26 października 2006 roku);
- Kierunków rozbudowy kanalizacji sanitarnej na terenie aglomeracji Dębe Wielkie (Uchwała Nr L/201/06 z dnia 26 października 2006 roku).

Rozbudowa infrastruktury komunalnej (sieci wodociągowo – kanalizacyjnej, przepompowni ścieków, dostosowania oczyszczalni ścieków do ilości dopływających ścieków) są realizowane na miarę posiadanych środków budżetowych i środków finansowych pozyskiwanych ze źródeł zewnętrznych.

Zgodnie ze stanem faktycznym, w końcu 2009 roku na terenie Gminy Dębe Wielkie strefa zwodociągowania objęła następujące części miejscowości: Dębe Wielkie, Chrośla, Ruda, Bykowizna, Kąty Goździejewskie i Ostrów Kania. Zaopatrzenie w wodę odbywa się poprzez trzy stacje uzdatniania wody. Najstarsza stacja zlokalizowana jest w miejscowości Chrośla, zaś w miejscowości Dębe Wielkie zlokalizowane są dwie nowe stacje, tj, jedna na

¹⁵ W odniesieniu do zbiorowego zaopatrzenia w wodę *Program* zaadaptował etapowanie przyjęte w *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Dębe Wielkie* z 1999 roku.

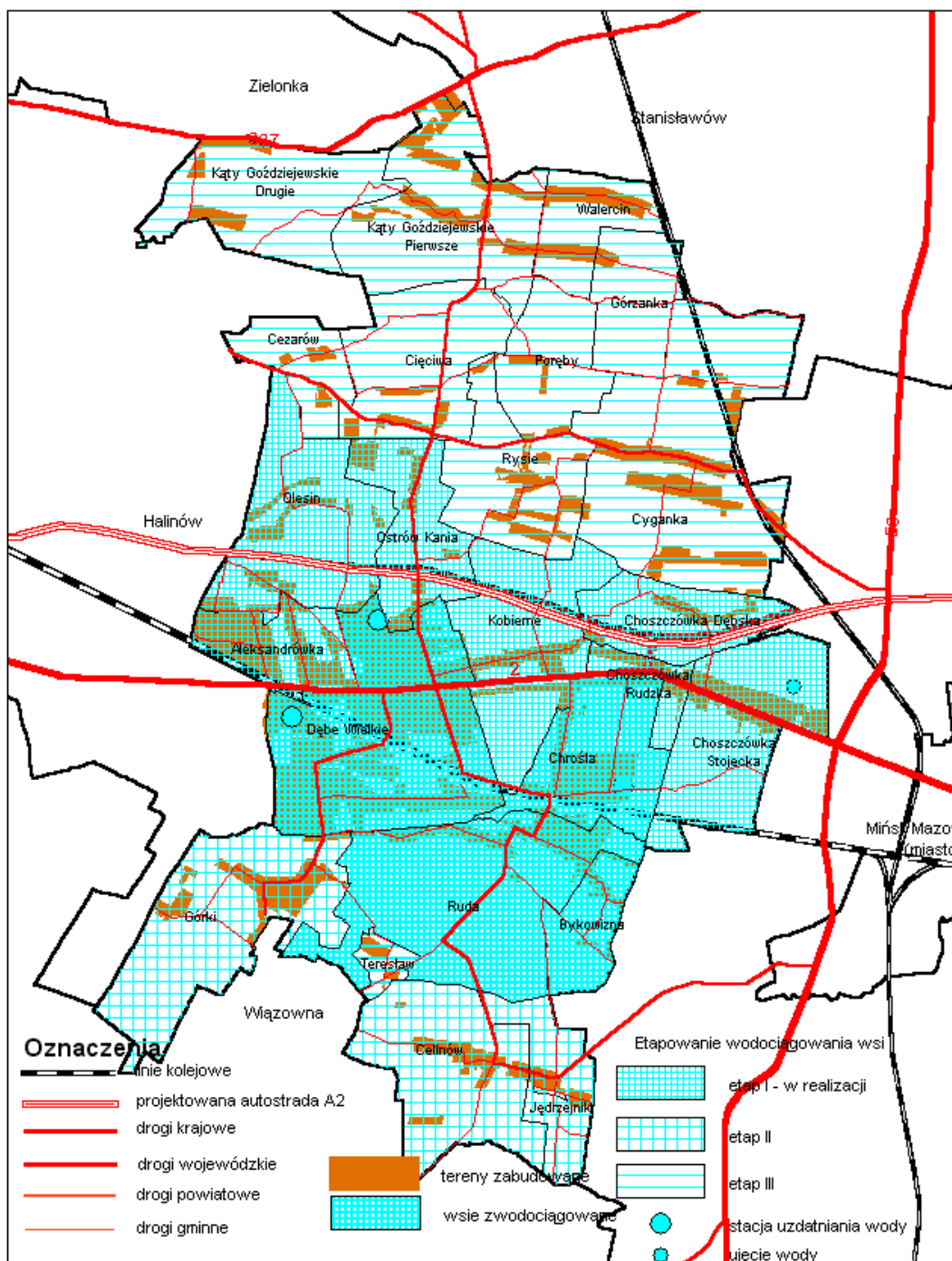
¹⁶ *Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Dębe Wielkie*, 2004; *Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Dębe Wielkie*, 2005; *Plan Rozwoju Miejscowości Dębe Wielkie*, 2005.

tw. Działach Dębskich, w pobliżu oczyszczalni ścieków oraz druga (oddana do eksploatacji w październiku 2009 roku) położona w odległości około 300 metrów na północ od ulicy Powstańców. Stacja Uzdatnianie Wody położona w pobliżu ulicy Powstańców jest najnowocześniejszym obiektem i zarazem o największym potencjale wydajności. Niniejsza stacja jest w pełni automatyczna, uzdatnianie wody odbywa się poprzez napowietrzanie, a następnie filtrację przez złożę w celu usunięcia związków manganu i żelaza. W przypadku wykrycia w wodzie bakterii jest ona poddawana chlorowaniu. Wybudowana stacja uzdatniania wody działa w oparciu o studnię głębinowa o wydajności $Q = 116 \text{ m}^3/\text{h}$ i głębokości 108 m. Maksymalna wydajność stacji wynosi $Q_{\text{sr.dob.}} = 1660 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{max dob.}} = 2696 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{max h}} = 296 \text{ m}^3/\text{h}$. Parametry te pozwolą w przyszłości po wybudowaniu gminnej sieci wodociągowej na zaopatrzenie w wodę wszystkich mieszkańców Gminy Dębe Wielkie, którzy zechcą podłączyć się do sieci wodociągowej.

W zakresie dalszego rozwoju zbiorowego zaopatrzenie w wodę w pierwszej kolejności będzie dokonywana budowa sieci wodociągowej w tych miejscowościach, dla których gmina posiada pełną dokumentację projektową oraz pozwolenia na budowę, dotyczy to następujących miejscowości Aleksandrówka, Koberne, Choszczówka Stojcka, Choszczówka Rudzka, Choszczówka Dębska i Olesin. Priorytetowym zadaniem będzie także połączenie sieci wodociągowej w miejscowości Dębe Wielkie z wodociągiem w miejscowości Chrośla. Inwestycja ta pozwoli na zasilenie mieszkańców Chrośli, Rudy i Bykowizny z w/w nowej stacji uzdatnianie wody, co zarazem pozwoli na odciążenie wyeksploatowanej stacji w Chrośli.

Kolejne zadania przewidziane w *Planie Rozwoju Lokalnego* obejmują budowę sieci z przyłączami we wsiach: Górki, Teresław, Celinów i Jędrzejnik (w południowej części gminy), a następnie pozostałe wsie: Kąty Goździejewskie I i II, Walercin, Gorzanka, Poręby, Cezarów, Cięciwa, Rysie i Cyganka (mapa 7).

Mapa 7. Wodociągowanie gminy – etapowanie

Opracowanie własne na podstawie materiałów Urzędu Gminy

W zakresie gospodarki ściekowej w *Programie* dokonano grupowania miejscowości w zespoły kanalizacyjne (mapa 8), powiązane ze zlewniami rzek przepływających przez gminę. Największy zespół obejmuje zlewnię centralną z odbiornikiem rzeką Mienia i oczyszczalnią w miejscowości gminnej Dębe Wielkie, której pierwszy etap budowy (przepustowość 150 m³/d + ok. 23 m³/d ścieki dowożone) jest już zrealizowany. Ścieki dopływają systemem grawitacyjno-tłocznej kanalizacji sanitarnej z części miejscowości Dębe Wielkie. W skład zespołu zlewni centralnej wchodzi cała miejscowość Dębe Wielkie oraz miejscowości Aleksandrówka, Ostrów Kania, Kobierno, Choszczówka Dębska,

Choszczówka Rudzka, Choszczówka Stojecka, Chrośla, Bykowizna, Ruda i Górki. Zespół ten stanowi aglomerację Dębe Wielkie wyznaczoną Rozporządzeniem nr 143 Wojewody Mazowieckiego z dnia 28 października 2005 roku. W *Programie*, na wniosek Gminy Halinów, do zespołu tego włączono także trzy wsie z tej gminy (Brzeziny, Wielgolas Brzeziński i Wielgolas Duchnowski). Pozostałe trzy zespoły obejmują niewielkie wsie położone w północnej części i na południowych krańcach gminy. Są to:

- zespół drugi, obejmujący wsie: Cezarów, Cięciwa, Poręby, Gorzanka, Cyganka, Rysie i Olesin, położone w zlewni rzeki Długiej. Może on być powiązany w system z istniejącą zakładową oczyszczalnią ścieków w Spółdzielni Pracy „Chema” po jej odpowiedniej rozbudowie i modernizacji;
- zespół pierwszy, obejmujący Kąty Goździejewskie I, Kąty Goździejewskie II i Walercin w zlewni rzeki Zązy, z możliwością lokalizacji oczyszczalni w przysiółku Jeżaki;
- zespół czwarty, obejmujący wsie: Teresław, Celinów i Jędrzejnik w zlewni rzeki Jędrzejnicy (dopływ Mieni), z możliwością lokalizacji oczyszczalni w Celinowie.

Kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy ma rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Dębe Wielkie, gdzie skupia się większość ludności i podmiotów gospodarczych. W pierwszej kolejności będzie dokonywana rozbudowa oczyszczalni do przepustowości ze 150 m³/d do 250 m³/d i następnie do 650 m³/d. Wraz z rozbudową oczyszczalni będzie dokonywana rozbudowa systemu grawitacyjno-tłocznej kanalizacji sanitarnej w północnej części miejscowości Dębe Wielkie, w części południowej Ostrów Kani, Aleksandrówka, południowej części Olesina oraz na części Działów Dębskich. Rozbudowana gminna oczyszczalnia ścieków będzie przyjmowała ścieki komunalne z terenu Gminy Dębe Wielkie, zaś stopień oczyszczania ścieków będzie zgodny z wymaganiami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 lipca 2006 roku w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. z 2006 r., Nr 137, poz. 984).

W dalszych etapach będzie dokonywana rozbudowa w w/w zespołach zlewni oraz zgodnie z przedstawionymi kierunkami zobrazowanymi na mapie 8.

w gminach, przyjęcie nowych rozwiązań gminnego systemu selektywnej zbiórki odpadów w gospodarstwach domowych i w miejscach prowadzenia działalności gospodarczej oraz ich wywozu. Uregulowania prawne w tej materii przyjmowanie są na drodze uchwał stanowiących prawo miejscowe oraz wprowadzane do gminnych dokumentów strategicznych.

7.3. Zaopatrzenie w ciepło i gaz

Budynki będą ogrzewane indywidualnie. Przewiduje się podjęcie prac w zakresie gazyfikacji gminy. W celu zmniejszenia zanieczyszczenia atmosfery preferuje się wykorzystanie gazu ziemnego na cele grzewcze oraz innych paliw ekologicznych. Gazyfikacja jest możliwa, o ile zawarte będzie porozumienie pomiędzy dostawcą gazu i odbiorcą po spełnieniu kryteriów ekonomicznej opłacalności dostaw gazu dla Przedsiębiorstwa Gazowniczego. Warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać nowobudowane sieci gazowe określa rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 lipca 2001r. (Dz.U. nr 97/2001 – dla gazociągów wybudowanych po 12.12.2001 r.). W liniach rozgraniczających dróg publicznych i niepublicznych stanowiących dostęp z terenów z zabudową mieszkaniową do dróg publicznych, należy rezerwować trasy dla sieci gazowej.

8. KIERUNKI ROZWOJU ELEKTROENERGETYKI

8.1. Kierunki rozwoju urządzeń ponadlokalnych

Sieci przesyłowe najwyższych napięć 400 kV i 220 kV

Na obecnym etapie planów rozbudowy systemu sieci przesyłowych w obrębie Warszawskiego Węzła Elektroenergetycznego PSE-Operator S.A. nie przewiduje zmian w układzie tych sieci na terenie gminy Dębe Wielkie, jednak w przyszłości pojawić się może konieczność budowy linii nowej lub przebudowy linii istniejących. Obecne zamiary inwestycyjne związane z budową tzw. *mostu energetycznego* z Litwą przewidują budowę linii 400 kV relacji Miłosna – Ostrołęka, po trasie istniejącej linii 220kV, na odcinku z Zespołu Elektrowni Ostrołęka do planowanej w sąsiedniej gminie stacji Stanisławów. W dalszym więc ciągu przez gminę Dębe Wielkie przebiegać będą dwie linie najwyższych napięć: linia dwutorowa 400 kV Miłosna – Narew plus Miłosna - Siedlce - Kozienice oraz jednotorowa linia 220 kV Miłosna – Stanisławów.

Wymogi prawne dotyczące ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym wytwarzanym przez linie elektroenergetyczne najwyższych i wysokich napięć zawarto w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. (Dz. U. Nr 192 poz. 1882 i 1883), które określa dopuszczalne poziomy pól elektrycznych i magnetycznych w środowisku, zróżnicowane dla terenów pod zabudowę mieszkaniową i dla innych miejsc dostępnych dla ludności. Wzdłuż linii elektroenergetycznych należy uwzględniać pasy technologiczne o szerokości:

- *80m (po 40m od osi linii w obu kierunkach) dla linii 400 kV (Obszar zmiany Studium oznaczony numerem 7 oznaczony symbolem E i określony jako teren przeznaczony dla*

infrastruktury technicznej przesyłowej obejmuje pas technologiczny linii 400kV. Ustalenia dla terenu E zawiera rozdział II.1).;

- 70m (po 35m od osi linii w obu kierunkach) dla linii 220 kV, po trasach, których przewiduje się budowę linii 400kV lub linii dwunapięciowych, dla których obowiązują ograniczenia użytkowania i zagospodarowania ich terenów;
- 50m (po 25m od osi linii w obu kierunkach) dla linii 220 kV.

Nie dopuszcza się lokalizacji obiektów mieszkalnych w odległościach mniejszych niż wyżej podane.

Dopuszcza się lokalizację budynków przeznaczonych na czasowy pobyt ludzi po uzgodnieniu z właścicielem linii. *Dla terenu oznaczonego symbolem E (objętego obszarem zmiany studium numer 7) ustalenia dotyczące zabudowy zawiera rozdział II.1.*

Sieci dystrybucyjne wysokiego napięcia 110 kV

Plany rozwojowe zakładu dystrybucyjnego (PGE Dystrybucja Warszawa-Teren Sp z o.o.) obsługującego odbiorców energii elektrycznej w gminie Dębe Wielkie obecnie nie przewidują budowy na jej terenie stacji 110/15 kV oraz nowych linii WN 110 kV. Zasilanie pracujących w gminie stacji 15/0,4 kV odbywać się będzie w dalszym ciągu ze źródeł zewnętrznych, czyli istniejącej stacji 110/15 kV w Mińsku Mazowieckim (zasilanie podstawowe) oraz istniejących stacji w Sulejówku, Otwocku-Teklinie oraz Wołominie (źródła zasilania rezerwowego dla poszczególnych części terenów gminy Dębe Wielkie). Budowa stacji 110/15 kV Mińsk Maz. II pozostaje od kilkunastu lat nadal w sferze planów.

W stosunku do istniejących na terenie gminy linii 110 kV obowiązuje zachowanie odległości ochronnych. Wymogi ochronne omówiono w punkcie dotyczącym sieci przesyłowych.

Sieci dystrybucyjne średniego napięcia 15 kV

Duże znaczenie dla poprawy niezawodności zasilania (zwłaszcza północnych i południowych rejonów gminy) energią elektryczną średniego napięcia 15 kV będzie miała modernizacja i rozbudowa związanego z gminą systemu magistralnych linii SN 15 kV (wraz z powiązaniem międzyliniowymi).

Inwestycje postulowane:

- modernizacja magistrali "Mińsk Mazowiecki - Sulejówek" na odcinku wykonanym przewodami AFL 50 mm² (przebudowa na AFL 70 mm²);
- modernizacja istniejącego powiązania pomiędzy magistralami "Dębe" i "Pustelnik" (odcinek - Aleksandrówka, Olesin, Ostrów Kania, Rysie);
- modernizacja powiązania pomiędzy magistralą "Kołbiel" a "Glinianka" zasilaną ze stacji 110/15 kV Otwock-Teklin, z wykonaniem dodatkowego połączenia do linii "Sulejówek" (w rejonie wsi Górki);
- budowę połączeń pomiędzy magistralami "Pustelnik" i "Poręby" (do realizacji w rejonie wsi Goździówka, Ciopan, Pustelnik w gminie Stanisławów);
- w odleglejszej perspektywie - budowa nowego trzonu magistralnej linii SN 15 kV o relacji "Mińsk Maz. - Choszczówka Stojcka (Dębe II)".

8.2. Kierunki rozwoju lokalnych sieci dystrybucyjnych

Rozwój urządzeń lokalnych (odgałęźne linie SN 15 kV, stacje trafo 15/0,4 kV, linie niskiego napięcia 0,4 kV) zasilających poszczególne wsie polega na modernizacji i rozbudowie urządzeń istniejących i dobudowie urządzeń nowych.

Wykonania pełnych modernizacji polegających na całkowitym demontażu urządzeń wyeksploatowanych, przestarzałych i montażu zastępujących je urządzeń nowoczesnych wymagają wsie: Celinów, Cezarów, Choszczówka Dębska i Choszczówka Rudzka, Gorzanka, Jędrzejnik, Kąty Goździejewskie (Pierwsze i Drugie), Ostrów Kania, Teresław, Walercin, Rysie, Poręby.

Modernizacji częściowej obejmującej tylko niektóre, będące w złym stanie technicznym elementy sieci lokalnych wymagają wsie: Dębe Wielkie, Aleksandrówka, Kobierno, Olesin, Choszczak (przysiółek wsi Bykowizna), Choszczówka Stojecka, Cięciwa.

Oprócz działań modernizacyjnych o różnym zakresie, procesem ciągłym będzie budowa nowych elementów sieci lokalnych służących przyłączaniu nowych odbiorców na terenach nieuzbrojonych jeszcze w urządzenia elektroenergetyczne.

Istotnym kierunkiem rozwoju, wchodzącym w zakres zadań własnych gminy jest budowa, modernizacja i rozbudowa oświetlenia drogowego.

Z uwagi na olbrzymie koszty budowy sieci kablowych na rozległych terenach wiejskich, utrzymana zostanie zasada budowy sieci napowietrznych, ale już według najnowszych rozwiązań technicznych, z wykorzystaniem przewodów izolowanych i stacji 15/0,4 kV na słupach wirowanych.

Budowa sieci kablowych i stacji wewnętrznych racjonalna będzie do zasilania większych odbiorców przemysłowo-usługowych, a w odległej perspektywie do zasilania również odbiorców indywidualnych i obiektów komunalnych na terenach o dużej gęstości zabudowy (centralne rejony wsi Dębe Wielkie). Decyzje o wyborze rodzaju zasilania podejmuje operator systemu dystrybucyjnego w porozumieniu z odbiorcą energii. W przypadku zaistnienia kolizji istniejących urządzeń energetycznych z planowanym zagospodarowaniem terenu dopuszcza się przebudowę urządzeń na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy dystrybutorem i wnioskodawcą przebudowy.

Inne ważne kierunki rozwoju elektroenergetyki to:

- racjonalizacja gospodarki energią elektryczną, stosowanie energooszczędnych technologii i odbiorników energii;
- właściwa eksploatacja i konserwacja sieci i instalacji elektrycznych ograniczająca straty energii i zmniejszająca zagrożenia porażenia prądem;
- stosowanie nowoczesnych urządzeń automatyki sieciowej i sygnalizacji, w tym sterowanych radiowo łączników w sieciach średniego napięcia;
- budowa lokalnych, ekologicznych miniźródeł energii elektrycznej jakimi są elektrownie wiatrowe, słoneczne, biomasowe, wodne, czy też geotermalne.

Z uwagi na konieczność uzyskania przez Polskę w 2020 roku 15% udziału energii ze źródeł odnawialnych w ogólnym bilansie produkcji energii (wymóg *pakietu klimatycznego* ogłoszonego przez Komisję Europejską), coraz większą uwagę inwestorów przyciągać będą tereny posiadające korzystne warunki do budowy lokalnych źródeł energii elektrycznej, przy

czym większe moce (od ok. 1 MW wzwyż) dotyczyć będą elektrowni wiatrowych, biogazowych oraz elektrociepłowni opalanych biomasą odpadową lub roślinami energetycznymi. Również teren gminy Dębe Wielkie brany będzie pod uwagę jako miejsce lokalizacji w/w źródeł energii.

W obszarze zmiany studium oznaczonym numerem 6 dopuszcza się lokalizację instalacji służących wytwarzaniu energii o mocy powyżej 100 kW w tym ze źródeł fotowoltaicznych.

W przypadku farm fotowoltaicznych dopuszczalne są:

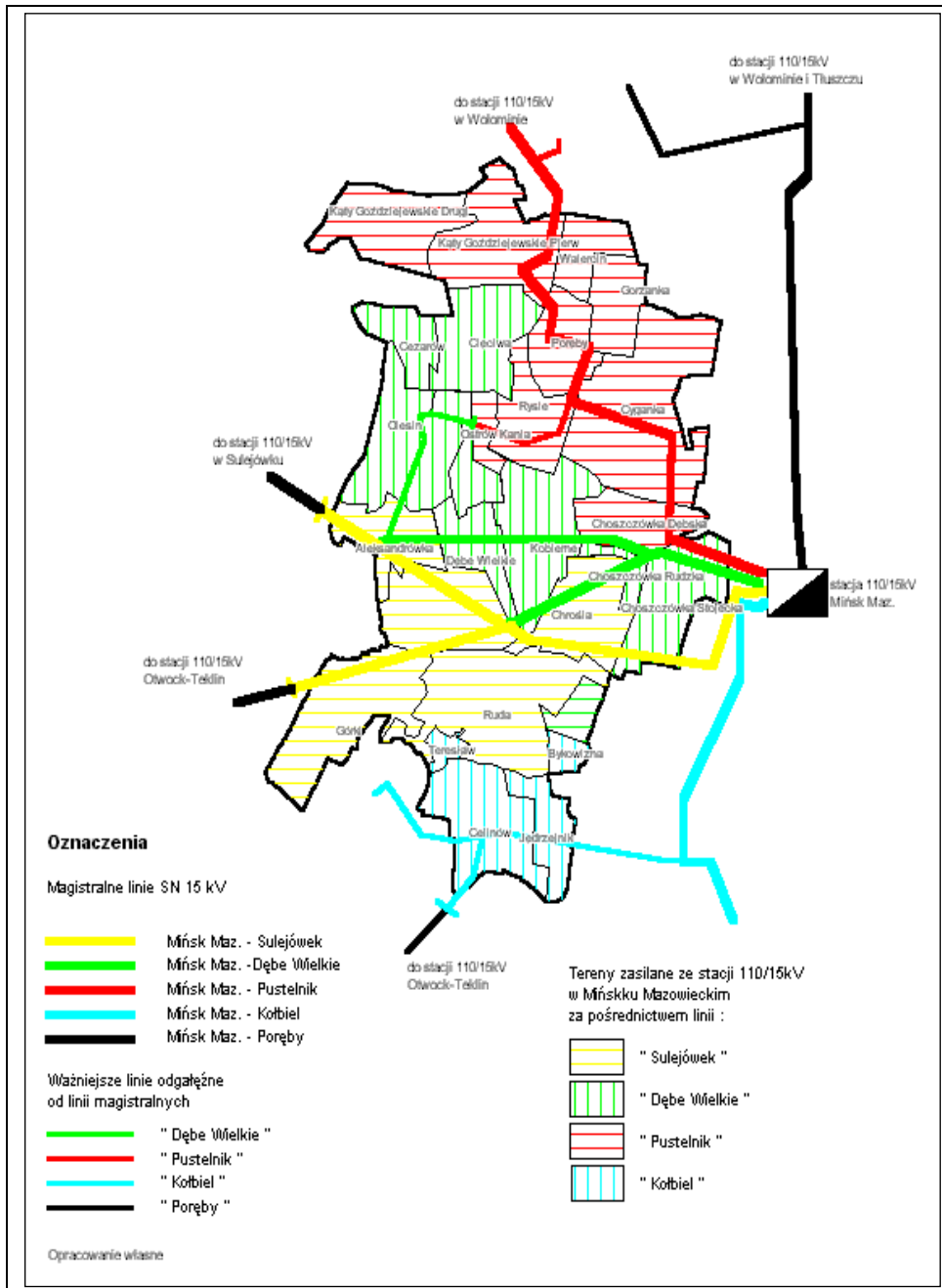
- 1. lokalizacja na gruntach rolnych o klasach nie wyższych niż IVa,*
- 2. lokalizacja poza strefami ochronnymi od napowietrznych linii elektroenergetycznych,*
- 3. lokalizacja poza granicami wyznaczonych w studium stref ochrony dziedzictwa kulturowego,*
- 4. obszary lokalizacji ogniw muszą być oddzielone od terenów zabudowy mieszkaniowej strefami zapewniającymi ochronę przeciwpożarową.*

Ustalenia powyższe sformułowane są wobec braku szczegółowych uregulowań w przepisach powszechnie obowiązujących.

Zasady zagospodarowania terenów odpowiadających wymienionym warunkom, a także spełniających wymagania techniczne przedsięwzięć zostaną sformułowane na etapie tworzenia planów miejscowych.

Kierunki rozwoju sieci dystrybucyjnych średniego napięcia i niskiego napięcia ilustruje mapa 9.

Mapa 9. Kierunki rozwoju sieci elektroenergetycznych SN 15 kV i n.n. 0,4 kV zasilających gminę Dębe Wielkie

9. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM

Investycjami celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym na terenie gminy Dębe Wielkie będą:

- modernizacja istniejącej drogi krajowej nr 2;
- modernizacja drogi wojewódzkiej nr 637;
- budowa autostrady A2.

- *budowa linii elektroenergetycznej 400 kV relacji Miłosna – Siedlce Ujrzanów.*

10. INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Najważniejsze inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym to:

- budowa wodociągu gminnego;
- rozbudowa i budowa oczyszczalni ścieków oraz budowa sieci kanalizacyjnej;
- budowa hali sportowej przy Gimnazjum Gminnym;
- budowa budynku dla SPZOZ;
- przebudowa i modernizacja dróg gminnych;
- budowa oświetlenia drogowego w poszczególnych wsiach Gminy Dębe Wielkie.

11. ~~OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI~~ **SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ** I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

Niniejsza zmiana Studium nie obejmuje obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i osuwania się mas ziemnych.

Należy nadmienić, że zgodnie z aktualnymi uregulowaniami zawartymi w przepisach odrębnych, mapy zagrożenia powodziowego zostaną wykonane i przekazane gminom, celem dokonania ich transpozycji do dokumentów planistycznych. Gminie Dębe Wielkie dotychczas nie zostały one przekazane.

Na terenie gminy Dębe Wielkie wyznaczone zostały obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi dla rzeki Mieni, na podstawie opracowanego studium dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi – dla rzeki Mieni i dla rzeki Długiej na rzecz Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie.

W Studium gminy w/w obszary określone zostały graficznie na rysunku „Kierunki”. Na wskazanych terenach obowiązują zakazy i nakazy gospodarowania podporządkowane przepisom odrębnym, a w szczególności ustawie - Prawo Wodne.

Na terenie gminy występują obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych wzdłuż rzeki Długiej oznaczone graficznie na rysunku „Kierunki”.

Regulacja zabudowy terenów zagrożonych jest istotną częścią prowadzonej polityki w zakresie ograniczenia strat powodziowych. Sterowanie rozwojem zagospodarowania na obszarach zagrożenia powodziowego powinno polegać na świadomym oddziaływaniu na rzecz hamowania wzrostu zagrożenia powodziowego przez wprowadzenie stosowych reguł i ograniczeń, dotyczących gospodarczego wykorzystania obszarów narażonych na zalewy wód powodziowych.

12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny na terenie gminy nie występują. Jedynie na terenie gminy Dębe Wielkie wskazano tereny pod przyszłe

potrzeby eksploatacji złóż surowców naturalnych oznaczone na mapie graficznie, jako tereny poszukiwań złóż surowców naturalnych.

W przypadku powierzchniowej eksploatacji złoża kopalin naturalnych na wskazanym obszarze obowiązują zasady zagospodarowania zgodnie z przepisami szczególnymi tj. w przypadku wystąpienia obszaru górniczego istnieje obowiązek sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jeśli przewidywany szkodliwy wpływ na środowisko będzie nieznaczny rada gminy może podjąć uchwałę od odstąpienia od sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W celu racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi na terenach przyszłej eksploatacji złóż kopaliny obowiązują następujące zasady zagospodarowania i ochrony środowiska:

- zachowanie zrównoważonego rozwoju, a w szczególności:
 - racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczym;
 - przywrócenie do stanu właściwego elementów przyrodniczych;
 - nie pogarszanie stanu środowiska przeciwdziałaniem wpływom powodującym degradację,
- rekultywację terenu w sposób poprawiający zmianę w istniejącym krajobrazie, zalecany kierunek leśny,
- nakaz prowadzenia eksploatacji złoża w sposób uniemożliwiający negatywny wpływ na środowisko, a w szczególności takich jego elementów jak powietrze atmosferyczne, klimat akustyczny, środowisko gruntowe i krajobraz,
- ograniczenie ewentualnych uciążliwości związanych z powierzchniową eksploatacją surowców do granic terenu do którego inwestor posiada tytuł prawny,
- wyznaczenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich związanych z eksploatacją złoża,
- zakaz zabudowy z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją złoża.

13. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH

Na terenie gminy terenami zamkniętymi są jedynie tereny kolejowe zgodnie z decyzją nr 62 Ministra Infrastruktury z dnia 26 września 2005r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych. Granice terenów zamkniętych oznaczono graficznie na rysunku Studium.

Decyzje zmieniające przywołaną decyzję, wydane w kolejnych latach 2006–2012 nie zmieniają granic tych terenów. W bezpośrednim sąsiedztwie zamkniętych terenów kolejowych leżą obszary zmiany Studium oznaczone numerami 1, 3, 5 i 6, zaś obszar numer 7 przecina te tereny. Zagospodarowanie terenu w pasach o szerokości 20 m od granic terenów kolejowych regulują przepisy odrębne z dziedziny transportu kolejowego.

Lokalizacja budynków i budowli w sąsiedztwie linii kolejowej dozwolona jest w odległości zgodnie z ustawą z dnia 28 marca 2003r. o transporcie kolejowym (Dz.U. t.j. z 2007r. nr 16 poz.94 z późn. zm.) oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót

ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz.U. nr 153 poz. 955) – w odniesieniu do obszarów funkcjonalnych w sąsiedztwie terenów kolejowych.

Na tereny kolejowe oraz do kolejowych urządzeń odwadniających wprowadza się zakaz odprowadzania wód opadowych i ścieków.

14. OBSZARY DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000m²¹⁷ ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNYCH

Na terenie gminy Dębe Wielkie nie występują obszary wyznaczone do obowiązkowego sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m² oraz obszary przestrzeni publicznych.

15. OBSZARY DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPORWADZENIA ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

W związku z planowanymi zmianami w zagospodarowaniu terenów gminy konieczne są zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych – zgodnie z oznaczeniami na mapie „Kierunki” Granice w/w terenów przedstawiono graficznie na rysunku Studium i omówione szczegółowo w dziale II rozdziale I.

Zmiany te obejmują obszary istniejącej zabudowy i nowo-projektowanej wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych stanowiących podstawowy układ komunikacyjny. Wzdłuż tych dróg gmina zamierza wykonać podstawowy zakres infrastruktury technicznej tj. wodociąg oraz planuje wyposażyć przedmiotowe tereny w zbiorcze systemy kanalizacyjne. Większość dróg wyposażona jest w nawierzchnię utwardzoną oraz sieć przystanków autobusowych.

W pasie technologicznym linii elektroenergetycznej najwyższych napięć 400 kV Miłosna – Sielce Ujrzanów – terenie oznaczonym symbolem E (obszar zmiany Studium oznaczony numerem 7) oraz w terenie oznaczonym symbolem UTS/L (obszar zmiany Studium oznaczony numerem 5) również istnieje konieczność uzyskania zgód na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Uzyskanie takich

¹⁷ Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2008r.

zgód odbywa się na etapie tworzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na etapie sporządzenia Studium nie jest możliwe wskazanie kolejności, ani priorytetów wyboru, które tereny winny być opracowane wcześniej – decyzja pozostawiona zostaje samorządowi gminnemu, który w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych dokonuje analizy zmian zagospodarowania przestrzennego gminy, ocenia postępy w opracowaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem zmian zachodzących na wskazanych terenach.

16. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne. Występują jedynie „miejsca pamięci” zawarte w rozdziale I punkcie 4 podpunkcie 7. Miejsca pamięci oznaczono graficznie na rysunku Studium.

17. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENÍ, REHABILITACJI LUB REKULTYWACJI

Na terenie gminy nie wystąpiła potrzeba wyznaczenia obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji.

18. INNE OBSZARY PROBLEMOWE

Na terenie gminy Dębe Wielkie z uwagi na uwarunkowania oraz szczególne potrzeby zagospodarowania nie występują obszary problemowe.

III. SYNTEZA I UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ STUDIUM

Polityka przestrzenna gminy będzie wyrażać się w inicjowaniu działań zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców. Wymaga to wyprzedzającego przygotowywania i uzbrajania terenów dla budownictwa mieszkaniowego i usługowego oraz działalności produkcyjno – technicznej, zwłaszcza w miejscowości Dębe Wielkie, w której obserwuje się koncentrację ludności. Z tego względu będzie odbywała się dalsza rozbudowa sieci wodociągowej poprzez przyłączanie do niej części zabudowy rozproszonej, obecnie pozostającej poza tym systemem. Gospodarka ściekowa będzie rozwiązywana poprzez rozbudowę kanalizacji w miejscowości gminnej i dowóz ścieków do gminnej oczyszczalni ścieków z pozostałych miejscowości gminy. We współdziałaniu z Rejonem Energetycznym prowadzona będzie modernizacja sieci elektroenergetycznych, zapewniająca poprawę parametrów zasilania w energię elektryczną.

Poprawa obsługi mieszkańców będzie osiągnięta m.in. przez dostosowywanie systemów oświaty i służby zdrowia do zmieniających się uwarunkowań, zwłaszcza demograficznych.

Czynione będą też starania na rzecz poprawy warunków rozwoju kultury, sportu i rekreacji oraz zwiększenia bezpieczeństwa publicznego i zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Rozwój gospodarczy w warunkach gospodarki rynkowej odbywać się będzie poprzez wspomaganie przedsięwzięć prowadzących do uruchamiania lub powiększania skali produkcji i usług, a przez to do zmniejszania bezrobocia, wzrostu zamożności i lepszego zaspokajania potrzeb ludności.

Ochrona środowiska przyrodniczego powinna się odbywać poprzez egzekwowanie przepisów prawnych dotyczących ochrony przyrody, ochrony środowiska, lasów, ochrony gleb. Należy współdziałać z właścicielami gruntów i administracją leśną w realizacji zalesiania. Współpracując z odpowiednimi organami ochrony środowiska dążyć się będzie do wprowadzenia form ochrony prawnej środowiska w dostosowaniu do rangi występujących walorów. Ochronie wód służyć będą rozbudowa kanalizacji oraz zorganizowany system odbioru i utylizacji odpadów stałych. Ochronę powietrza atmosferycznego realizować się będzie poprzez stopniowe ograniczanie spalania węgla zastępując go olejem opałowym, drewnem, a w przyszłości gazem ziemnym oraz wspomagając energią słoneczną.

Ochrona wartości kulturowych będzie polegała na utrzymaniu należytego stanu technicznego obiektów zabytkowych i uzgadnianiu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich przedsięwzięć w ustanowionych strefach ochrony konserwatorskiej, w odniesieniu do obiektów wpisanych do Rejestru Zabytków oraz obiektów zainteresowania konserwatorskiego.

Polityka przestrzenna gminy będzie realizowana poprzez sterowanie procesem sporządzania planów miejscowych, kierując się wskazaniem niniejszego studium oraz egzekwowanie przepisów prawa budowlanego. Obszarem szczególnego zainteresowania będzie miejscowość gminna Dębe Wielkie oraz miejscowości położone w korytarzu transeuropejskim. Dla pozostałych wsi przewiduje się dalszy rozwój zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej z dopuszczeniem usług wyznaczonych wzdłuż istniejących ciągów komunikacyjnych. Rozwój terenów budowlanych winien być dostosowany do ruchu budowlanego w gminie w powiązaniu z dalszym wyposażaniem w zbiorcze systemy infrastruktury technicznej tj. kanalizację i wodociąg. Tereny dla rozwoju rekreacji w formie zabudowy letniskowej wyznaczono wzdłuż ciągów przyrodniczo – ekologicznych, jako uzupełnienie istniejącej zabudowy letniskowej, jednorodzinnej i zagrodowej. Największy kompleks występuje na północy gminy we wsi Kąty Goździejewskie przy zmodernizowanej drodze wojewódzkiej nr 637. W ostatnich latach tereny te stały się szczególnie atrakcyjne dla mieszkańców aglomeracji warszawskiej, co zwiększyło w znacznym stopniu ruch budowlany.

Rosnącemu znaczeniu aktywnej rekreacji wychodzi naprzeciw inicjatywa wyznaczenia terenu usług turystyki, sportu i rekreacji oraz lasów – UTS/L (obszar zmiany studium oznaczony numerem 5).

Spis map

Obszary zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dębe Wielkie	9
Mapa 1. Liczba ludności w 2008 roku i dynamika w latach 1970-2008.....	33
Mapa 2. Podmioty gospodarcze zarejestrowane w rejestrze REGON. Stan w dniu 31.07.2008 r.....	35
Mapa 3. Powiązania komunikacyjne gminy Dębe Wielkie	41
Mapa 4. Zasilanie gminy Dębe Wielkie energią elektryczną średniego napięcia 15 kV - układ podstawowy.....	48
Mapa 5. Stan techniczny lokalnych urządzeń elektroenergetycznych zasilających wsie gminy Dębe Wielkie	51
Mapa 6. Powiązania komunikacyjne gminy Dębe Wielkie – kierunki	71
Mapa 7. Wodociągowanie gminy – etapowanie	75
Mapa 8. Kierunki rozwoju gospodarki ściekowej	77
Mapa 9. Kierunki rozwoju sieci elektroenergetycznych SN 15 kV i n.n. 0,4 kV zasilających gminę Dębe Wielkie.....	82